

NOmagazin

Broj 1 * Godina 1 * novembar '99 * cena 7 bodova

REVIJA ZA ODGAJIVAČE I LJUBITELJE NEMAČKIH OVČARA

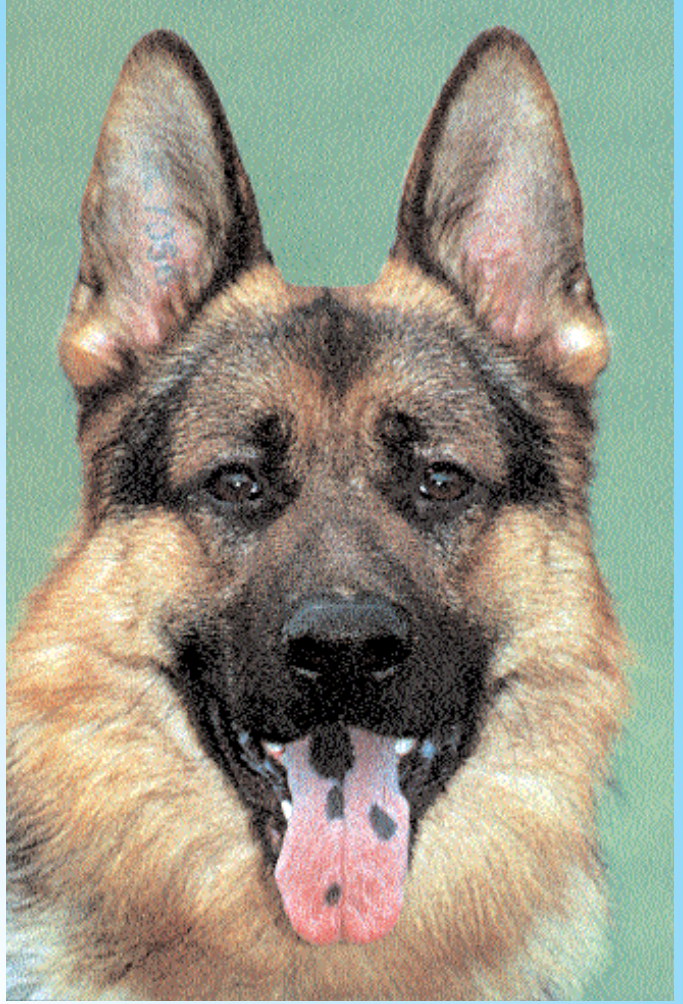

INTERVJU: MARGIT VAN DORSEN
SV - SIEGER KARLSRUE '99
KOMENTAR IZLOŽBENE SEZONE '98

Riktor Bad - Boll

Mack Aducht

Zambia Arminius

Esko Dänischen Hof

U OVOM BROJU:

Nauka u odgoju:
**GENETSKI FAKTOR U ODGOJU
NEMAČKIH OVČARA** str. 9

Grada nemačkog ovčara:
EKSTERIJER (I deo)
- *Telesne celine i regije* - str. 10

Canto v.d. Fürstenperle
**PAS KOJI JE STVORIO
NEMAČKOG OVČARA
U JUGOSLAVIJI** str. 11

Smeštaj, odgoj, ishrana...
**PRIPREME ZA
DOLAZAK ŠTENETA** str. 21

Uzgojni pregled - körung:
**KO, GDE, KAD,
KAKO, ZAŠTO?** str. 32

Počeci organizovane
obuke pasa:
SPORTSKA OBUKA str. 34

Bond von Apalusso
**MORAO JE
DA BUDE SPAŠEN** str. 36

Memorijal braće Martin:
**MEMORIJAL
U ČAST VELIKANA** str. 38

Treći Kapoš kup:
NAŠI PROBILI LED str. 42

Radna kinologija:
**PSEĆI
OBRAZOVNI SISTEM** str. 43

Nosioci uzgoja (prvi deo):
MUTZ v.d. PELTZIERFARM str. 44

Lista parenja:
LEGLA U JUGOSLAVIJI str. 47

Kinologija uopšte, a naročito odgoj nemačkih ovčara, vrlo je dinamičan hobi koji iz dana u dan sve više napreduje, što neposredno nameće potrebu za aktuelnošću i objektivnim, tačnim i stručnim informisanjem i edukacijom. U suprotnom sleduje informativni mrak, nazadovanje i opadanje kvaliteta pasa; najpre pad, a kasnije i potpuni gubitak uzgojnih kriterijuma i normi, u kojem se jugoslovenski odgoj nemačkih ovčara nalazi već desetak godina. Zato smo odlučili da napravimo novinu kojom ćemo, ako ne preokrenuti, a ono bar ublažiti aktuelnu, vrlo tešku, situaciju kada je reč o nemačkim ovčarima.

NO *magazin* je novina namenjena ljubiteljima i odgajivačima rase nemački ovčar. Glavni zadatak ove novine biće edukacija i blagovremeno tačno i nepristrasno informisanje o stanju i zbivanjima vezanim za rasu nemački ovčar u svetu i kod nas. Predvideli smo da NO *magazin* izlazi tromesečno i da vam u svakom broju predstavimo i intervjuišemo po jednog uspešnog, poznatog i priznatog odgajivača, sudiju ili dresera, predstavimo izveštaje sa komentarima svih domaćih i najvažnijih inostranih specijalki, aktuelnosti vezane za unapređivanje uzgoja u matičnoj zemlji, savete veterinara, prevode i komentare nemačkih pravilnika, komentare i analize izložbenih sezona, savete vezane za smaštaj, odgoj i ishranu pasa, preporuke i savete dresera, inostrana iskustva, liste parenja u Jugoslaviji i Nemačkoj, najave i prijave za izložbe i, naravno, nezaobilazna pisma čitalaca.

Rubriku pisma čitalaca ćemo uvesti kao stalnu, od sledećeg broja, a u kojoj ćete naše napore moći da podržite, pohvalite, predložite, sugerišete ali i kritikujete. Valja naglasiti da je NO *magazin* nezavisna i neutralna novina, čiju uređivačku politiku kreira uređivački kolegijum revije, bez uticaja sa strane. U skladu sa tim naša novina i nije predviđena za međuklanska prepućavanja, lečenje kompleksa i sujete pojedinaca, neargumentovane napade i uvrede ...

U skladu sa konstatacijom: „Biti najbrži, najtačniji, najobjektivniji, najzanimljiviji, najstručniji i jednom rečju najbolji”, oko revije već se formirala grupa saradnika, grupa nezavisnih zaljubljenika u nemačke ovčare, koji, koliko nam je poznato, ne idu kod drugog po svoje mišljenje. Istovremeno, svi oni doprineli su, svojom kinološkom obrazovanošću, jezičkom pismenošću, iskustvom i objektivnošću da prvi broj NO *magazina* izgleda upravo ovako.

I kao što ste verovatno već mogli da pročitate na našem propagandnom letku: edukujte se, informišite se, predlažite, pitajte, učestvujte i sugerišite, a sve to naravno uz NO *magazin*. U tom smislu, ove reči shvatite i kao naš poziv na saradnju.

Vaš

glavni i odgovorni urednik
Ivan LukićNaslovna strana: Flick von Arlett, vlasnica Margit van Dorsen,
foto-arhiv odgajivačnice Arlett

Osnivač i izdavač: Marketing agencija NATURA PRESS ** NO *magazin* - Revija za odgajivače i ljubitelje nemačkih ovčara ** Direktor Dušan Marinović dipl. pol. ** Glavni i odgovorni urednik Ivan Lukić ** STALNI SARADNICI: Vladan Drobnyak, Aleksandar Saša Vuković, Tanja Popović, Nenad Milojević, Milan Medić, Srđan Udovički, Bojan Milojević, Dragan Jovanović Jovamba, Zoltan Vatai, Keri Erme ** Pravni savetnik: advokat Vojislav Babić ** Kompjuterska obrada teksta i prelom: NATURA PRESS ** Kolor separacija „VIS STUDIO”, Novi Beograd ** Štampa: „ORIGINAL”, Beograd ** Adresa redakcije: Revija NO *magazin*, Sušačka 3a, 11010 Beograd. Tel/faks: 011/39-70-742, 80-40-584 i Mob.tel: 063/254-738 ** Žiro račun 40811-620-0-196-5023-0112551 kod Privredne Banke Beograd a.d. (za NATURU PRESS) * Redakcija ne snosi odgovornost za sadržaj reklamnih poruka u malim i velikim oglasima. Rukopisi, fotografije i logotipi se ne vraćaju * Revija NO *magazin* zavedena je u Registar sredstava javnog informisanja koji se vodi u Ministarstvu za informacije Republike Srbije

PLAN MANIFESTACIJA DO KRAJA 1999.

Specijalizovane izložbe

24.10. Ruma KONO '99
30.10. Šabac SINO '99

Utakmica u radu službenih pasa

13.11. Beograd (BKD kup)

Savezna utakmice u radu službenih pasa

30.10. Kragujevac

IZ SVETA

NAOČARE ZA OVČARE

LONDON (Beta - AFP) - Jedan trogodišnji nemački ovčar moraće do kraja života da nosi naočare za sunce, kako bi mogao da čuva svoje gazde. Ben ima jednu neizlečivu očnu manu, a stanje mu se pogoršava usled delovanja ultraljubičastih zraka. Zato je veterinar njegovim vlasnicima predložio da mu kupe naočare za sunce.

„U početku sam mislio da se veterinar šali. Kada sam se vratio kući, uzeo sam jedne stare naočare za sunce moje supruge i malo ih prepravio. Ben ih je odmah prihvatio. Sada ih nosi po nekoliko sati dnevno i deluje mnogo srećniji” ispričao je njegov vlasnik. Nevolja je jedino u tome što je Ben vrlo živahan, pa mu naočare često spadaju.

„BLIC”
27. 07. 1999.

Obaveštava se javnost da je rodovnik psa **Enco v. Yohannessberg** HR 13165 (Ulka Arlett - Kim Kapellenberg), odg. Slavko Rašić, Križevci (Hrvatska), vl. Hans Martin, Vertingen (Nemačka), držaoc Johan Koler, Vernberg (Austrija) nevažeći, te se njemu i njegovom potomstvu zabranjuje korišćenje u priplodu. Ova zabrana važi i za potomke van Nemačke, čiji će klubovi i savezi biti obavješteni od strane FCI-a.

SV - zeitung 6/1999.

Silom prilika otac - Hanno Wienerau

Kako smo nezvanično saznali, neposredno pred ovogodišnji sieger Nemačku je potresao još jedan skandal. Naime, ponovnom analizom DNA testa (testa očinstva), utvrđeno je da poznati VA pas Leif von der Noriswand nije sin Hanno Wienerau-a. Iz nama, za sada, nepoznatih razloga DNA test je ponovo bio raden i upoređivan, a nalaz je bio negativan. Na tom testu je opet utvrđeno da mu je otac navodno Sasko von der Noriswand, a na koga Leif zaista i liči. Celu krivicu na sebe je preuzeo g. Konrad Švab, Leifov i Saskov vlasnik, skinuvši tako odgovornost sa g. Ernsta Rikerta vlasnika odgajivačnice „von der Noriswand”. Pošto je priznao krivicu g. Švab je kažnjen sa 50.000 nemačkih maraka, a Leif-u i njegovom potomstvu će biti izdati novi rodovnici sa pravim poreklom.

Namernih i nenamernih prevaranata je uvek bilo i biće, čak i u Nemačkoj gde su te mogućnosti od skoro svedene na minimum. Međutim, postavlja se pitanje šta je bilo pre

Leif Noriswand

(Ne)objašnjiva sličnost Sasko Noriswand

uvođenja obaveznog DNA testa i da li su baš svi vrhunski psi potomci onih pasa koji su bili upisani u njihove rodovnike? Takođe se nameće pitanje šta će biti sa Leif-ovim potomcima u Jugoslaviji, tj. ko će (i da li će uopšte) njima izdati nove rodovnike? Ovaj slučaj takođe navodi na pomisao šta bi bilo kada bi i kod nas (gde na postoje nikakve norme i kontrola uzgoja) počeo da se radi DNA test?

SINO - Šabac '99

Druga specijalizovana izložba nemačkih ovčara - SINO Šabac '99, održaće se 30. oktobra 1999. g. na terenu F.K. „Metaloplastika”. Organizator je predvideo da na izložbi sude sudije iz Hrvatske, g. Damir Jovanović (ženke) i g. Srećko Kukić (mužjake). U prijavi je takođe navedeno da „članovima organizacionog odbora i dočeku sudija nije dozvoljeno učešće sa svojim psima”.

Organizator je, takođe, predvideo da tri prvoplasirana psa u svim razredima, najbolji

mužjak i najbolja ženka u radu na rukavu, najbolja odgajivačka grupa i najbolja grupa potomaka dobiju pehare i druge nagrade organizatora i sponzora.

Prijava za psa iznosi 20 DM u dinarskoj protivvrednosti, za drugog 18 DM i trećeg i svakog narednog pas istog vlasnika 15 DM. **Krajnji rok za prijavu je 28. oktobar 1999. g.**, a uplate se mogu izvršiti na žiro račun broj **43600-620-6-168170100035-5610950171**, sa naznakom za SINO Šabac '99. Prijave slati na adresu:

**Nikola Nenadović ul. Naserova 94
15000 Šabac Tel. 015/329-762**

I TO SE DOGAĐA...

Na CAC izložbi u Zaječaru, održanoj 28. avgusta 1999. g. nemačke ovčare je ocenjivao sudija g. **Nenad Milojević** iz Beograda. I sve bi bilo u redu i utopilo se u sivilo jugoslovenske kinologije, da dotični sudije nije diskvalifikovao dva psa zbor plašljivosti na pucanj. I, šta se desilo? Nezadovoljni vlasnici se žalili, a delegat JKS-a, g. **Dušan Nešić**, rekao da nigde u Pravilniku o stručnom radu JKS-a ne piše da se na saveznom (CAC) izložbama vrši provera pasa na pucanj. Tačno je da u Pravilniku nigde ne piše da se vrši ta provera, ali takođe, u tom istom pravilniku nigde ne piše ni da sudija ne sme da proveru ponašanje psa na pucanj, tim pre što se radi o službenoj rasi pasa. Ocenom dobijenom na CAC izložbi taj pas, automatski stiče pravo korišćenja u priplodu, jer se kod nas ne rade uzgojne smotre,

na kojima se vrši detaljna procena uzgojnih vrednosti psa. Problem je nastao i kada je sudija psu u razredu šampiona umesto titule CAC, dodelio počasni naziv „Prvak razreda šampiona”, što psu iz ove kategorije i sleduje, a u skladu sa članom Pravilnika. Navodno je izmena ovog člana, po kojoj se prvoplasiranom psu u razredu šampiona dodeljuje titula CAC, objavljena u reviji ZOV. Ni jedan sudija nije dužan da čita bilo koju novinu da bi saznao aktuelne promene vezane za suđenje, već je Savez dužan, kao njegovom članu, da ga obavesti o aktuelnim izmenama i dopunama Pravilnika. Mišljenja o tom događaju su podeljena. A, kreću se od ekstremnih protivnika, koji su izgleda izgubili sve kritrijume i više ne znaju ili se prave da neznaju koje uslove treba da ispunjava N.O. da bi bio korišćen u priplodu, pa do ekstremnih pristalica, kojima je izgleda, još uvek - stalo do ove rase.

KONSTITUCIJA - POJAM I OCENA -

Postoji više definicija konstitucije:

1. To je otpornost organizma prema nepovoljnim spoljašnjim i unutrašnjim faktorima.

2. To je relativna sposobnost organizma prema spoljašnjim i unutrašnjim faktorima.

3. Konstitucija je skup naslednih osobina koje dolaze do izražaja u građi tela, organa i tkiva organizma, biohemijskom sastavu telesnih tečnosti, kao i načinu reagovanja na spoljašnje i unutrašnje nadražaje (*Solitkov*).

Možemo zaključiti da konstituciju, u širem smislu, čini skup svih osobina (morfoloških i fizioloških) koje organizam stekne tokom života.

bro razvijeni. Ovakvi primerci su živahnog temperameta, pogodni su za obuku i težnja su svakog odgajivača.

c) **NEŽNA KONSTITUCIJA** - odlikuje se nežnim, tankim i lakim kostima, glava je uska i laka, mišićavost je veoma oskudna. Koža je vrlo tanka i elastična. Ovakvi primerci su veoma živahnog temperameta.

d) **LIMFATIČNA KONSTITUCIJA** - ovi primerci imaju zdepast oblik tela, glava je kratka, široka u čeonom delu, vrat kratak i mišićav. Grudni koš ima izražene dubinske i širinske mere. Leđa su kratka, široka i mišićava. Ekstremiteti su kratki i zdepasti. Potkožno tkivo je dobro razvijeno, a mogu da se

Postoje dva mišljenja o tome da li je konstitucija nasledna:

- konstitucija se ne menja, tj. prenosi se kao nasledna osobina;

- konstitucija se može menjati, ali postoji nasledna predispozicija za promenu i potrebno je dejstvo nekog paragenetskog (spoljašnjeg) faktora, pa da se te nove osobine ispolje u toku života.

TIPOVI KONSTITUCIJE

Kulešev navodi četiri tipa konstitucije kod pasa:

a) **GRUBA KONSTITUCIJA** - poseduju je psi grubog izgleda i neharmonične građe pojedinih delova tela. Kostur je grub sa teškim kostima, glava gruba i teška. Leđa kao i slabine su uzana i neravna, slabo razvijena ali čvrsta (žilava) muskulatura, koža je gruba i neelastična. Psi sa grubom konstitucijom su mirnog temperameta i vrlo otporni na nepovoljne uslove.

b) **SNAŽNA KONSTITUCIJA** - ovakvi primerci imaju zbijenu i harmoničnu građu. Kostur je čvrst, dobro razvijen ali nije grub. Glava je srednje veličine, plemenitog izgleda. Trup je dobro razvijen sa izraženim dubinskim i širinskim merama. Mišići i tetive su do-

jave kožni nabori na glavi i vratu.

PROCENE I GREŠKE

Procena konstitucije je vrlo kompleksna stvar i vrše je kinološke sudije. Procena se vrši na osnovu sledećih podataka:

- Na osnovu razvijenosti tela u celini;
- Na osnovu razvijenosti pojedinih regija;
- Na osnovu razvijenost mišića i tetiva;
- Na osnovu građe i jačine grudnog koša;
- Na osnovu konstitucijskih grešaka koje mogu biti fiziološke i morfološke.

Morfološke konstitucijske greške mogu biti **TEŽE** i **LAKE**:

LAKE - predug nosni deo, preduga i savijena (ulegnuta) leđa, slabo razvijene i šiljaste sapi, trom hod...

TEŽE - patuljast ili džinovski rast, prefinjenost kostura, nedovoljno izražene polne odlike, kriptorhizam, plitke i uzane grudi, mekane kičice, depigmentacija.

Fiziološke konstitucijske greške predstavljaju poremećaje u krvotoku, disanju, metabolizmu, smanjen polni nagon ...

Ovo je uopštena i globalna podela jer, po mišljenju **Marcijusa** koliko primeraka toliko i konstitucijskih tipova.

Pripremio: Bojan Milojević

AD AUSDAUERPRÜFUNG

ISPIT IZDRŽLJIVOSTI

Ispit o kojem je ovde reč, za mnoge odgajivače i vlasnike pasa je enigma. Zato ćemo o enigmatičnoj reči koju reč više ...

AUSDAUERPRÜFUNG ili **AD**, odnosno **ISPIT IZDRŽLJIVOSTI** spada u grupu bazičnih ispita, sa ciljnom namenom provere psiho - fizičke snage psa, kao jednog relevantnog parametra upotrebne vrednosti jedinke.

Donji starosni limit ispitanika je 12 meseci, a kako se radi o fizički iscrpljućem testu **pas mora biti apsolutno zdrav i veoma utreniran**.

Najidealnije doba dana za ispit su rani jutarnji ili kasni popodnevni časovi kad vlažnost vazduha i temperatura pružaju najoptimalnije uslove.

Pomoćno sredstvo kod ispita je **BICIKL**, a Bogami, ko misli da je kadar stići i uteći, može se pridružiti svom psu u tom maratonu.

Ukoliko se vodič odluči za trčanje uz psa, vodi ga uz levu nogu, a prilikom kretanja uz bicikl pas zauzima mesto sa desne strane.

Preporučena brzina kretanja za vreme ispitivanja treba da bude između **12 i 15 km/h**. Pas se **MORA** kretati **KASOM**.

Nakon provere osnovnih podataka psa - ispitanika i uvida u njegovo zdravstveno stanje, startuje se sa **prvom etapom** dužine **osam kilometara**, nakon koje sledi petnaestominutna pauza.

Druga etapa ispita iznosi **sedam kilometara**, nakon čega sledi pauza za relaksaciju i to od 20 minuta. Za vreme te pauze, sudija proverava opšte fizičko stanje psa, posebno obraćajući pažnju na **stanje šapa**.

Ukoliko je zdravstveno stanje psa zadovoljavajuće, nastavlja se ispit i prelazi na **treću etapu** dužine **pet kilometara**, nakon koje sledi 15 minuta relaksacije.

U **poslednjoj fazi** ovog ispita pristupa se **grupnom radu ispitanika**, gde se demonstrira **vodljivost psa na povodniku i savladava se prepreka visoka jedan metar**. Za vreme ove faze vrši se **uvid u opšte stanje psa**, procenjuje se sa koliko svežine i volje izvršava radnje pri optimalnim rezervama snage, nakon pretrčanih 20 kilometara.

Pas koji je sa uspehom položio ovaj ispit dobija ocenu **bestenden**.

Svako ko želi da svog psa okuša u tom ispitu, mora sa njim konstantno da radi, uz pravilan režim ishrane i dozirane trenazne procese. Ne treba se zanositi mišlju da će neki pas bez prethodne pripreme iz cuga istrčati ovaj test bez pretrpljenih oštećenja.

Pripremio: Milan Medić

Margit van Dorsen, SV sudija, odgajivač i takmičar

ARLETT, ARLETT, GDE SI, ARLETT!?

Iznenada, zahvaljujući savremenim sredstvima komunikacije, ali i nekim poznanstvima i prijateljstvima, uspeći smo da stupimo u kontakt sa gospodom **Margit van Dorsen**. Dvadesetsedmogodišnje odgajivačko iskustvo, stotine posećenih *sondera*, tridesetak *siegera*, preko hiljadu odgajenih štenaca, dvadesetak vrhunskih visoko plasiranih pasa i jedan svetski šampion - svakako su više nego dovoljan povod za razgovor. Gospođa van Dorsen (devojačko **Kusen-berg**) se rado odazvala našem pozivu i razgovor je pred vama.

Najpre tipično pitanje za ovakve razgovore: Odakle potiče Vaša ljubav prema psima, a naročito prema nemačkim ovčarima?

- Prvog psa sam dobila još dok sam bila devojčica, od tada i potiče moja ljubav prema psima. Kasnije sam dobila nemačkog ovčara i tako je sve počelo.

Kada ste prijavili odgajivačnicu i kako su izgledali počeci Vašeg uzgoja?

- Sve je počelo 1972. godine kada je kod mene na trening stigla siva ženka švajcarskog odgoja **Elke von der Rosenmatt**. Elke je 20 puta bila V 1, na izložbama širom Nemačke, da bi siegeru završila kao V 5. Vlasnici su bili vrlo zadovoljni mojim radom, te sam kao nagradu dobila dve ženke, El-kine ćerke iz dva različita legla, **Carlie von der Wienerau** i **Eru von der Wienerau**. Prilikom jedne posete odgajivačnici „von der Rosenmatt”, dok smo sedeli i pričali, pojavilo se neko dete i počelo da doziva „Arlett, Arlett, gde si, Arlett”. Meni se

Sa Margit van Dorsen, SV sudijom i dugogodišnjim odgajivačem nemačkih ovčara, jednom od retkih, vrlo uspešnih žena u ovom sportu, vlasnicom poznate i priznate odgajivačnice „Arlett” dobili smo nedavno ekskluzivnu priliku za razgovor. Naša sagovornica priča o svojim počecima, kako je i zašto dala takvo ime svojoj odgajivačnici, o fazama razvoja svog odgoja i njihovim najtipičnijim predstavnicima, Ulkovim i Flikovim naslednicima, značaju vežbi i rada sa psom, podršci svoje porodice, mogućnošću da dođe da sudi u Jugoslaviji ...

to, verovatno ime nekog šteneta, dopalo te sam odlučila da svoju odgajivačnicu tako nazovem. Dakle, oktobra 1972. g. moja odgajivačnica je i zvanično dobila ime **ARLETT**.

Šta se dalje dešavalo?

- Neposredno pošto sam i zvanično registrovala odgajivačnicu, dobila sam i prvo leglo od Ere i **Irk-a Wienerau-a**. Bilo je to moje prvo A- leglo u kojem sam imala tri muška šteneta. **As von Arlett** je prodat u Brazil, gde je postao sieger i odličan priplodnjak. **Argus von Arlett** je bio uvek u vrhu, opjevajući više prvih mesta kod najmenintnijih sudija tog vremena. **Agent von Arlett**, kojeg sam ostavila sebi, bio je prvi sivi mužjak koji je izveo grupu potomaka na sieger, ali je bio i odličan radni pas.

Kasnije, 1984. g. imala sam J-leglo sa **Uran-om Wildsteiger Landom** iz kojeg sam sebi izabrala mužjaka po imenu **Joker**. **Joker von Arlett** je takođe imao grupu potomaka na *siegeru* i rangiran je kao V 17. Inače, **Jokerova** ćerka **Hexe von der Seufzerallee** je postala FCI svetski šampion, a **Jokerove** sestre, **Jeannie** i **Java**, su takođe imale plasmane na siegeru, i to kao V 8 i V 32. Iz U-legla 1986. godine, dobila sam ženu po imenu **Ursa** koja je pobedila 25 puta na sonderima i postala regionalni šampion (*Landesgruppensiegerin*), na siegeru je bila V 16, a njena sestra iz legla, **Uchi** bila je V 22. Iz Ursinog legla sa **Carlo-m Wienerau** dobijen je **Plato**, koji je bio SG 15 na *siegeru*.

Ursu sam 1993. godine uparila sa **Yago vom Wildsteiger Land-om**. Iz tog legla sam zadržala mužjaka po imenu **Flick**. **Flick** je bio V 1 na svim izložbama na kojima je učestvovao. Nažalost nje-

gova izložbena karijera je prekinuta zbog povrede nožnog prsta. No, i pored tog peha on je vrlo popularan pas, koji se dokazao u priplodu. Na *siegeru* 1996. g. je izveo grupu potomaka od 17 pasa sa odličnim plasmanima. Njegov sin **Shato's Xano** je ušao u V-A grupu, **Quai zu den sieben Burgen** je bio SG 4, a ženka **Zula von Arjakjo** SG 10 u razredu 12-18 meseci. Ta druga grupa potomaka pokazala je da je Flick pravi predstavnik Uranove linije.

U sledećem leglu Ursa je sa **Enzo von der Burg Aliso-om** imala samo jednu ženku, **Sofie von Arlett**. Sofie je postala odlična priplodna kuja, koja je dala **Italo von Arlett-a**, koji je bio SG 4 na *siegeru* 1993. godine, u verovatno najjačem razredu 18-24 meseca svih vremena, u kojem su bili **Eros Luisenstraße**, **Ursus Steinhägerquelle**, **Lasso Neuen Berg**, **Natz Steigerhof**, **Wobo Lärchenhain** itd. U 1996. godini Italo je bio četiri puta V 1 da bi na *sigeru* bio V 23. Iz legla sa Ulk-om, Sofie je dala **Nicco von Arlett-a**, sa **Nero Hirschel-om** **Bär-a** i **Bibi**, sa **Visum Arminius-om** **Jeck-a** i **Jane** itd. U 1995. godini Nicco je rangiran kao V 33, a već sledeće godine je predstavio grupu od 14 potomaka i to iz četvoromesečnog korišćenja u priplodu. Troje je imalo plasman među najboljih trideset, a ženka **Wendrina von der Kahler Heide** bila je SG 8 da bi 1998. godine ušla u V-A grupu kao i njena sestra **Wodorona**. Od visoko plasiranih Niccovih potomaka bih izdvojila i **Tony-a** (SG 12 '97) i **Theu Baronwald** (SG 6 '97), **Holli Gloria Dei** (SG 11 '97), **Vivi sieben Burgen** (SG 7 '97) itd.

U sledećim leglima sa Ulk-om, Nero-om, Visum-om i Eros-om pronašla sam prave naslednice za Soffie i Ursu. Soffie je inače imala 12 potomaka izlaganih na *siegeru*.

Vrhunac mog dosadašnjeg uzgoja je svakako

„Sve je počelo 1972. g. kada je kod mene na trening stigla siva ženka iz švajcarskog odgoja Elke von der Rosenmatt. Elke je 20 puta bila V 1, na izložbama širom Nemačke, da bi na *siegeru* završila kao V 5”.

Ulk von Arlett. On je dobijen od **Yago vom Wildsteiger Land** i **Dollie von Arlett**, ćerke **Fedora Arminiusa**. Ulk je inače, sa osam nedelja prodat u Italiju gospodinu **Daniu Paginu**, kod koga je (pre povratka u Nemačku) bio i čuveni Zamb von der Wienerau. Kasnije, Ulk je vraćen zbog obuke i pripreme za izložbe. Na svom prvom *siegeru* 1991. godine u razredu 18-24 meseca, u kojem je pobednik bio **Kimon Dan Alhedy's Hoeve**, Ulk je rangiran je kao SG 25, a već 1992. godine u razredu zrelih bio je V 7. Nekoliko nedelja posle *siegera* otišli smo u Italiju da obidemo Ulka. Napravili smo dogovor sa Ulkovim vlasnicima, i oni su pristali da nam ga vrate. Moja porodica i ja, ali i svi poklonici nemačkog ovcara smo im beskrajno zahvalni. Danas sa svojih osam godina Ulk je zdrav kao „riba u vodi” i još uvek je vrlo popularan priplodnjak. Vrhunac njegove izložbene karijere bila je 1995. godina kada je Ulk predstavio brojnu (52 psa - 31m + 21ž) i kvalitetnu grupu potomaka i postao V-A 1. I sledeće 1996. g. Ulkovi potomci su bili odlično rangirani. **Rikkor von Bad Boll** je bio pobednik u razredu 18-24 meseca, a ženka **Tatja vom Monchberg** je ušla u V-A grupu, **Foxi Edelweissburcke** je bila V 4, **Natalie Urbecke** V11, **Jason Haus Lacherom** V 9, **Lasso Kampchen** V 35 i prvi **Universalsieger** itd. Te godine i moja odgajivačka grupa zauzela je odlično treće mesto. Međutim, pravi uspeh je došao 1998. g. kada je Ulkov sin **Pancho von Arlett** bio SG 5, Ulkov unuk **Mack von Aducht** pobednik u razredu 12-18 meseci, unuci **Hinnerk Kiemoor** SG 7 i **Pascha Jahnhohe** SG 2, sin **Vando Moorbeck** V 1, Ulko-

ve unuke **Wendrina** i **Woldarona Kahler Heide** su ušle u V-A grupu, a Ulkov sin **Rikkor von Bad Boll** je postao **Weltsieger**. To je prvi put posle **Uran** vom **Wildsteiger Land-a** da neki pas mladi od četiri godine postane VA 1. Ulkovi najznačajniji uspesi su: **1 x SV Svetski šampion**, **2 x Belgijski šampion**, **1 x Nemački šampion**, **1 x Šampion Indonezije**, **2 x VDH Svetski šampion**, **2 x VDH Evropski šampion**, **2 x VDH Nemački šampion**.

Da li se može upotrebiti, i šta se podrazumeva pod terminom „Arlett pas”, tj. da li ste posle skoro 30 godina odgoja uspeli da tipizirate svoje pse?

„Prilikom jedne posete odgajivačnici „von der Rosenmatt”, dok smo sedeli i pričali, pojavilo se neko dete i počelo da doziva „Arlett, Arlett, gde si, Arlett”. Meni se to, verovatno ime nekog šteneta, dopalo te sam odlučila da svoju odgajivačnicu tako nazovem. Dakle, oktobra 1972. g. moja odgajivačnica je i zvanično dobila ime ARLETT.”

Margit sa ćerkom Aleksandrom i Ulkom

NAJBOLJI PLASMANI PASA NA SIEGERU KOJI SU ODGOJ ILI VLASNIŠTVO M. VAN DORSEN:

1984.g.
- Florin von Allamo V-A 7
(Quai Boxhochburg - Nancy Boxhochburg)
1985.g.
- Disco von Arlett V 21
(Argus Aducht - Katze Wienerau)
1986.g.
- Nixe von Arlett JHKLH - SG 5
(Carlo Wienerau - Assia Schwabental)
1987.g.
- Bambi vom Feldschlosschen V 5
(Argus Papagenihaus - Ursa Wienerau)
(Ulkova baba po majci)
- Jeannie von Arlett V 8
(Uran Wildsteiger Land - Katze Wienerau)
1988.g.
- Joker von Arlett V 17
(Uran Wildsteiger Land - Katze Wienerau)
- Ursa von Arlett
(Joker Arlett - Medea Aducht)
1993.g.
- Italo von Arlett JHKLH - SG 4
(Landro Mönchberg - Sofie Arlett)
1994.g.
- Lizzie von Arlett JHKLH - SG 17
(Ulk Arlett - Jacky Arlett)
1995.g.
- Ulk von Arlett V-A 1
(Yago Wildsteiger Land - Dolly Arlett)
- Nicco von Arlett V 33
(Ulk Arlett - Sofie Arlett)
- Wilma von Arlett V 78
(Ulk Arlett - Sofie Arlett)
- Ani von Arlett JKLH - SG 6
(Flick Arlett - Raisa Gierather Bach)

- Celokupan moj odgajivački rad bi se mogao podeliti na tri faze. Sedamdesetih godina moj odgoj se bazirao na srednje visokim srednje snažnim psima, pretežno sive boje dlake, odličnih radnih sposobnosti. Najbolji predstavnik tog perioda mog odgoja je bio Agent von Arlett.

Kasnije, tokom osamdesetih svoje ženke sam počela da parim sa vrhunskim eksterijernim psima, u prvom redu sa Uran-om Wildsteiger Land-om a kasnije i sa Enzo Burg Aliso-m, Fedor-om Arminius-om i drugima. U tom periodu moji psi su zadržali odlične radne sposobnosti, a vidno su napredovali i u pogledu eksterijera. Imala sam i pse normalne i pse sive boje. Najbolji predstavnik tog perioda bi bio opet sivi pas Joker von Arlett.

I konačno poslednja faza je period devedesetih godina, kada su moji psi dostigli vrhunac i na takmičenjima u eksterijeriju. Danas **Arlett psi** imaju vrlo dobru odlakanost, normalan pigment, pravilne stavove i uglovanost i odlično kretanje. Istovremeno bez izuzetka, zadržali su dobre osobine svojih predaka, i to poželjnu srednju visinu i snagu, odličan temperament i karakter, kao i radne sposobnosti. Te na osnovu toga mislim da sam uspešla da tipiziram svoje pse i učinim ih vrlo prepoznatljivim i dopadljivim. Najtipičniji predstavnici ovog perioda su svakako Ulk i Flick.

Na moj odgoj veliki uticaj imaju psi crne boje dlake. Sveukupno 25 odsto mojih pasa su crni. Ta boja popravlja pigmentaciju ali ne odgovara svim odgajivačima. Nažalost, mnogi odgajivači misle da

će crno-braon psi, koji imaju crne pretke u daljem odgoju dati čisto crne pse. To nije tačno jer se crna boja prenosi dominantno a ne recesivno. Najbolji primer za to su upravo moji psi.

Mnogi vrhunski eksterijerni psi u Nemačkoj nisu dali adekvatne naslednike, što na sreću sa Ulkom nije slučaj. Koji bi pas po Vašem mišljenju trebalo da bude nastavljivač Uranove linije preko Ulka?

- Ulk je postao vrlo važan priplodnjak. On je svoju superiornost u priplodu, dokazao prvenstveno u pogledu karaktera, pokreta, stavova i odlaknosti. O njegovim nasledivačkim sposobnostima najbolje govore plasmani njegovih sinova i ćerki. Najbolji dokaz neograničenosti njegovih priplodnih sposobnosti je upravo njegova druga generacija, tj. njegovi unuci. Sudeći po broju parenja **Mack Aducht, Hinnerk Kiemoor** i **Pascha Jahnhohe** bi trebalo da ga naslede, no vreme će pokazati da li sam u pravu.

Vaši psi poseduju podjednako dobre i karakterne i eksterijerne kvalitete. Zato nam recite, da li po Vašem mišljenju postoji veza između karaktera i eksterijera?

- Smatram da tu ne postoji nikakva veza, jer jedno ne zavisi od drugog. Imate mnogo prelepih pasa vrlo lošeg karaktera, ali i obrnuto. Stvaranje lepog psa dobrog karaktera i radnih sposobnosti je vrlo težak i dugotrajan posao, ali nije nemoguć. Najbitnija je genotipsko-fenotipska kombinacija roditelja i samog legla, ali bitan uticaj imaju i odgoj i sam rad sa psom. Da je to moguće najbolji pokazatelj je i titula *Universalsieger-a*. Ta titula se dodeljuje psu koji ostvari najbolje plasmane na *Sieger-schau* (šampionat u eksterijeru) i *Siegerprüfung* (šampionat u radu).

Uzevši u obzir vaše dugogodišnje iskustvo, recite nam koliko ideo imaju vežbe i rad sa psom pri postizanju dobrih rezultata?

- Koliko su dobro poreklo i odgoj značajni za postizanje dobrih takmičarskih rezultata, toliko su važne i vežbe i rad sa psom. Neobučen i fizički nespreman pas, bez obzira na eksterijerne kvalitete sigurno, bar u Nemačkoj, ne može imati dobre plasmane. Rad omogućava ispravljanje ili korekciju nekih manjih eksterijernih nedostataka psa, a takođe omogućava uspešno izvršavanje svih zadataka, kao što su trčanje na izložbi, rad oko stada, čuvanje objekata i lica, rad na tragu...

Da li imate problema sa dugodlakim štencima?

- Svi odgajivači ponekad imaju te probleme, pa tako i ja. No, na sreću taj problem u mojoj odgajivačnici nije previše izražen, a uvek se nađu ljudi koji bi želeli da imaju dugodlakog štene za kućnog ljubimca.

Koliko pasa trenutno imate i koliko ćete izvesti na sieger?

- Trenutno kod kuće imam pet pasa, ali imam više pasa kod prijatelja i saradnika. Na ovogodišnji sieger ću izvesti dva psa. Prvi je **Huppy von Arlett** sin **Eros-a Luisenstraße-a** i **Xtre Arlett**, koji nije moje vlasništvo ali ga ja spremam za takmičenja. Nedavno je postao regionalni šampion (*Landesgruppensieger*) u Erklenu, vrlo sam ponosna na taj rezultat i nadam se dobrom plasmanu na siegeru. Drugi pas je **Rickor von Arlett** sin **Ulka** i **Gugie Kahler Heide**, koji je moje vlasništvo, a već je imao nekoliko visokih plasmana kod g. **Petera Meslera**. Na siegeru se nadam plasmanu koji on realno na osnovu svojih kvaliteta i zaslužuje.

Kakav je odnos Vaše porodice prema Vašem hobiju?

- Moj suprug **Matijas** ili **Tijs**, kako ga zovu prijatelji, ima veliko razumevanje za moj hobi i podržava me od početka. Njegova pomoć i podrška kao i njegove sugestije su mi mnogo pomogle u odgajivačkom radu. Uz to, on govori i nekoliko stranih jezika što nam je znatno olakšalo komunikaciju na izložbama širom sveta. Moja ćerka **Aleksandra** ima osam godina i veliki je ljubitelj životinja. Njen pas favorit je **Flick**, koji je u poslednje vreme sve više u našoj kući i to u Aleksandrinjinoj sobi. Njih dvoje su baš dobar tim. Aleksandra mi pomaže pri odgoju štenadi i vrlo je nestrpljiva uvek kada se očekuje novo leglo. Pored toga Aleksandra i ja u poslednje vreme sve više radimo *agility*, a Aleksandra će uskoro nastupiti i samostalno.

S obzirom na to da ste upoznati (kao i ceo svet) sa aktuelnom političkom situacijom u Jugoslaviji, recite da li biste došli da sudite, naravno ukoliko budete pozvani?

- Ako bih dobila poziv da sudim u Jugoslaviji i ako se termin uklapa u moj raspored obaveza verovatno bih prihvatila.

Zahvaljujući Vam na ovom intervjuu, sa najboljim željama u privatnom životu i uzgoju, zamolili bi smo Vas, na kraju, za poruku jugoslovenskim ljubiteljima i odgajivačima nemačkih ovčara?

- Najpre bih sa zahvalila Vašoj redakciji na uka-

Aleksandra & Flick

„Flick je bio V 1 na svim izložbama na kojima je učestvovao. Nažalost, njegova izložbena karijera je prekinuta zbog povrede nožnog prsta. I pored tog peha on je vrlo popularan pas, koji se dokazao i u priplodu. Na siegeru 1996. g. je izveo grupu potomaka od 17 pasa sa odličnim plasmanima.”

„Vrhunac mog dosadašnjeg uzgoja je svakako Ulk von Arlett. On je dobijen od Yago vom Wildsteiger Landa i Dollie von Arlett, ćerke Fedora Arminiusa. Ulk je inače, sa osam nedelja prodat u Italiju g. Daniju Paginu, kod koga je (pre povratka u Nemačku) bio i čuveni Zamb von der Wienerau. Kasnije, Ulk je vraćen zbog obuke i pripreme za izložbe”.

Nicco von Arlett

Opis grupe potomaka SV-siegerzuchtschau '97 izvedeno 14 pasa (8m+6ž):

„Prva grupa pokazuje prilično dobru ujednačenost i vernost očevom tipu. Diferenciranost polova bi trebalo da bude izraženija, dobar odnos visine i dužine, pretežno visoki psi. Dobra čvrstina i zatvorenost, duge prednje noge i pravi frontovi bez izuzetka, delom velike uši. Kretanje izdašno, snažnog potiska sa dobrim prenosom preko leđa.”

Flick von Arlett

Opis na kerungu:

„Visok, srednje snažan, vrlo izražajan, vrlo sadržajan, dobar greben i leđa, dobro položene nešto kraće sapi, napred dobro, pozadi vrlo dobro uglovan. Dobar odnos grudi, korektan front, pri pravom radu nogu, prostranom kretanju, slobodnom iskoraku i uspešnom odgurivanju dobra čvrstina leđa. Sigurna narav, čvrst, hrabar i borben: na komandu pušta rukav.”

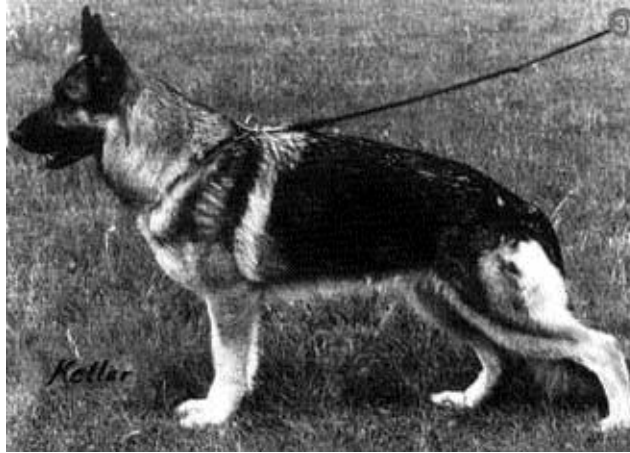
zanoi prilici da iznesem svoje mišljenje. Svim ljudima u Jugoslaviji, najpre bih pozelela normalizaciju situacije i život u miru i slobodi. Kada se to ostvari lako ćete se baviti i odgojem i izlaganjem nemačkih ovčara.

Razgovarao Bojan Milojević

Nauka u odgoju

GENETSKI FAKTOR U ODGOJU NEMAČKIH OVČARA

Ursa von Arlett

Svaki odgajivač ima svoj stav o tome šta je to odličan nemački ovčar i trebalo bi da teži usavršavanju i raznovrsnosti u odgoju, koja bi trebalo da kroz nasleđivanje stalno ispoljavala svoje dobre osobine. Da bi imao uspeha u odgoju, odgajivač bi trebalo da pozna zakone nasleđivanja i sve nasledne osobine pasa koje želi iskoristiti u priplodu. Zakoni i teorije odgajanja su beskorisni ako se ne poznaje eksterijer, kretanje i temperament nemačkog ovčara. Odgoj predstavlja praktičnu primenu teoretskog znanja u kombinaciji sa prethodno stečenim iskustvom i poznavanjem genetike.

Genetika kao nauka je vrlo složena, a s obzirom na to koliko dugo je naučnici proučavaju još uvek se vrlo malo zna o nasleđivanju. U odgoju, pored planiranja, postoji i element slučajnosti koji je nemoguće kontrolisati. Veliki uspeh u odgoju će doći onda kada sudbina i sreća dodaju malo svog udela znanju.

Kada govorimo o genetici, imamo u vidu pregrupisanje hromozoma u parove; hromozome koji su sastavljeni od velikog broja gena različitih u svakom novom pokoljenju, gde se geni pojavljuju kao nosioci naslednih osobina. U praktičnom radu potrebno je poznavati tendenciju nasleđivanja svakog psa, što se vidi iz rodovnika i opisa predaka i posmatrati ih kao dominantne ili recesivne. Važno je uočiti mane i vrline svakog psa i truditi se da vrline učvrstite, a mane iskorenite.

Ako je zadatak pravljenje čistog homozigotnog varijeteta rase, potrebno je primeniti povratno sparivanje po linijama predaka onog psa koga smatrate idealnim u fizičkim i genetskim odnosi-

ma. Novorođeno štene dobija jednak broj gena i od oca i od majke. Često se mogu videti potomci koji mnogo liče na svog oca, ali ne treba zaboraviti da su

Današnji nemački ovčar je produkt vrlo temeljnog linijskog i srodstvenog odgajanja. Tvorac nemačkog ovčara kapetan Maks fon Stefanic je detaljno proučio metode odgajanja pasa pre nego što je otpočeo rad na stvaranju svog idealnog primerka. Ta znanja udružena sa talentom i pronicljivošću omogućila su mu formiranje željene rase. Odgajivači širom sveta i danas koriste njegove ideje i u kombinaciji sa različitim naučnim disciplinama (genetika, anatomija, veterina, zookinetika, stočarstvo...) produžavaju i usavršavaju njegovo životno delo.

oni i u tom slučaju dobili samo 50 odsto gena od oca, a drugih 50 od svoje majke.

Ako želite da sačuvate dobre osobine idealnog pretka, njegova krv treba da se pojavljuje u svakom narednom kolenu, preko jednog od

njegovih sinova, ćerki ili unuka. To je neophodno radi očuvanja njegovog tipa. Fon Stefanic je zaključio da se „odlični rezultati dobijaju u linijskom odgajanju sa potomcima četvrte generacije od zajedničkog pretka”. Možda se čini

da je predak u četvrtoj ili petoj generaciji dalek da bi uticao na potomstvo, ali prenoseći svoj tip na potomke on će dokazati svoj apsolutan uticaj. Kada su fizičke i genetske osobine koje želite ojačati bliske idealu (standardu), možete potpuno spokojno pristupiti inbridingu ili linijskom parenju. Sparivanje oca sa ćerkom, majke sa sinom, brata sa sestrom po jednom roditelju naziva se INBRIDING i kao rezultat daje dominaciju krvi jedne jedine jedinke. Pareći ćerku sa ocem dobijamo 75 odsto krvi oca.

Pareći sina sa majkom dobijamo 75 odsto krvi majke. Školovan i obazriv odgajivač, uz pomoć linijskog i srodstvenog parenja može dobiti jedinke koje odgovaraju čistom tipu. Ne treba zaboraviti da uz ojačavanje određenih vrlina dobijamo i ojačavanje određenih mana. Zbog toga je vrlo važna pravilna selekcija i pravilan odabir jediniki za priplod. Ranije je postojala formula (nepisano pravilo) linijskog odgajanja „neka očevo otac bude deda majke šteneta”. Što predstavlja parenje u incestu 2-3. Na primer, poznati V-A pas Odin vom Hirschel je dobijen u incestu 2-3 na Zamb-a Wienerau-a. Dakle, Zamb je očevo (Nero Hirschel) otac i deda majke (Candie Wienerau - Venja Wienerau - Zamb Wienerau) šteneta (Odin-a Hirschel-a).

(Nastavak u sledećem broju)

Gibson Strickland

Preveo i pripremio: Bojan Milojević

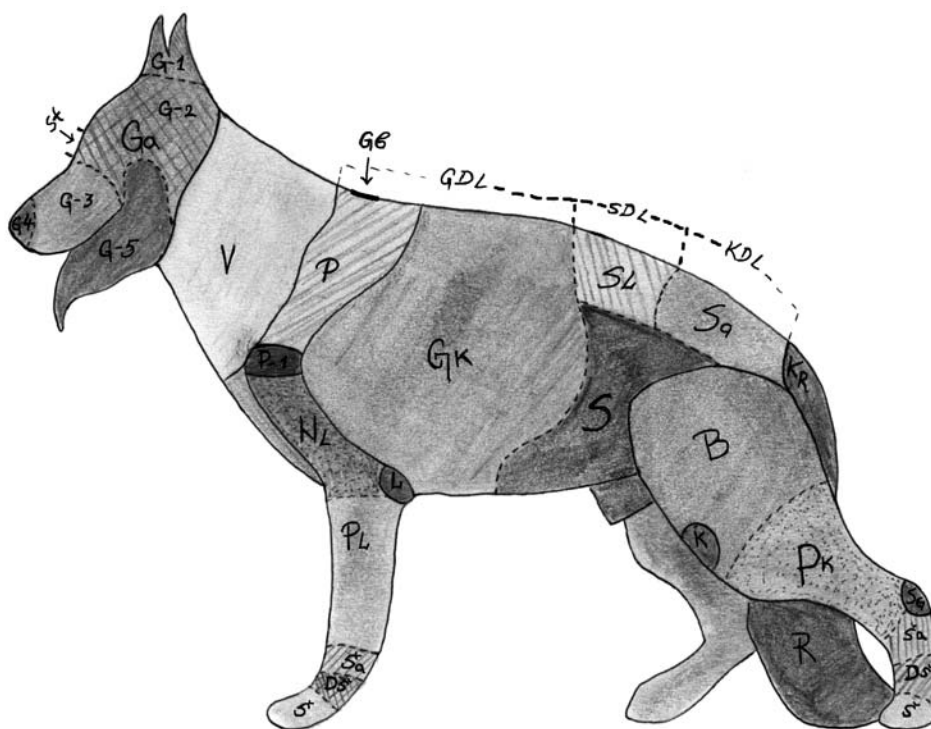

Građa nemačkog ovčara

Samo osoba koja tačno i precizno poznaje telesne celine i regije psa može pravilno da sagleda i proceni njegovu eksterijernu vrednost. Nepoznavanje granica i položaja telesnih celina i regija u kinologiji, isto je što i biti nepismen u životu. Onaj ko smatra da bez ovog „parčeta kinologije” može biti uspešan odgajivač, a naročito sudija, identičan je onome koji zove kasapina da mu popravi porše. Pojam eksterijera u kinologiji odnosi se na izgled psa u odnosu na idealan, zamišljeni izgled propisan standardom za datu rasu. Zato se eksterijer psa uvek posmatra u odnosu na dati obrazac, vrednujući pritom izgled i položaj telesnih celina i regija u odnosu na građu organizma u celini.

EKSTERIJER (I DEO)

- Telesne celine i regije -

Oblik (izgled) tela, oblik i granice telesnih celina i regija proučava anatomija. Anatomija je grana biologije, koja etimološki označava rastavljanje, rezanje na sastavne delove. Eksterijerom pasa bavi se specijalna anatomija, koja opisuje oblik i građu tela pojedinih predstavnika svoje vrste. Prema predmetu izučavanja tj. životinjskoj vrsti, deli se na antropologiju, hipotomiju, kinologiju itd. Anatomske studije koriste dva metoda proučavanja u svom radu, to su: sistematska anatomija, koja proučava oblik i građu kostiju, zglobova i mišića, unutrašnjih organa i sistema (krvotok, limfotok, nervni sistem, žlezde) i topografska anatomija koja proučava i opisuje odnose delova tela.

TOPOGRAFIJA NEMAČKOG OVČARA

Telo nemačkog ovčara (kao i skoro svih kičmenjaka) sastoji se iz pet precizno određenih telesnih celina: glava, vrat, trup, ekstremiteti (noge) i rep.

GLAVA (Caput) je prema vratu ograničena linijom koja se lučno spušta od potiljačne kvrge preko spoljašnje ivice temene kosti do spoljašnjeg ugla donje vilice i donjom ivicom donje vilice. Prema donjoj strani vrata (pravilnije sto-

Ga- glava (*caput*), **G1**- ušne školjke (*auricule*), **St**- stop, **G2**- lobanja (*cranium*), **G3**- gornja vilica (*maxilla*), **G4**- nosna regija (*regio nasalis*), **G5**- donja vilica (*mandibula*), **V**- vrat (*collum*), **Gb**- greben, **P**- plečka (*regio skapularis*), **P1**- rameni zglob (*artikulacio humeroscapularis*), **Nl**- nadlaktica (*brachium*), **L**- lakat (*cubitus*), **Pl**- podlaktica (*antebrachium*), **Ša**- šaplje (*carpus*), **Dš**- došaplje (*metacarpus*), **Š**- šapa (*phalanges*), **Gk**- grudni koš (*torax*), **Sl**- slabine (*regio lumbales dorsii*), **Sa**- sapi (*regio sacrales*), **S**- stomak (*abdomen*), **GDL**- grudni deo leđa (*regio thoraci dorsii*), **SDL**- slabinski deo leđa (*regio lumbales dorsii*), **KDL**- krsni deo leđa (*regio sacrales dorsii*), **KR**- koren repa (*radix caudae*), **R**- rep (*cauda*), **B**- butina (*regio femoralis*), **K**- koleno (*genus*), **Pk**- potkolenica (*regio cruris*), **Sz**- skočni zglob (*artikulacio tarsus*), **Ša**- šaplje (*tarsus*), **Dš**- došaplje (*metatarsus*), **Š**- šapa (*falanges*).

mačnoj, *ventralnoj*) granica glave je linija koja spaja uglove donjih polovina donje vilice. Na glavi razlikujemo lobanju (*cranium*) i lični deo, lice (*ossa faciei*). Spređa lobanja je prema licu ograničena čeonim prelazom tj. stopom, koji se završava na liniji koja spaja suzne jame očiju. Na lobanji se nalaze uši (vrh lobanje) i regije obraza tj. obrazi (*buccales*) koji svojim prednjim delom zahvataju i deo lica, jer nemaju jasnu granicu. Lice je prema glavi ograničeno linijom koja se lučno spušta od stopa ka uglu usana (završava 1-2 cm iza usana), zatim se pruža preko donjoviličnog zgloba (*artikulatio mandibulare*) donjom linijom donje vilice. Na licu razlikujemo gornju (*maxilla*) i donju (*mandibula*) vilicu. Na kraju (vrhu) gornje vilice nalazi se nosna regija.

VRAT (Collis) je kod nemačkog ovčara ovalan na poprečnom preseku. Granica prema trupu je linija koja se pruža duž plečke, preko ramenskog zgloba (*artikulacio humeroscapularis*) i

spušta se ka *jungularnom* useku (grlu). Na vratu se razlikuju gornja strana (*facies dorsalis colli*), dve bočne - leva i desna (*facies lateralis colli dexter et sinister*) i donja strana (*facies ventralis colli*).

TRUP (Truncus) sastoji se od grudnog koša (*thorax*), stomaka (*abdomen*) i karlice (*pelvis*). Granica grudnog koša prema stomaku je lučna linija koja se pruža zadnjom ivicom trinaestog rebra, preko hrskavica ostalih vitih rebra i završava na stomaknoj strani (*facies ventralis truncus*) na kraju grudne kosti. Najniža tačka grudnog koša je u visina lakatnog zgloba (*artikulacio radio ulnaris*). Stomak je ograničen ka karlici linijom koja spaja prednje ivice kolenih nabora. Gledano iz profila uslovno se granica stomaka i karlice može odrediti linijom koja stoji uspravno na uzdužnu osu psa a oslanja se na koleno psa koji je u stavu. Karlica je bočno ograđena zadnjim nogama (butinama), a gledano od pozadi

repom. Na gornje-bočnim stranama stomaka se nalaze slabine (*regio lumbales*), a deo leđa iznad stomaka je slabinski deo leđa. Deo leđa iznad karlice, takođe na gornje-bočnim stranama su sapi, koje se završavaju početkom repa (*cauda*). Koren repa ograđuje karličnu duplju sa gornje strane (*leđne -dorzalis*).

NOGE (*ekstremitas*) su povezani sa trupom. Prednji ekstremiteti (*extremitas proximalis*) postavljeni su na bočnim stranama grudnog koša. Sastoje se iz plečke (*skapula-lopatica*) koja se pruža od grebena ka ramenom zglobu (*artikulacio humeroscapularis*) i nastavlja se u nadlakticu koja se nastavlja u podlakticu. Deli ih linija paralelna sa podlogom (kada pas stoji) koja se pruža od lakta ka glavi. Podlaktica se nastavlja u šaplje, šaplje u došaplje, a ono u šapu. Rame-ni pojas (plečka, rame i nadlaktica) odvojena je od grudnog koša zamišljenom ravni, koja je pod pravim uglom u odnosu na kičmeni stub s početkom u podpazušnoj jami. Sa zadnje strane granica je lakatni nabor. Zadnji ekstremiteti (*extremitas posterior*) sastoje se iz osam regija. Butine su postavljene na bočnim stranama karlice, od potkolenice ih deli lučna linija koja se pruža od kolena. Potkolenica je ograničena prema šaplju, linijom koja ide od skočnog zgloba ka glavi, šaplje se nastavlja u došaplje, a ono u šapu zadnjeg ekstremiteta. Prema karlici granica butine je ravan paralelna sa kičmenim stubom koja polazi od ingvinalnog nabora ka stomaku granica je koljeni nabor.

KONSTITUCIONE KARAKTERISTIKE NEMAČKOG OVČARA

Standard definiše nemačkog ovčara kao psa srednjeg rasta, blago izduženog, snažnog kostura, dobre mišićne mase, čvrste građe. Po svojoj konstituciji to je pas snažne građe. Zoognostički definisan je kao pas srednjelinjskog (mezo-morfog) tipa kod koga se srednje vrednosti parametra slažu. Spada u *lupoidnu* grupu rasa sa lobanjom *mezocefalnog* tipa pravolinijskih *lobanjsko-facijalnih osa* (pravolinijski profil). Nemački ovčar spada u izdržljive kasače pravolinijskog profila tela, sa izbalansiranom endokrlnom konstelacijom.

(Nastaviće se)

Srđan Udovički

MEZOMORFNI TIP

Snažna konstitucija (mezomorfnu tip) je onaj kod koga su dužina trupa i obim grudnog koša jednaki. Indeks dijametarske proporcije (dužina trupa se množi sa 100 i deli sa obimom grudnog koša), je od 71-76 i odlikuje izdržljive kasače. Mezocefalna lobanja je ona kod koje je širina lobanje jednaka 50 % dužine cele glave. Indeks (širina glave se množi sa 100 i deli sa dužinom glave) je 50. Pravolinijski profil tela, karakterišu pravolinijske (paralelne) lobanjsko-facijalne ose, prava gornja ivica vrata, pravolinijski ledno-slabinski profil, leđa sa inklinacijom (težnjom da budu) blizu horizontalnoj, duge butine, ekstremiteti upravni sa horizontalom. Paralelne linije glave (pravolinijske lobanjsko-facijalne ose) imaju psi kod kojih su linije lobanje i gornje njuške paralelne.

Predstavljamo:
Canto v.d. Fürstenperle

PAS KOJI JE STVORIO NEMAČKOG OVČARA U JUGOSLAVIJI

Petar Prelić sa Canto-om na PSINO-u 1988. godine

Canto-a von der Fürstenperle-a uvezao je u (staru) Jugoslaviju 03.11.1985. gospodin **Petar Prelić** iz **Starog Slankamena**. Canto je, inače, samo po imenu odgajivačnice (Fürstenperle) bio odgoj **g. Husaina Imraina**, koji je bio vlasnik Cantove majke. On je zapravo oštenjen i odrastao kod **g. Gerda Raimsa** u odgajivačnici „**Kahler Heide**”, od koga ga je **g. Prelić** i kupio.

Uzevši u obzir Cantove priplodne kvalitete, nameće se pitanje kako se jedan tako sposoban i iskusan odgajivač, kakav je **g. Raims**, „prešao” i prodao Canto-a u zemlju kao što je (bila) naša?

Po rečima **g. Prelića**, u to vreme u Nemačkoj je bilo „more” Uranovih sinova (što se lako može utvrditi i pregledom kasete sa *SV-siegera* iz 1985-1986), te Canto i pored odličnih plasmata u razredima 12-18 (JKL) i

18-24 (JHKL) meseci nije, po mišljenju g. Raimsa, bio predodređen za *ausslese* grupu ili „špic“ V plasman.

Inače, pre Cantovog dolaska, vodeći jugoslovenski priplodnjaci bili su *Kvanto vom Selektal*, *Isak von der Platinum*, *Tigar od Kljaćeva*, *Elam vom Crveni Mayestoso*, *Astor*

vom Drei Birkenhaus itd, koji su bili vrhunski eksterijerni i takmičarski primerci, ali se u priplodu i nisu baš proslavili.

Bilo kako bilo, Canto je stigao u (staru) Jugoslaviju. Delimično zahvaljujući reklami u ZOV-u, a delom zahvaljujući reputaciji koju je g. Prelič imao kao odgajivač, Canto počinje

LEGENDE

CANTO VON DER FÜRSTENPERLE
SZ Nr. 1596536 Tatow. Nr. P-A 3792 JR/Sp. 82942 No.

Ošt. 02.10.1983. g.

ZB: V, SchH 2, „a“ zuerkannt (Bef: fast normal), Körkl 1a, 3x CAC, CH YU

Braća i sestre: Cäsar, Cay, Cindy

Incest: Quanto Wienerau (5- 4)

Odgajivač: Husain Imran, Ronneburg 1 (Nemačka)

Vlasnik: Petar Prelič, Stari Slankamen (Jugoslavija)

Uran Wildsteiger Land	Irk Arminius	Pirol Arminius
		Dunja Weilachtal
	Palme Wildsteiger Land	Nick Wienerau
		Fina Badsee
Lucy Kahler Heide	Xando Arminius	Lasso di Val Sole
		Wilma Kisselschlucht
	Connie Haus Kalter	Olaf Altena's Land
		Ralle Bestenreuther

Uzgojna lista:

Visina: 65,0 cm

Obim grudi: 80 cm

Težina: 34 kg

Boja: crno-braon sa belinom na grudima

Opis:

„Visok, srednje snažan mužjak, dugačak, vrlo dobrog kostura, vrlo dobrih prednjih i zadnjih uglova, vrlo dobre dužine i položaja nadlaktice, iznad srednje visine, vrlo dobre ledne linije, dobra dužina nešto ravnijih sapi, dobar odnos predgrudi i dubokih grudi, korektan front, prostran i slobodan hod koji se prenosi preko čvrstih leđa, sigurne naravi, čvrst, hrabar i borben, na komandu pušta rukav.“

26-27. 10. 1985. g. Ingolstedt-Mailing

Körmeister: Hengmth

da pari. Već prva legla pokazala su da će Canto na ovim prostorima uraditi ono što je njegov otac *Uran* uradio u Nemačkoj - TIPI-ZIRAO PSE. Pre njegovog dolaska bilo je malo pasa snažnog kostura, dobro diferenciranih polnih razlika, ujednačenog pigmenta i odlakanosti, snage i temperamenta. Njegovim dolaskom sve to je promenjeno (čitaj - popravljeno).

Ali, istini za volju ni Canto nije bio svemoć. Davao je i on prosečne, poluprosecne, ali i loše pse, shodno kvalitetu ženki koje je pario i genotipskoj kombinaciji legla. Međutim, čini mi se da je bio toliko dominantan, da su štenad nasleđivala, po mojoj slobodnoj proceni 97 odsto njegovih osobina.

Interesantno je da Canto nije posedovao izraženu volju i želju za kretanjem, te se ni u ringu nikada nije naročito dopadljivo prezentovao. Međutim, upravo temperament i volja za kretanjem, bile su uz ostalo, dominantne odlike njegovih potomaka.

Vrhunac Cantovih priplodnih mogućnosti svakako je bio *Uran Bačkomonoštorski*. Prvi i do sada jedini pas jugoslovenskog uzgoja koji je ne samo dobio maksimalnu ocenu V (odličan) na *siegeru*, već je bio plasiran na izvanredno **deseto mesto**, ostvivši iza sebe pse kao što su bili *Orno v. Murrthal* (pređašnji V-A pas), *Yago v. Wildsteiger Land* (kasniji V-A pas), *Enzo v.d. Römerau* (pređašnji Jugendsieger) itd.

Pored Urana, trebalo bi pomenuti i ostale Cantove uspešne potomke: *Levis*, *Ilko Melodični*, *Olli*, *Dax od Slankamena*, *Brik*, *Lana*, *Lira*, *Tina*, *Triksi*, *Udine Aureus Mons*, *Jafafa*, *Julija od Slankamena*, *Ursa Bačkomonoštorska* itd.

Vrhunac bi možda bila i činjenica da je g. Raimsa, boravivši u Jugoslaviji 1992. g, i videvši učinak Cantove priplodne angažovanosti, ponudio g. Preliču da ga otkupi. G. Prelič je taj predlog glatko odbio (pametna potez - prim. aut). Lično sam prisustvovao tom razgovoru u svojstvu prevodioca.

Kako to uvek biva, i Cantova bajka se završila neslavno. Šta se desilo? Naime, ni jedan od njegovih mnogobrojnih sinova i unuka nije bio ni približno dobar priplodnjak, a kamoli ga nadmašio.

Cantovo srce prestalo je da kuca 14. 09. 1992. g, a sa njim je završena i cela jedna epoha jugoslovenskog odgoja nemačkih ovčara. Čekaćemo još dugo na priplodnjaka njegovog kalibra. Uvoženi su, uvoze se i uvoziće se mnogi priplodnjaci, odgajani su i odgajaju se mužjaci i na ovim prostorima, ali nijedan nije i još dugo neće nadmašiti njegove priplodne sposobnosti i broj parenja (oko 400, po rečima g. Preliča).

Canto počivaj u miru, u nadi da si i ti svestan šta si učinio za razvoj nemačkog ovčara u Jugoslaviji, a učinio si više nego mnogo.

Vladan Drobnjak

Nasledne bolesti mogu naneti psima veliki bol, a njihovim vlasnicima mnogo brige. Objasnićemo koji se to poremećaji mogu desiti, kako oni utiču na pse i koje se preventivne mere mogu primeniti radi sprečavanja njihovog prenošenja na potomstvo.

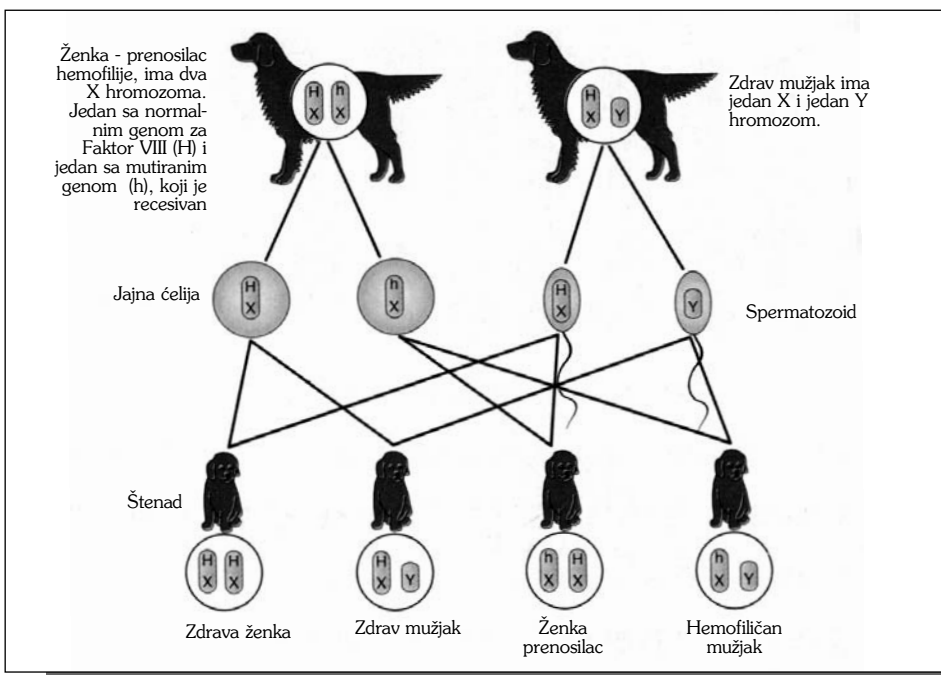
BoLNo NaSLeDSTVO

Kad su tata i mama pogrešno odabrani

Pojam urođena bolest se odnosi na bolesti koje se prenose sa roditelja na njihovo potomstvo, preko gena. Osnovnim poznavanjem i razumevanjem genetike većinu ovih problema je lako objasniti.

NASLEĐEN ILI UROĐEN?

Ove dve reči se često koriste zajedno prilikom objašnjavanja nekih genetskih poremećaja. Međutim, uvek treba imati na umu da između ovih reči postoji bitna razlika u značenju. Urođeno stanje je ono kada je životinja rođena sa određenim defektom, kao što je, na primer, rascep nepca ili otvor na srcu. Urođeni poremećaji mogu, ali ne moraju biti nasledni. To su slučajevi kada u toku embrionalnog i fetalnog razvika ženka biva izložena nekim nepoznatim ili štetnim lekovima, zračenju ili drugim štetnim i nepoznatim uticajima te se plod rodi abnormalan. Glavni uzrok ili uzročnici nepravilnog

tek kada pas ostari. Mnoga nasledna oboljenja oka, na primer, ne razvijaju se do treće godine starosti, a često i kasnije.

ZNAČAJ GENETIKE

Telo životinja je sastavljeno od više miliona ćelija. Unutar svake ćelije je jedro koje sadrži niti DNK, poznate kao hromozomi. Pas ima 39 pari hromozoma. Uz svaki hromozom DNK je podeljena i na različite, slične brojanicama, podni-

Princip nasleđivanja hemofilije

voe koji se zovu geni. Ovi geni mogu sami ili u sadejstvu sa drugim genima da kontrolišu sve u životinjskoj građi i funkcionisanju organizma, kao što su boja očiju i dlake, dužina nogu, sposobnost zgrušavanja krvi itd.

razvika u većini slučajeva nikada ne bivaju otkriveni. Međutim, nepravilan fetalni razvoj može biti prouzrokovan oštećenim genima, naslednim od roditelja, te je poremećaj ili bolest i nasledna i urođena (npr. gluvoća kod određenih pasa ili neka srčana oboljenja kao što je subaortalna stenoza kod boksera).

Nasledna oboljenja mogu biti otkrivena po rođenju ili mogu postati očigledna

Svi geni koje pas ima nasledeni su od roditelja, pola od oca i pola od majke. U fertilizaciji, u kojoj se spajaju muški spermatozoid i ženska jajna ćelija, novonastala ćelija prima 39 hromozoma od majke i 39 hromozoma od oca.

Iako su hromozomi, i geni koje oni nose spareni, oni ne moraju biti isti. U nekim parovima jedan gen je sposoban da utiče na drugog. Npr. hromozom za boju dlake je sparen tako da jedan može da nosi gen za crno-braon boju, a drugi za crnu boju. U toj kombinaciji štenad će biti crno-braon boje jer je taj gen dominantniji i utiče na gen za crnu boju koji je poznat kao recesivni gen. Međutim, ako je štene nasledilo dva recesivna (crna) gena, onda će boja dlake biti crna jer dominantni (crno-braon) gen nije prisutan.

NASLEĐIVANJE BOJE

Obeležimo gen za crno-braon boju koji je dominantan slovom **B**, a gen za crnu boju, koji je recesivan, slovom **b**. Ako imamo na umu da štenad nasleđuju po jedan gen od svakog roditelja, pogledajmo neke od mogućih kombinacija.

Ovo je osnovno znanje iz genetike koje bi trebalo da pomogne ljubiteljima pasa, ali i odgajivačima početnicima da razumeju kako psi nasleđuju određene osobine. Nasleđivanje određenih osobina je često više složeno nego što navedeni primeri pokazuju, a u određivanju jedne osobine često može učestvovati i više gena odjednom. Takve osobine se opisuju kao poligenске.

Osim što određuju građu i funkciju tela geni su takođe odgovorni za mnoge bolesti i poremećaje. Kao što pas može naslediti dobre osobine svojih roditelja tako može naslediti i bolesti i poremećaje.

Odgovorni odgajivači, zarad dobra svojih ljubimaca, iz uzgoja odstranjuju neželjene osobine i bolesti. To je relativno lako, ako je stanje prouzrokovano

dominantnim genima, zato što će svi psi sa tim genima imati iste probleme. Međutim teškoće nastaju sa bolestima uzrokovanim recesivnim genima zato što mnogi psi mogu nositi gena a da to ne utiče na njih same. U svakom slučaju oni su sposobni da prenose gene svom potomstvu, a bolest će nastati samo ako štene nasledi dva recesivna gena. Drugi problem za odgajivače leži u poremećajima koji se prilikom nasleđivanja ne primećuju do nekoliko godina starosti, a pas je prethodno već ostavio potomstvo.

DISPLAZIJA KUKA

To je jedno od najopasnijih naslednih oboljenja koje izaziva brigu među odgajivačima i veliki bol i patnju pasa. Zglob kuka čini glava butne kosti postavljena u acetabulumu (šupljina na karlici). U slučaju displazije acetabulum je suviše plitak tako da je glava femura (butne kosti), suviše labava i opuštena u zglobu. Posledica je labav, pokretan zglob kuka.

Stepen neuklapanja i labavosti se može dosta razlikovati. Neki psi, iako oboleli opstaju i dožive duboku starost, dok drugi imaju potpunu dislokaciju kukova već sa nekoliko meseci starosti. Nepravilno uklapanje zgloba nastaje zbog nepravilnosti u spoju između glave femura i karlice, što pre ili kasnije razultira deformacijom, bolom i artritisom.

Vreme kada se prvi put uočava problem je od nekoliko meseci do nekoliko godina starosti, što zavisi od stepena displazije i drugih promena. Dijagnoza se postavlja na osnovu rentgenskog snimka kukova, koji je kao preventivna mera obavezan i kod pasa kod kojih ne postoji sumnja na displaziju. Snimak pregleda

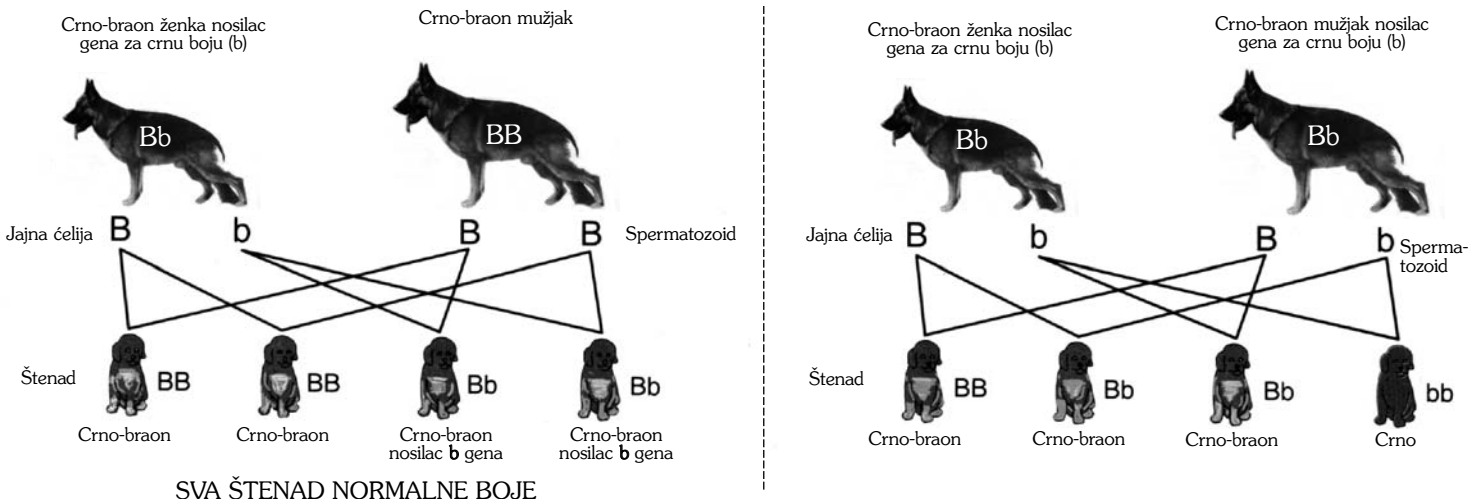
konzilijum eksperata, koji na osnovu merenja pomoću devet parametara, daje svoju ocenu. Na osnovu tih devet parametara dobija se ocena od maksimalnih 53 boda po kuku, što je u zbiru, za oba kuka 106 bodova. Najpoželjnije je da pas nema displaziju i da se kao potpuno zdrav koristi u priplodu. Obولة pse ne treba koristiti u priplodu, jer po nekom nepisanom pravilu potomci displazičnih pasa uvek imaju viši stepen displazije od svojih roditelja.

Drugi nasledni ortopedski poremećaji:

- Displazija lakta
- Luksacija čašice kolennog zgloba
- Invertebracija diskusa
- Pertova bolest

POREMEĆAJ PROCESA KOAGULACIJE

Zgrušavanje krvi (koagulacija) je vrlo složen proces u kojem učestvuju više različitih elemenata, kao što su trombociti, faktori zgrušavanja krvi stvoreni u jetri itd. Delimičan ili potpun nedostatak bilo kog od ovih faktora može da rezultira nemoćnošću zgrušavanja krvi, a kod težih rana i potpunim iskrvavljenjem. Ova bolest pasa vrlo je slična hemofiliji kod ljudi. Kod nemačkog ovčara se vrlo često javlja. Način nasleđivanja je vezan za pol. Naime, mutirani geni, odgovorni za ovu bolest su na hromozomima koji određuju pol životinje. Postoje X i Y hromozomi. Mužjaci imaju XY, a ženke XX hromozomsku kombinaciju. Gen za ovu bolest je recesivan, a nosi ga X hromozom. Pošto ženke imaju normalan X hromozom, ne oboljevaju, ali ga zato mogu preneti na svoje potomstvo. Mužjaci zaraženi ovim X hromozomom uvek oboljevaju.

Drugi nasledni poremećaji krvarenja:

- von Willebrandova bolest
- hemofilija B

BOLESTI OKA

Postoji veliki broj bolesti oka koje se nasleđuju i od kojih oboljevaju mnoge rase pasa. Neke se odnose na oblik oka, posebno kapaka koji mogu biti delimično okrenuti ka spolja (ektropični), ili unutra (entropični). Druge bolesti su mnogo ozbiljnije zato što u većoj meri utiču na vid. Kod nekih pasa sa dužom dlakom javlja se katarakta koja se javlja i kao nasledno oboljenje. Nekoliko naslednih stanja koja utiču na mrežicu oka u težim slučajevima mogu izazvati slepilo. Problemi koji se jave u prvim mesecima života mogu biti snimljeni i detaljno ispitani tako da se postavi dijagnoza pre nego što pas ostavi potomstvo. Na žalost mnogi problemi se pojave tek nakon nekoliko godina starosti, kada pas već ima potomstvo. Neka oboljenja koja nisu nasledna, kao što je sekundarni glaukom, mogu imati i svoju naslednu manifestaciju, u ovom slučaju nasledni glaukom.

Druga nasledna oboljenja oka:

- progresivna atropija retine
- displazija retine
- koli oko
- koloboma
- katarakta
- luksacija sočiva
- primarni glaukom
- suvi keratokonjunktivitis
- entropija

BOLESTI SRCA

Genetski poremećaju mogu da utiču na srčani mišić ili zaliske, što prouzrokuje neefikasan rad srca, uske zaliske i nepravilnu krevulju srčanog rada.

SMANJENJE RIZIKA

Pošto je svaki deo tela određen svojim genima, može da bude nepravilan, ako su ge-

GENETIKA

smanje broj obolelih pasa. Međutim, u mnogim slučajevima način nasleđivanja je nepoznat, a prepoznavanje nosioca teško.

Postoji više razloga zbog kojih je skoro nemoguće potpuno iskoreniti mnoge nasledne bolesti, ali se odgajivači mogu potruditi ta-

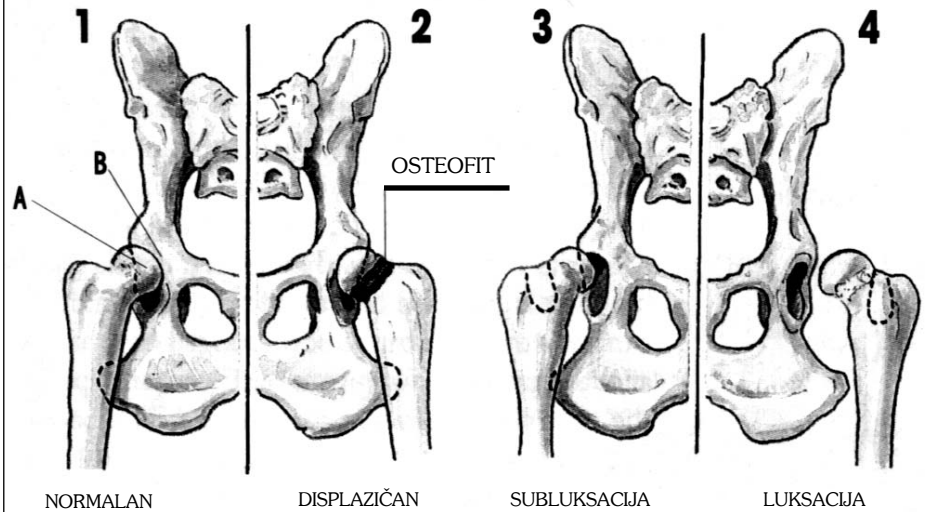
DISPLAZIJA KUKOVA

1. Normalan zglob kuka: dobro spojen za glavu butne kosti (A) sa acetabulumom (B)

2. Displazičan zglob kuka sa nepovezanim glavom butne kosti. Samo manji deo glave butne kosti se nalazi u acetabulumu. Osteofit naknadno stimuliše deformaciju; to je sekundarna pojava.

3. Subluksacija zgloba kuka; vrlo slab kontakt između glave butne kosti i acetabuluma; vrlo nestabilan kuk.

4. Potpuna dislokacija zgloba kuka

ni koji ga kontrolišu mutirani. Ti geni i nedostaci koje oni nose su nasledeni od roditelja. Mnoga nasledna oboljenja skraćuju život psima ili stvaraju bol, patnje i stres vlasnicima. Dijagnostifikovanje određenih oboljenja pre uzgojnog doba i selektivan odgoj mogu da

ko što će ostavljati u uzgoju samo pse koji zadovoljavaju uslove propisane uzgojnim pravilnicima.

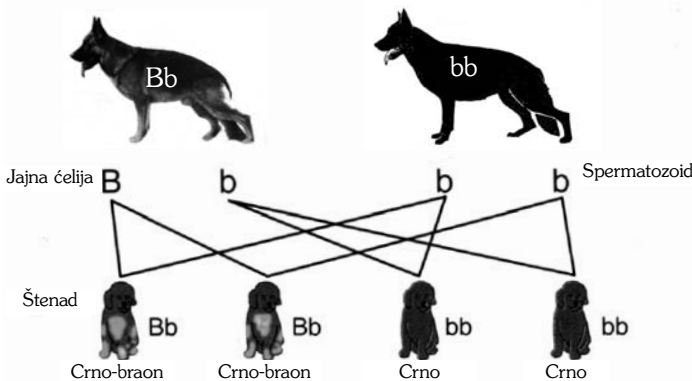
DVM Helen Denis

Your dog 03/1997

Preveo i pripremio: Ivan Lukić

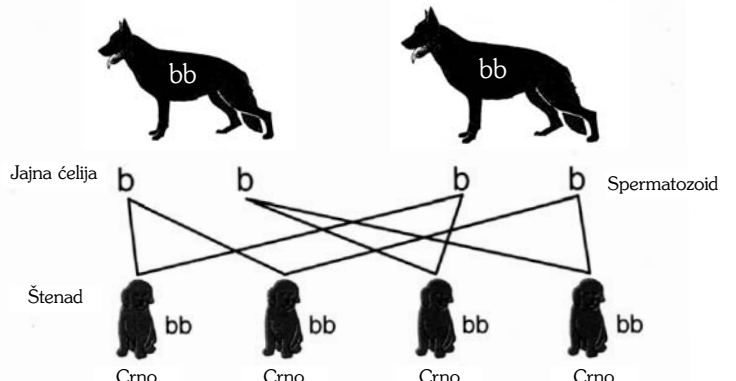
Crno-braon ženka nosilac gena za crnu boju (b)

Crni mužjak

Crna ženka

Crni mužjak

Komentar izložbene sezone 1998.

CRNO
NA

Još jedna izložbena sezona je za nama. Kao i prethodnih nekoliko i ova se savršeno uklopila u monotoniju i sivilo propadanja YU kinologije. Pokušaćemo da je proanaliziramo, objavimo ono što je do sada skrivano, demantujemo laži, ukažemo na dosadašnje prednosti i propuste, i upozorimo na buduće, pronađemo krivce za debakl jugoslovenskog odgoja nemačkih ovčara, objasnimo neobjašnjivo...

Temerin, 1998.

Foto: NATUKA

BELO
(Elementarna nepogoda ili nešto gore)

Na vašu žalost, ovde se nećemo baviti statističkim podacima, kao što su broj prijavljene štenadi i legala, broj pasa sa ispitima i snimkom kukova, kvalitetom grupa potomaka i uzgojnoj politici (kako to svuda u svetu stručne i specijalizovane novine rade), jer nam podaci za određene statističke analize nisu dostupni, a nemamo ni klub, ni kontrolisan uzgoj, te se ni o uzgojnoj politici ne može raspravljati. Nameće se onda pitanje, šta analizirati? Komentarisaćemo uzroke i posledice, tj. ko, gde, kad, kako i zašto je doveo do ovakvog stanja i kako ga prevazići?

Neinteresantna, slabo posećena, unapred izrežirana izložbena sezona, samo na trenutke je izazivala veću pažnju poklonika nemačkih ovčara. Pretpostavljate da je reč o incidentima, prljavim igrama pojedinaca, gluposti i neznanju pojedinih sudija i funkcionera i moralnoj degradaciji pojedinih odgajivača, koji sad više i ne kriju da ih, u stvari, interesuje samo novac, a ne dobrobit ove rase.

Naravno, nije nam ni drago ni lako da o tome pišemo, ali smo primorani na to dokle god se situacija ne normalizuje i dok o sudbini rase ne počnu da odlučuju kompetentni ljudi. Ipak, podsetimo se, na početku, nekih činjenica.

Protekle godine nemački ovčari su izlagani na 51 CAC, šest CACIB, četiri specijalizovane i osam republičkih izložbi. Pošto je sudijska lista bila skoro nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu, mnogi izlagači su se odlučili za apstinenciju izlaganja, jer su valjda shvatili da to nije vredno gubljenja živaca i novca. Ali, pomenuta lista nije menjana jer su se neke sudije, izgleda, prijavile na neki tajni (kako JKS inače uvek i radi) konkurs za profesionalno zanimanje „kinološki sudija za nemačke ovčare“.

Ova tvrdnja nije bez osnova. Jer, kako su nam neki organizatori popularnih „cacića“ rekli u najdubljoj konspiraciji, a čiji identitet nećemo otkriti (da i njima ne bi pretili), liste za njihove izložbe su „odbijane“, da bi im

posle toga bilo „prijateljski savetovano“ kojeg „nepodobnog sudiju“ da zamene podobnim - poltronom. Upravo zbog prevelikog broja saveznih izložbi, a nedostatka specijalki, kluba i kontrolisanog uzgoja, kao i mahinacija pri izboru sudija, titule su devalvirane, a uslov za sticanje zvanja šampiona skraćen sa godinu dana na šest meseci. Ipak, cena „parčeta papira“ (čitaj: povelje) koja potvrđuje taj šampionat, naravno, u međuvremenu je povećana. I ne samo da je cena „papira“ viša, nego se sada šampionat, božemesačuvaj, može osvojiti i dva, tri, pet i više puta! Zašto?! Pa, jednostavno: što više šampionata, to više para u kasi JKS-a. Lepo, zar ne?

GDE SE TROŠE PARE?

Zvaničnici naše kinologije kažu kako se veliki novac troši na zakup prostora u kojem su smeštene kancelarije. Znamo da pored zakupa JKS, KSS i BKD imaju i troškove komunalija, zarada za osam zaposlenih (plate, porezi, doprinosi i nadoknada za korišćenje komunalnih dobara) i takse za firmu, mada zvanična lica naše kinologije ne kažu da li plaćaju i ostale poreze (porez na dobit i porez na promet usluga), koji su, kako kažu finansijski i fiskalni stručnjaci, i najveći troškovi. Da ne bude zabune, sve pomenute kinološke asocijacije, da podsetimo zaboravne, registrovane su kao „neprofitne organizacije“. I, šta sad?

Od prethodno navedenih troškova najveća enigma je šta je čiji trošak, odnosno šta i koliko plaća JKS, koliko KSS, a koliko BKD? Ta računica predstavlja zato ne samo enigmu već i svojevrsnu misteriju za najširu kinološku javnost (dakle, za one koji sve to finansiraju!), a kako smo dobili informaciju ni pojedini članovi predsedništva, raznih stručnih komisija i odbora, u stvari - ne znaju pravo stanje prihoda i rashoda JKS-a.

KAKO TROŠAK POSTAJE PRIHOD?

Odgovorni u saveznoj, republičkoj i beogradskoj kinološkoj asocijaciji tvrde da se veliki novac troši i na štampanje kinološke lite-

SUDIJE NA SPECIJALKAMA U 1998. g.

- PINO Beograd
- Arno Humberdros** (D) - mužjaci
- Oto Meler** (D) - ženke
- SPINO Temerin
- Fridrih Kirhof** (D) - mužjaci i ženke
- SINO Šabac
- Bertold Vineke** (D) - mužjaci i ženke
- KONO Ruma
- Teo Lugbauer** (D) - mužjaci
- Peter Art** (D) - ženke

rature, zarad unapređivanja kinologije i podizanja nivoa kinološke pismenosti.

Istini za volju, JKS je zaista finansirao štampanje nekoliko knjiga i, kako oni to kažu, „kinoloških udžbenika“. Međutim, nije rečeno da se na tim knjigama dobro zaradilo. Jer, te knjige nisu poklanjane, već su prodavane i to po „vrlo popularnim“ cenama; ni jedna nije koštala ispod 20 DM u dinarskoj protivrednosti (prosečna plata u Jugoslaviji u 1998. g. iznosila je 1.023 din, a 1 DM, po crnom kursu vredela je oko 9 din).

Knjiga „Osnovi kinologije“, kao zvaničan udžbenik za polaganje sudijskog ispita štampana je 1996. g. na bazi skripti sa seminara za kinološke sudije, iz, verovali ili ne, 1975. godine (!). Aktuelnost, tačnost i kvalitet podataka u toj knjizi-skripti apsurdno je komentarisati, pogotovu ako se ima u vidu da su obradena poglavla iz veterine, ishrane, genetike, obuke itd. do danas više puta prevaziđena, jer su to oblasti koje stalno napreduju i u kojima uvek ima novih otkrića. U predgovoru ovog izdanja se kaže: „Da li pripravnici nisu uspeli da pakupe dovoljno građe, ili nisu dovoljno proučili, tek nivo prikazanog znanja na teoretskom delu ispita nije godinama zadovoljavajuć“. Znači da pripravnici već godinama dolaze nesprenni na ispite, jer uče iz pomenutih skripti sa predavanja iz 1975. g, a predsedništvo JKS-a (koje je potpisano kao izdavač) je onda našlo „solomonsko rešenje“ da te iste (loše i zastarele) skripte, drugačije nazove i priredi, i prodaje kao zvanični udžbenik za polaganje sudijskog ispita. S obzirom na to odakle nam sudije uče ne treba im ni zameriti na onakvim sudenjima.

„Knjiga standarda“, štampana u dva toma, priređena je 1998.g, a kako u predgovoru piše po poslednjim izmenama standarda i sistematizaciji F.C.I-a iz 1997. g, što naravno - nije tačno. Konkretno: aktuelne izmene standarda nemačkog ovčara u tu knjigu nisu unete, već je napisan standard sa izmenama star skoro deset godina.

O ostalim propustima, gramatičkim (narocito padežnim) i neštamparskim greškama, kao i velikoj nepismenosti pomenutih, ali i nekih drugih izdanja nećemo pisati jer bi nekoliko strana ove novine bilo malo. Takođe, zamolili bismo odgovorne da proces kinološkog opismenjavanja naroda takvom literaturom najhitnije obustave, zbog sopstvene kinološke polupismenosti (pravilno korišćenje netačnih podataka!), a koja je gora i od potpune nepismenosti, za šta je aktuelna jugoslovenska kinološka scena najbolji primer.

Većina kinoloških poklonika svesna „kvaliteta“ pomenutih izdanja, naravno, odlučila se za stranu, aktuelniju, tačniju i kvalitetniju literaturu. Međutim, pošto je prodaja gore pomenutih izdanja loše išla „neko“ u JKS-u se dosetio da poveća cenu prijave za pripravnčki staž za kinološkog sudiju sa 150 din. (oko 15 DM po crnom kursu) na čak 500 din (oko 50 DM) i da, uz formulare za overavanje staža, daje i izdanja „Osnovi kinologije“

i „Knjigu standarda“. Upućeni kažu da je to, izgleda, bio jedini način da ih prodaju.

Velika sredstva odlaze i za štampanje vrlo luksuzne i skupe prijave za CACIB Beograd, koja, u stvari, služi za reklamiranje pojedinih uvoznika i distributera hrane za pse i nekih kinoloških revija, ali ne i za prijavljivanje pasa. Postavlja se pitanje: Zašto bi Savez finansirao štampanje tuđih reklama? Reklo bi se da je obrnuto logičnije. Ali, da li je ?

Iz gore navedenog ne vidi se kako to Savez unapređuje nemačkog ovčara i kinologiju uopšte. Konkretno, nikada nijednom odgajivaču i izlagaču nemačkih ovčara, koji ima kvalitetne pse, JKS do sada nije sponzorirao, na primer, odlazak na izložbe u inostranstvo ili na *seger* u Nemačku.

Ni što se tiče kinologije uopšte situacija nije bolja. Pa, zar se štampanje onakve literature smatra unapređivanjem kinologije? Uostalom, kada su najodgovorniji ljudi iz

Šabac, 1998.

Foto: NATURA

JKS-a, a što bi trebalo da je deo njihovog posla, organizovali tokom poslednjih nekoliko godina kakvo stručno predavanje, seminar ili tribinu, kurs za vodiča psa..? Ko zna, molimo da nam to hitno javi.

No, iza ovih priča o velikim sponzorstvima, radu na unapređenju kinologije, stalnoj tendenciji smanjenja broja izložbi (iako je iz godine u godinu njihov broj sve veći) i ostalih praznih priča stoji vrlo unosan posao.

Pravilnik JKS-a o stručnom radu iz 1993. g. koji je još uvek jedini zvanični zakonik jugoslovenske kinologije (ali ga ni oni koji su ga napisali ne poštuju), članom 24. predviđa da se za postignuti uspeh u odgoju ili radu na kinološkim priredbama mogu dodeljivati: diplome, plakete, PEHARI, vrednosni predmeti (šta se pod tim podrazumeva? - prim. aut), pohvalno priznanje i sl. (???- prim. aut).

ZAŠTO BAŠ PEHARI?

Između navedenih mogućnosti nagrađivanja organizatori izložbi biraju, što je posebno zanimljivo, isključivo pehare, odnosno utrkuju se ko će da kupi veće i bolje. Zašto? Zato što su organizatori „navučeni“ pričama pojedinih kinoloških funkcionera da će baš peharima privući veći broj izlagača. S druge strane, to i nije bilo teško „isposlovati“ ako se uzme u obzir da ima dosta organizatora izložbi koji su ne samo poltronski nastrojani već i kinološki neobrazovani, tako da ne shvataju da one prave izlagače privlače kvalitetne nepristrasne sudije i pravi realni opisi i ocene njihovih pasa, a ne sjaj pehara i name-

šteni plasmani. Ne znamo samo da li organizatori zaista u to veruju, ili bi želeli da veruju ili moraju da veruju, da bi sačuvali svoju funkciju tek nekoliko godina unazad ponavljaju istu grešku. Međutim, ukupan broj izlagača u toku izložbene sezone sa ne povećava, već se smanjuje, a povećava se samo broj izložbi. Prosečan broj prijavljenih nemačkih ovčara u 1996.g. bio je oko 50, u 1997.g. je pao na 35 do 40 pasa po izložbi, da bi se 1998. sveo na manje od 30 prijavljenih pasa (ali ne i izvedenih) po izložbi.

Na pomenutih 69 manifestacija na kojima su, između ostalih rasa, izlagani i nemački ovčari podeljeno je, po našoj proceni, oko 6.700 pehara. Samo organizatori znaju koliko su ih platili, iako smo nezvanično saznali da pehare kupuju po cenama od 15 do 20 DM (najmanji) i 600 i više DM (najveći), što znači da organizator izložbe plaća pehare između 2.000 i 3.000 DM. Nabavne cene pe-

hara renomiranih proizvođača i distributera u inostranstvo (kod kojih se naši „dileri“ snabdeavaju i švercuju ih u zemlju) kreću se od 4,5 DM do 10 DM za najmanje, a od 80 do 110 DM za najveće. To znači da se po najjeftinijoj varijanti pehari za jednu izložbu u inostranstvo kupuju za 500 DM, a najluksuzniji za 1800 DM. Prihode od klasične preprodaje pehara kod nas (u ime napretka kinologije!?) možete i sami da izračunate.

Nadamo se da je sada jasna njihova računica: što više izložbi - to više prodatih pehara, a samim tim i više para. Ali, da ne bude zabune: ovo se ne odnosi na legalne uvoznike i distributere, koji imaju registrovane firme i za to plaćaju državi porez.

Naravno, ima i onih organizatora koji vrlo svesno igraju ovu igru jer novcem koji do-

NAJUSPEŠNIJE ODGAJIVAČNICE U 1998.g.

1. „STARODURĐEVAČKA“
vl. Zlatko Buvač, Temerin
2. „vom HAUS MILEŠEVAC“
vl. Peter Firic, Mileševo
3. „od BERONJE“
vl. Radomir Beronja, Ruma
4. „vom LUXOL“ vl. Đorđe Skakić, Bečej

P.S. Pravilnik o stručnom radu članom 21. stav 6. predviđa: „da ODGAJIVAČKE GRUPE podrazumevaju: najmanje tri psa iz istog legla od jedne kuje ili pet pasa od jedne kuje iz različitih legala istog ili raznih vlasnika koji su pozitivno ocenjeni na dan izložbe“. U skladu sa ovom odredbom Pravilnika, koja ni na jednoj izložbi (Republička, CAC, CACIB) nije primenjena, već su se u pobedničkim grupama nalazili, ne samo psi iz različitih legala, već i psi koji nisu odgoj odgajivača koji je prijavio grupu, a bilo je čak i pasa uvezenih iz inostranstva. U skladu sa tim te plasmane i pobeđe nismo uzeli u obzir prilikom sabiranja bodova za najuspešniju odgajivačnicu u 1998. g.

bijaju od sponzora izmiruju troškove organizacije izložbe, a gotovo sav novac od prijave odlazi na kupovinu unapred „prodatih“ pehara. Neki izlagači nemačkih ovčara su išli toliko daleko da su distributerima osvojene pehare, nakon nekoliko meseci, vraćali i za njih dobijali polovinu cene tih pehara na našem tržištu. Naravno, radi se o onim izlagačima i izložbama koje organizuju njihovi prijatelji, jer će iste pehare verovatno i sledeće godine osvojiti. A o bahanalijama, roštiljadama i žurkama, nekoliko dana pre i posle

Šabac, 1998.

Foto: NATURE

izložbe, izlišno je i pričati. Tek svet je mali i sve se sazna. Po sistemu: OZNA sve dozna!

ZAŠTO NISMO ČLANOVI WUSV?

Prethodne godine, ponajviše zbog pritiska od strane dela izlagača, a ne zarad dobrobiti i unapređenja rase, rukovodstvo JKS-a

ŠAMPIONI JUGOSLAVIJE U LEPOTI ZA 1998.g.

- Bessy vom Bestorix Sp 79530 No (Jack od Beronje - Ina v. Bestorix), vl. Slobodan Radmanović, Beograd
- Brando vom Bestorix Sp 85647 No (Jack od Beronje - Ina v. Bestorix), vl. Dragan Veljković, Beograd
- Alma vom Berlina Sp 78144 No (Xeno Neu Edingen - Linda Grensztat Lee), vl. Dragan Veljković, Beograd
- Ass vom Berlina Sp 701900 No (Xeno Neu Edingen - Linda Grensztat Lee), vl. Sava Radogostić, Pančevo
- Lea od Radovana Plavšića Sp 704289 (Lasso Neuen Berg - Anita od R. Plavšića), vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik
- Erik Aureus Mons Sp 76459 No (Ero v. Batu - Udine Aureus Mons), vl. Jovica Matković, Beograd
- Anshi od Šehera Sp 710368 No (Brik od Šehera - Tina od Šehera), vl. Andrija Gojković, Srpsko Sarajevo
- Yasso od Šehera Sp 80004 No (Brik od Šehera - Ulme Sienerland) vl. Andrija Gojković, Srpsko Sarajevo

(ili neko ko rukovodi) je poslao našu „delegaciju“ na skupštinu WUSV i SV, sa „iskrenom željom“ da naša zemlja postane njihov član. Dotična gospoda (ili gospodin) su sama, ne-konsultujući i neobaveštavajući nikog (kako oni to uvek i rade) izabrali članove naše nazovi delegacije. Naši predstavnici trebalo je da budu gospoda Darko Ostojin iz Zrenjanina, Zoltan Vatai iz Sente i Srđan Šoljaga iz Hailbrona (Nemačka). Na sednicu je trebalo da ponesu „Pravilnik o održavanju specijalizovanih izložbi-uzgojnih smotri“ i Statut JKS-a, prevedene na nemački. Pošto nisu obavestili javnost i dali šansu odgajivačima da sami izaberu svoje predstavnike i pripreme neophodna dokumenta za učlanjenje, rukovodioci JKS-a odlučili su se za „finansijiski najisplativiju varijantu“ koja je, naravno,

unapred bila osuđena na propast. Naime, dotična gospoda su o svom trošku već išla na *sieger*, kao posmatrači, dok g. Šoljaga već duže vreme živi i radi u Nemačkoj. Tako iz kase JKS-a nije ni ovog puta izdvojen ni dinar za njihov put i ostale troškove. Takođe, pomenuto rukovodstvo vrlo dobro je znalo da WUSV funkcioniše kao *savez klubova* i da

se, shodno tome, *može učlaniti samo nacionalni klub*, a ne nacionalni savez ili sekcija pri kinološkom društvu, kako je to u ovom slučaju planirano. Ako to nisu znali šta gospoda funkcioneri onda više traže u tom rukovodstvu i zašto ne puste nekog ko zna kako i šta treba da radi?

KO SU PRAVI DISIDENTI?

Kao što je poznato, u Jugoslaviji nemamo nacionalni klub jer je, kako u izveštaju sa skupštine JKS-a, održane u Molu 11. 11. 1994. g, a objavljenom u reviji ZOV br. 272, u članu 4 piše: „*Svi takozvani „Klubovi Jugoslavije za tu i tu rasu“ treba da se rasformiraju. Oni su DISIDENTSKE organizacije koje JKS (koji je KAO legalna organizacija - prim aut) ne priznaje. Pasminski klubovi mogu da postoje i rade samo u okviru svojih matičnih kinoloških društava. Uбудuće, kinološki radnici koji učestvuju u radu tih organizacija biće suspendovani u JKS-u“.*

Takle, ova tvrdnja je u potpunosti oprečnosta sa Statutom FCI-a, koji kaže da nacionalni savezi mogu biti savezi nacionalnih pasminskih klubova (kao što je to slučaj u svim kinološki razvijenim zemljama), ali i kinoloških društava kao što je to slučaj kod nas. Međutim, na sve pokušaje formiranja bilo kakvih klubova odgovarano je da klub ne može biti priznat ni u Klubu matične zemlje rase (u ovom slučaju SV), ni od strane F.C.I-a, ako ga ne prizna JKS, što je još jedna u nizu laži aktuelnog rukovodstva JKS-a, koji nije čak ni punopravni član tog istog F.C.I-a na koji se stalno poziva.

Naime, ako nacionalni klub (npr. naš jugoslovenski) prizna i primi u svoje članstvo WUSV, kao Svetsko udruženje odgajivača nemačkih ovčara, koje je preko VDH (Verband fur das Deutsche Hundewesen), Nemačkog udruženje pasminskih klubova, punopravni član F.C.I-a (za razliku od JKS-a), onda je taj klub automatski priznat i legitiman i u granicama država članica F.C.I-a. Rodovnici bi bili ravnopravni onim izdatim od strane SV (nemačkog), SAS (italijanskog), MNJK (mađarskog) i ostalih svetskih klubova koji poštuju uzgojna pravila WUSV-a.

Sve to je, izgleda, znao i g. Zoltan Vatai, te je na vreme odustao od učešća na sednici WUSV-a i poštedeo sebe neprijatnosti da bude smišljeno izigran. Gospoda Darko Ostojin

ŠAMPIONI MLADIH ZA 1998.g.

- Ilko v. Nivalda Sp 708947 No (Matty v.d. Wienerau - Ditta od Marosha) vl. Igor Rupnik, Jagodina
- Ayax von Erolval Sp 80517 Sp (Aranyvolgyi-Orseg Brass - Zana Zynta-Rew), vl. Keri Erne, Kumane
- Rosa vom Haus Mileševac Sp 707297 (Rocco v. Schloss Runding - Joly v. H. Mileševac), vl. Peter Firic, Mileševo
- Eddy vom Bestorix Sp 81017 No (Brando of Assaracus - Beti) vl. Dragan Veljković, Beograd
- Lardo vom Luxol Sp 86627 No (Wilko v. Kirschtal - Binba v. Luxol) vl. Ivan i Nebojša Ljubisavljević, Jagodina
- Ronda vom Haus Mileševac Sp 707298 (Rocco v. Schloss Runding - Joly v. H. Mileševac) vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik
- Rambo Topolovnički Sp 708784 No (Matz v. Georg Victor Turm - Cimba Topolovnička) vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik
- Valdo Sp 81466 No (Jeck od Beronje - Jeni Mirkov Uzgoj) vl. Borivoje i Dušan Janjić, šid
- Romy od Šehera Sp 711504 No (Ingo v. Nivalda - Exi v. Nivalda) vl. Andrija Gojković, Srpsko Sarajevo
- Samba od Šehera Sp 7103373 No (Jeck od Beronje - Anchi od Šehera) vl. Darko Jovanović, Trebinje
- Quattro vom Haus Mileševac Sp 70727 (Brando of Assaracus - Fella v. H. Mileševac), vl. Nebojša Savičić, Beograd
- Zitta v. Nivalda Sp 712416 No (Hobby v. Gletschertrof - Ledy v. Giebeli-nenstadt), vl. Dragomir Vujić, Kragujevac
- Tessi vom Luxol Sp 81093 No (Natz v. Steigerhof - Binba v. Luxol) vl. Ivan Rockov, Zrenjanin
- Audi vom Spielbach Sp 713428 No (Esco v.d. Wienerau - Bella v. Roman-tischen Strasse), vl. Damir Jovanović i Sanda Gvačić, Zemun

P.S. Redakcija sumnja u verodostojnost pojedinih šampionata, no dok ne budemo raspolagali argumentima, za sada prihvata-mo listu mladih šampiona za 1998. g. takvu - kakvu smo od zvaničnika dobili.

LISTA 20 NAJUSPEŠNIJIH YU NEMAČKIH OVČARA U 1998. GODINI

IME PSA	INOSTRANSTVO	PYNO	TEMERIN	ŠABAC	RUMA	CACIB	BOB	BOG	BIS
1. Axel Starodurdevački	V2, 2xV3		V1	V2	V3	3	4	4	
2. Brendon v. H. Mileševac	VP1, SG3, 2xSG2	SG1		SG3					
3-6. Ulma Starodurdevačka	VP3, SG3	VP3	SG3	SG2					
3-6. Orry zum Gigelsfelsen		SG2	SG1	SG1	SG5		1	1	
3-6. Valdo		SG3		SG1	SG1		2	2	1
3-6. Tessi vom Luxol			SG4	SG2	SG1		1	5	3
1									
7. Laura Drei Birkenzwinger	BSZ- SG 57	VP4	VP1	SG5			1	1	1
8. Gazdagpataki Azurro	V3, V5	V1			V6	1	2	2	1
9. Ola v. Sequoia Gigantea	VP1, SG1		VP3		SG3				
10. Quattro v. Haus Mileševac	SG1, V1	SG3					1	1	1
11. Rossa v. Haus Mileševac	SG1	SG4	SG1			2			
12. Gunda vom Luxol		VP1	VP2	SG1	SG7				
13-14. Jeck od Beronje		V3	V4	V4	V5				
13-14. Audi v. Spielbach	SG7, SG14	SG1	SG2				1	1	
15. Katica Starodurdevačka	SG2, VP3			VP1	VP9				
16. Karla Starodurdevačka	VP1		VP2		VP1				
17. Ika od Beronje		V6	V1	V4	V5				
18. Utz v. Schloss Rosenfelsen		VP1	VP4		SG6				
19. Pina od Beronje		SG1	SG6		SG2		1	1	

i Srdan Šoljaga su ipak otišli na Skupštinu, na kojoj je zahtev za prijem u članstvo bez diskusije odbijen. Na skupštinu su poslali bez ikakvog press materijala, novine kao zvaničnog glasila Saveza ili bilo kakvog propagandnog materijala naše kinologije, što još više ukazuje na smišljen potez propadanja ovog pokušaja.

LAGATI ILI ČUTATI - PITANJE JE SAD?

Naravno, oni kojima naše učlanjenje u WUSV nikako ne bi odgovaralo, mislili su i na javnost. Tako je jedan naš kinološki list sa oduševljenjem, zamislite, objavio vest da smo „primljeni u SV”, pritom ne rekavši ni ko smo to „MI”, ni ko je i šta je SV. Naravno,

ta laž ili potpuna dezinformacija nije do danas demantovana. Neki su, opet, bili malo pametniji (ako se poltronsko ćutanje smatra pametnim potezom) pa su i tu nacionalnu bruku i sramotu prećutali kao uostalom i mnoge prethodne. Svakako, poltronsko ćutanje nimalo ne umanjuje njihovu krivicu i odgovornost za aktuelnu anarhiju i propast

Plasmani jugoslovenskih pasa na izložbama u inostranstvu u 1998. godini

Debrecen (Hajdu kup) 15.02.1998. g. (MEOE), sudija Werner Ebbe

9-12 m. - VP 1 **Brendon v. Haus Mileševac**
(Brando Assaracus - Fella H.Mileševac),
vl. Stipan Kovačić, Subotica
9-12 m. -VP 3 **Ulma Starodurdevačka**
(Jack od Beronje - Dina od Beronje),
vl. Duško Jerković, Temerin
12-18 m. - SG 1 **Rossa v. Haus Mileševac**
(Rocko Schloss Runding - Joly H.Mileševac),
vl. Peter Firic, Mileševo
12-18 m. - SG 1 **Quattro v. Haus Mileševac**
(Brando Assaracus - Fella H.Mileševac)
vl. Nebojša Savičić, Beograd
preko 24 m. -V 1 **Unka vom Haus Mileševac**
(Zito Noriswand - Goldy H.Mileševac)
vl. Peter Firic, Mileševo
preko 24 m. -V 2 **Gundo vom Haus Mileševac**
(Trempl Liebenaue Schloss - Fella H.Mileševac)
vl. Peter Firic, Mileševo
preko 24 m. - V 3 **Axel Starodurdevački**
(Axel Klainen Birke - Zana Starodurdevačka)
vl. Zoltan Uri, Temerin
Najbolja odg. grupa: **odg. „vom Haus Mileševac”**
vl. Peter Firic, Mileševo
Najbolji par: **Gundo i Rossa vom Haus Mileševac**
vl. Peter Firic, Mileševo

CACIB Skoplje 18.04.1998.g.

sudija Vasil Kostov

razred šampiona - CAC, CACIB, BOB -
Rodondo vom Crveni Mayestoso
(Hash Heilbronner Schloss - Unda Haus Beck)
vl. Boban Čatić, Stragari
razred radnih - CAC, R.CACIB - **Gazdagpataky Azurro**
(Natz Steigerhof - Gazdagpataky Odine)
vl. Zlatko Buvač, Temerin

Kapošvar 04.07.1998.g.(MNJK)

sudija Albrecht Womer

6-9 m. VP 1 **Karla Starodurdevačka**
(Kimon Dan Alhedy's Hoeve - Zana Starodurd.)
vl. Zoltan Uri, Temerin

9-12 m.- VP 1 **Ola von der Sequoia Gigantea**

(Lacko Trienzbachtal - Vaneska S.Gigantea)
vl. Zoltan Vatai, Senta
Preko 24 m. - V 1 **Mutz vom Wiesenborn**
(Max Loggia dei Mercanti - Ulme Wiesenborn)
vl. Zoltan Vatai, Senta
preko 24 m. -V 2 **Axel Starodurdevački**
(Axel Klainen Birke - Zana Starodurdevačka)
vl. Zoltan Uri, Temerin

Segedin 09.08.1998.g. (MNJK)

sudija Heinz Henrici

9-12 m. VP 2 **Katica Starodurdevačka**
(Kimon Dan Alhedy's Hoeve - Zana Starodurd.)
vl. Zlatko Buvač, Temerin
12-18 m. - SG 1 **Ola von der Sequoia Gigantea**
(Lacko Trienzbachtal - Vaneska S.Gigantea)
vl. Zoltan Vatai, Senta
12-18 m. - SG 3 **Ulma Starodurdevačka**
(Jack od Beronje - Dina od Beronje)
vl. Duško Jerković, Temerin
12-18 m. -SG 4 **Plato Aureus Mons**
(Zito Noriswand - Kosima Aureus Mons)
vl. Milan Nedeljković, Smederevo
Preko 24 m. - V 1 **Mutz vom Wiesenborn**
(Max Loggia dei Mercanti - Ulme Wiesenborn)
vl. Zoltan Vatai, Senta
preko 24 m. - V 3 **Axel Starodurdevački**
(Axel Klainen Birke - Zana Starodurdevačka)
vl. Zoltan Uri, Temerin
Preko 24 m. - V 5 **Gazdagpataky Azurro**
(Natz Steigerhof - Gazdagpataky Odine)
vl. Zlatko Buvač, Temerin

CACIB Debrecen 22 i 23.08.1998.g. (MEOE)

sudija Barbara Časlava

18-24 m. CAC, CACIB- **Rossa vom Haus Mileševac**
(Rocko Schloss Runding - Joly H.Mileševac)
vl. Peter Firic, Mileševo
preko 24 m. CAC- **Gundo vom Haus Mileševac**
(Trempl Liebenaue Schloss - Fella H.Mileševac)
vl. Peter Firic, Mileševo
razred radnih CAC, R.CACIB - **Brando of Assaracus**

(Ulk Arlett - Jorga Assaracus)

vl. Peter Firic, Mileševo

Mađarski MEOE šampionat, Budimpešta

13.09.1998.g. sudija Nebojša Savičić

12-18 m. SG 2 **Uran vom Haus Mileševac**
(Ulk Arlett - Joly H.Mileševac)
vl. Damjan Čeklić, Feketić
18-24 m. SG 2 **Brendon vom Haus Mileševac**
(Brando Assaracus - Fella H.Mileševac)
vl. Stipan Kovačić, Subotica

Mađarski MNJK šampionat, Kapošvar 3. i

4.10.1998.g, sudija Peter Mesler

9-12 m. VP 3 **Katica Starodurdevačka**
(Kimon Dan Alhedy's Hoeve - Zana Starodurd.)
vl. Zlatko Buvač, Temerin
12-18 m. SG 12 **Uran vom Haus Mileševac**
(Ulk Arlett - Joly H.Mileševac)
vl. Damjan Čeklić, Feketić
18-24 m. SG 2 **Brendon vom Haus Mileševac**
(Brando Assaracus - Fella H.Mileševac)
vl. Stipan Kovačić, Subotica
Preko 24 m. - V 3 **Gazdagpataky Azurro**
(Natz Steigerhof - Gazdagpataky Odine)
vl. Zlatko Buvač, Temerin

Memorijal braće Martin- Debrecen

08.11.1998.g.(MEOE), sudija Jozef Roli

12-18 m. SG 5 **Uran vom Haus Mileševac**
(Ulk Arlett - Joly H.Mileševac)
vl. Damjan Čeklić, Feketić
12-18 m. SG 5 **Ulma vom Haus Mileševac**
(Ulk Arlett - Joly H.Mileševac)
vl. Peter Firic, Mileševo
18-24 m. SG 3 **Brendon vom Haus Mileševac**
(Brando Assaracus - Fella H.Mileševac)
vl. Stipan Kovačić, Subotica
preko 24 m. V 2- **Gundo vom Haus Mileševac**
(Trempl Liebenaue Schloss - Fella H.Mileševac)
vl. Peter Firic, Mileševo
preko 24 m. V 4 **Brando of Assaracus**
(Ulk Arlett - Jorga Assaracus)
vl. Peter Firic, Mileševo

jugoslovenskog odgoja nemačkih ovčara.

Po već isplaniranom scenariju ovaj promašaj je opravdavan pričama kako se JKS, eto, založio i izašao u susret željama odgajivača, ali Nemci nisu želeli da ih prime u članstvo, zbog „aktuelne političke situacije”. To je još jedna u neprekidnom nizu laži kojima se zasipa naša kinološka javnost. Doduše, tačno je da se JKS založio, ali za neuspeh i propast osnivanja Kluba i sprovođenja kontrolisanog uzgoja, koji mu nikako ne ide u prilog.

KO JE KRIV ZA INCIDENTE?

Prethodne godine po već ustaljenoj šemi suđenja (unapred se zna ko će gde da sudi, ali i koji ili čiji pas će da pobedi) ustalili su se i incidenti. Naime, prethodne godine u ringovima za nemačke ovčare desila su se dva incidenta.

Najpre je na CAC izložbi u Arandelovcu, održanoj 27. juna 1998. g. Nebojša Savičić, koji je sudio tog dana, na molbu izlagača g. Gorana Pešića da obrazloži plasmane u razredu mladih ženki, odgovorio da izađe iz ringa uz pretnju pisanjem prijave Disciplinskoj komisiji JKS-a. Iznenaden i revoltiran ovakvim, ničim izazvanim nastupom sudije, g. Pešić je ušao u verbalni duel i „zaradio” prijavu. Nakon izvinjenja, Disciplinska komisija

preko 24 m (bez radnog ispita)

V 1 **Quattro vom Haus Mileševac**

(Brando Assaracus - Fella H. Mileševac)

vl. Nebojša Savičić, Beograd

preko 24 m (bez radnog ispita)

V 1 **Ronda vom Haus Mileševac**

(Rocko Schloss Runding - Joly H. Mileševac)

vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik

Najlepši pas stranog odgoja: **Gundo v. H. Mileševac**

Najbolja odg. grupa: **odg. „vom Haus Mileševac”**

Najbolja grupa potomaka: **Brando of Assaracus**

vl. Peter Firic, Mileševo

Bugarski šampionat - Sofija

sudija Kamen Litov

12-18 m. -SG 1 **Denija Aureus Mons**

(Nevado Bad-Boll - Harpa Aureus Mons)

vl. Ivan Ljubisavljević, Jagodina

12-18 m. -SG 1 **Dalas Aureus Mons**

(Nevado Bad-Boll - Harpa Aureus Mons)

vl. Boban Čatić, Stragari

18-24 m. -SG 1 **Plato Aureus Mons**

(Zito Noriswand - Kosima Aureus Mons)

vl. Milan Nedeljkić, Smederevo

Preko 24 m. -V 2 **Harpa Aureus Mons**

(Hanno Wienerau - Udine Aureus Mons)

vl. Boban Čatić, Stragari

Boll (Nemačka) 25.07.1998. g.

sudija Ernst Ruckert

18-24 m. SG 14 **Audi vom Spielbach**

(Esco Wienerau - Bella Romantischen Strasse)

vl. Sanda i Robert Gvačić, Beograd

Mandelbachtal-Ommersheim/Saar (Nemačka)

26.07.1998. g. sudija Helmut Koning

18-24 m. SG 7 **Audi vom Spielbach**

(Esco Wienerau - Bella Romantischen Strasse)

vl. Sanda i Robert Gvačić, Beograd.

P.S. Informacije o plasmanima pasa dobijene su od samih vlasnika i redakcija ne snosi odgovornost za njihovu tačnost

BROJ SUĐENJA U 1998.g.

* Obrad Đokić 12
 * Nebojša Savičić 10
 Ratibor Cekić 8
 Slobodan Novak 5
 * Zoltan Vatai 4
 Voja Brajević 4
 * Stipan Bošnjak 3
 Dragoslav Vučetić 3
 * Miroslav Jović 2
 * Srećko Kukić (HR) 2
 Rajko Rotner (SLO) 2
 Miloš Jelenić 2
 * Dragan Lazić 1
 Kostas Ziskos (GR) 1
 Nikola Sjekloća 1
 Dragan Janjić 1
 Desimir Milovanović 1
 * Jovan Golinger 1
 Milan Maletin 1
 * Arno Humbertros (D) 1
 * Santo Imre (H) 1
 *) = specijalisti za rasu

JKS-a je kaznila g. Pešića samo javnom opomenom.

Drugi incident se desio na CAC izložbi u Velikom Gradištu, održanoj 8. avgusta 1998. Sudio je opet g. Nebojša Savičić. Izlagač g. Stanko Jovanović iz Beograda, po završetku ocenjivanja u razredu zrelih mužjaka, zamolio je sudiju za obrazloženje plasmana, na šta je ovaj, kao i na izložbi u Arandelovcu, odgovorio pisanjem prijave Disciplinskoj komisiji JKS-a. Gospodin Jovanović je na to odgovorio takođe pisanjem prijave g. Savičiću zbog nepoštovanja izlagača, no rasprava je ubrzo prekinuta, te se sve završilo baz prijavu i kazni.

Disciplinska komisija JKS-a je u više navrata ponavljala kako su izlagači i sudije u ravnopravnom položaju i kako su pred kinološkim sudom svi jednaki. Ako je tako zašto se onda pored kažnjavanja izlagača ne kažnjavaju i sudije? Nemoguće je da se već nekoliko godina za redom incidenti događaju u ringovima istih (istog) sudija, a da njihovo (njegovu) ponašanje prema izlagačima kinološki zvaničnici nagrađuju sve većim brojem suđenja. Uz sve to, Disciplinska komisija naravno - čuti.

ŠTA RADE I KAKO SUDE?

Stanje naše kinologije je do te mere loše da su izlagači, praktično, prinudeni da od izložbe do izložbe izvode svoje pse kod istih sudija. Jer, na šezdesetak izložbi godišnje sudi svega četvoro-petoro sudija, uz ponekog

stranog sudiju na specijalkama. Naravno, nije problem kad sudi neko ko zna, neko ko je častan i pošten, neko ko je cenjen i poštovan i kao odgajivač i kao takmičar, a pre svega kao čovek. Problem je što i dalje, posle brojnih kritika, polemika i incidenata, sude ljudi bez ikakvog ili sa smešnim odgajivačkim i takmičarskim iskustvom, sa nepoznavanjem anatomsko-topografske terminologije. Tako se i događa da kod nas sude ljudi koji ne znaju odakle dokle se prostiru sapi, koji je pravilan odnos tela nemačkog ovčara, odakle počinje i gde se završava iskorak, koji tipovi konstitucije postoje i kojoj pripada nemački ovčar. Uz to, oni koriste pri opisu termine tipa „raskošan pas, gornja i donja ledna linija, prednji i zadnji front, prednji i zadnji laktovi, testisi su O.K.” (okej, engl - prim. aut) itd. Svakako, vrlo je teško komentarisati stepen nečijeg znanja ili neznanja, jer ljudska glupost i neinformisanost - nemaju granice.

Da bi stao u odbranu svojih „pulena” naš najviši kinološki zvaničnik je izjavio: „Da, sigurno nije problem u neznanju sudija”. E, baš lepo! Znači, znaju oni dobro kako se sudi ali i dalje ne sude kako treba. Zašto? Zato što im aktuelna kinološka vlast upravo to dozvoljava, zato što nikom i nikako ne odgovara, zato što vole „male i velike privilegije”, zato što su neinformisani i na znaju šta se u svetu dešava, koji su i kakvi aktuelni trendovi uzgoja, a, ruku na srce, neki zaista i nemaju elementarna znanja a neki ni obrazovno-intelektualno nisu dorasli kinološkom sudenju.

Šta na kraju reći, a ne preterati, osim da bi pojedinci u aktuelnoj kinološkoj vlasti trebalo i sami da shvate da su od kinologije, nekada lepog hobija, svojom gramzivošću na-

Foto: NATURA

pravili dobar *biznis* za uži krug ljudi. Zahvaljujući njima ljudi se na izložbama ne druže, ne razmenjuju iskustva i ne sklapaju prijateljstva, već se svađaju i tuku. Napravili su od kinologije, kako reče jedan odgajivač, preduzeće za legalnu pljačku.

Posle obilnih kiša voda se izlije, napravi poplavu i štetu pa se povuče, a aktuelna kinološka vlast pravi štetu jugoslovenskoj kinologiji već deset godina, ali se ne povlači. Ako je poplava elementarna nepogoda, šta su onda oni?

Ivan Lukić

Smeštaj, odgoj, ishrana...

PRIPREME ZA DOLAZAK ŠTENETA

Kada donesete odluku o nabavci štene, morate biti svesni da time započinjete druženje dugo deset do petnaest godina. Druženje koje će vam doneti mnogo lepih trenutaka ali i obaveze sa kojima se morate blagovremeno upoznati. Morate se i teoretski i praktično pripremiti za prihvatanje novog člana porodice. Šta to znači?

Najpre morate obezbediti prostor u kojem će štene, a kasnije odrastao pas boraviti. U urbanim uslovima imate dve mogućnosti: držanje psa u stanu i držanje u dvorištu. Ukoliko rešite da držite psa u stanu trebalo bi da odredite mesto gde će stajati njegov „ležaj“ i gde će on moći neometano da se odmori kada to poželi. Najbolje je da to bude neki ogao koji nije prometan, gde on neće smetati vama, a ni vi njemu. Takođe, možete mu napraviti kućicu na terasi, ukoliko za to ima prostora.

Pre nego što se odlučite za terasu ili unutrašnjost stana trebalo bi da znate da česte promene temperature, naročito u zimskom periodu, čak i za vrlo otpornog psa kao što je nemački ovčar, nisu poželjne. Naročito kod štenadi može doći do prehlade ili upale krajnika.

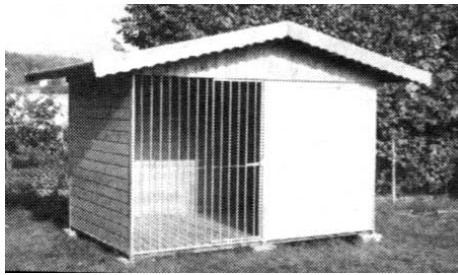
„Ležaj“ psa bi trebalo da ima mere koje odgovaraju veličini odraslog psa 120 cm x 80 cm, a kao „ležaj“ možete iskoristiti staro čebe ili parče starog itisona ili tepiha, jer će mu u stanu na tome biti toplo, a i lako se održava. Naravno, mogu se nabaviti i specijalne korpe i ležaljke za pse koji se drže u stanu.

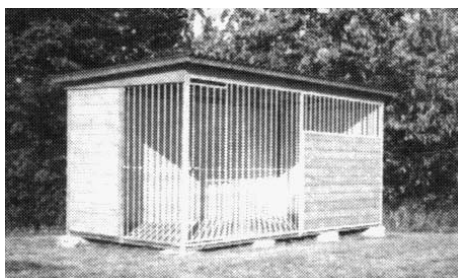
Njih je moguće nabaviti u skoro svakom većem pet shop-u.

DA LI DRŽATI PSA U STANU?

Pitanje koje se često postavlja je: „Da li držati psa u stanu?“. Većina na ovo pitanje odgovara negativno, uz obrazloženje da je život u malom prostoru mučenje za psa, da se prilja stan, da pas može biti prenosilac nekih bolesti (može, ali vrlo retko) ... Možda je naj-

Tema o kojoj je ovde reč često je eksploatisana, ali s obzirom na to da se greške napravljaju, nijedan tekst iz ove oblasti nije suvišan. Zato u ovoj rubrici i želimo da obradimo sva pitanja koja bi postavio i svaki budući vlasnik štene nemačkog ovčara. Želja nam je i da čitaoci učestvuju u kreiranju ove rubrike. Kako? Pitanjima, sugestijama, predlozima ...

bolji odgovor na ovo pitanje dao osnivač zopsihologije kao nauke, dr Konrad Lorenc, koji kaže da će ljubav vlasnika prema psu, šetnje, održavanje zdravlja i higijene psa i prostora u kom on boravi, nadoknaditi nedostatak prostora. S druge strane tačno je da je za psa bolje, a za čoveka lakše, da psa drži u dvorištu u boks, ali kada to nije moguće, a u gradskim uslovima to je čest slučaj psa možete držati i u stanu.

Ukoliko imate dvorište, onda je prvo što bi trebalo da znate da psa ne smete držati na lancu, jer upravo to je MUČENJE psa. Najbolje bi bilo da mu u jednom delu dvorišta napravite boks, u koji ga možete zatvarati po potrebi. Poželjna veličina bi trebalo da bude od 6-9 kvadrata (2x3 m, 2x4 m, 3x3 m). Boks mora da bude pokriven. Pod bi trebalo prekriti daskama i podići desetak santimetara

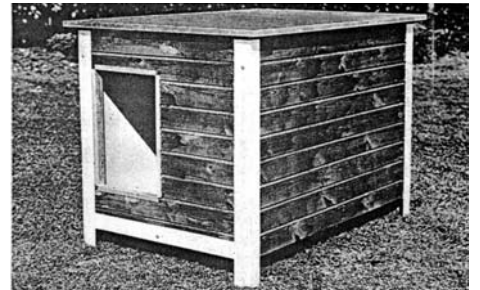
od betonske ili asfaltne podloge. Strane boksa bi trebalo da budu visoke 1,8 - 2 m (da čovek može da se uspravi unutra), a mogu biti napravljene od dasaka, cigle ili žice, dok bi prednja strana bila od žice ili čelične mreže. U odnosu na strane sveta, boks bi trebalo da je okrenut prednjom stranom ka jugu ili jugoistoku zbog dovoljne količine sunčevih zraka koji povoljno utiču na rast i razvoj štene. A ako nije moguće onda bi boks trebalo da je okrenut prema jugozapadu, zapadu ili istoku.

KAKO NAPRAVITI KUĆICU?

Kućicu bi najbolje bilo napraviti od dasaka. Krov bi trebalo da bude ravan (da bi pas mogao da leži na njemu), sa mogućnošću podizanja, što znatno olakšava čišćenje i dezinfekciju. Poželjne dimenzije osnove su 0,75 x 1,2 m, a visina 0,75 m. Otvor za ulaz u kućicu bi trebalo da ima dimenzije 0,35 x 0,55 m. Ove dimenzije odgovaraju za držanje psa ili u boks ili u stanu na terasi, i za mužjake i za ženku koja se ne koti. Za ženku sa štencima dimenzije kućice bi trebalo da budu veće.

KAKO NABAVITI ŠTENE?

Kada ste obezbedili smeštaj vašem budućem psu onda pristupate fazi nabavke štene. Šta to podrazumeva? Pod frazom „nabavka štene“ u 99 odsto slučajeva se podrazumeva kupovina štene. Odgoj legla nije lak, ni jednostavan, a u današnjim uslovima života ni jeftin poduhvat. Zato je nerealno da očekujete štene na poklon, izuzev ako vaš ro-

đak ili blizak prijatelj ima leglo te odlučiti da vam ga pokloni.

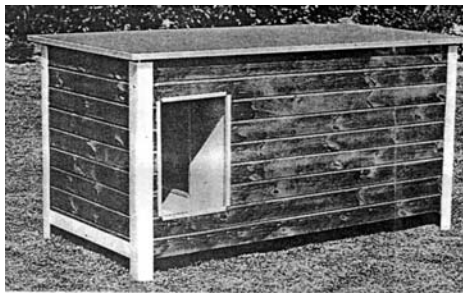
Prilikom kupovine najbolje bi bilo da vam neki iskusen odgajivač pomogne pri pronalaganju odgovarajućeg legla i kupovini štene. Međutim, to najčešće nije moguće, te se morate snalaziti sami. Kako?

Nešto teži i duži, ali ne manje siguran put je da se učlanite u lokalni klub ljubitelja ne-

RAZVOJNE

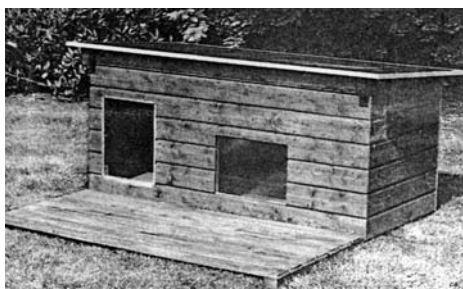
mačkih ovčara, ako postoji u vašem gradu, i da izvesno vreme posećujete sastanke kluba, izložbe, obilazite neke odgajivače i krećete se u krugu ljudi koji vole nemačkog ovčara. Tako ćete sakupiti dosta informacija u vezi sa leglima pripodnjacima i kvalitetnim priplodnim kujama. Dobro bi bilo da nabavite sve kinološke, naročito specijalizovane, časopise. U njima ćete naći korisne savete za smećtaj, odgoj, ishranu ali i informacije o aktuelnoj uzgojnoj politici, kvalitetnim svetskim psima i njihovim potomcima u Jugoslaviji.

IZLOŽBE: DA ILI NE?

Kada se napokon odlučite za kupovinu, ne smete sebi dozvoliti da se odlučite za štene zbog niže cene i boljih uslova plaćanja. Od naročitog značaja pri kupovini je pravilan odgoj i zdravlje šteneta i kvalitet roditelja i ostalih predaka. Pre izbora šteneta, takođe, bi trebalo da se odlučite da li ćete se sa svojim ljubimcem da se takmičite na izložbama u eksterijeru, radnim utakmicama ili jednostavno želite psa za druženje, igru i zabavu.

Ovo je vrlo važna odluka jer se često dešava da se većina onih koji kupe psa „samo“ za dvorište, igru i zabavu posle izvesnog vremena ipak pojavi na nekoj od izložbi. Neret-

ko se desi da do tada „najlepši nemački ovčar na svetu“ bude loše ocenjen ili loše plasiran. Tada nastaje razočarenje u psa, ili češće u sudiju, njegov način i kriterijum suđenja itd. Ovo je najčešće posledica brzoplete kupovine, lošeg odgoja i nepravilnog rada sa psom. Da do ovakvih i sličnih situacija ne bi dolazilo morate dobro pre kupovine razmotriti za šta vam pas treba, a ako ste ga već kupili, koje su njegove realne mogućnosti što se izlaganja ili radnih takmičenja tiče.

U ljudskoj prirodi je da se međusobno nadmećemo i takmičimo. To je nešto jače od nas i retki su oni koji taj nagon mogu da nadjačaju. Zato ćemo u nekoliko narednih nastavaka pokušati da vam pomognemo da odaberete pravo leglo, pravo štene u leglu i da od njega napravite dobrog takmičarskog psa.

Aleksandar Saša Vuković

Istraživanja i praksa proteklih dvadesetak godina pokazali su da uspešno izvršavanje zadataka psa u saradnji sa čovekom ne zavise samo od njegovih naslednih osobina, već u znatnoj meri i od navikavanja na okolinu i socijalizacije sa čovekom i drugim životinjama. To se postiže u najranijoj mladosti psa, od pete do dvanaeste nedelje života.

Dobro ponašanje kućnog psa koji nije posebno školovan (obučen), dobar rad sportskog psa i ostvarivanje zadataka službenog psa bazira se na uzgoju i držanju šteneta do njegovog odrastanja u psa. Vlasnik psa bi trebalo, pre nego što se odluči da kupi ili pokuša da obuču psa, da stekne neophodno teoretsko predznanje. Ni najbolji stručnjaci ne mogu pomoći vlasniku (vodiču) koji dovede na obuku psa koji do tada nije pravilno pripreman i odgajan. Odgajanje mladog psa najčešće je prepušteno slučaju, a vlasnici često nemaju ni najosnovnije znanje o odgoju ili obuci mladog psa.

Zato ćemo pokušati serijom tekstova da informišemo vlasnike pasa, a kasnije i vodiče sportskih pasa, kako je najbolje pripremiti psa za njegove kasnije zadatke. Prvi tekstovi će koristiti svim vlasnicima pasa.

ODNOS ČOVEKA I PSA

Uobičajeno je mišljenje da svaki službeni (sportski) pas mora da bude obučen. Međutim, pas se ne rađa obučen, već tokom odrastanja kroz nekoliko razvojnih faza stiče određena predznanja, koja su osnova za kasniju obuku. Psi ne poseduju sposobnost učenja u ljudskom smislu, a vlasnicima uglavnom nedostaje znanje da bi sami mogli da obuču psa, tj. da budu učitelji. Tada nastaju brojni problemi i nesporazumi. Pokušaćemo da predstavimo psa onakvim kakav on zaista jeste - specifičan životni partner izvanrednih sposobnosti koje često nad-

Prva životinja koju je praistorijski čovek uveo u svoj dom bio je pas. Od tada pa do današnjeg dana on je najverniji čovekov pratilac. Tokom dugog niza godina stvoren je poseban odnos između čoveka i psa, o čemu postoje brojni zapisi, crteži i priče. Vremenom čovek je za svoje potrebe počeo da obučava pse, a kasnije da vrši i selekciju u odnosu na sklonosti pasa, te su nastali lovni, ovčarski, službeni psi koji će biti tema naših tekstova. Biće reči o pripremi za obuku tokom odrastanja, a i o samoj obuci mladog psa.

visuju ljudske mogućnosti. Takođe ćemo pokušati da objasnimo kako čovek može da stavi sposobnosti psa u svoju funkciju, a pri tom i da nauči kako da svom psu bude razumljiv. Sporazumevanje sa bićem druge vrste traži da se uživite u njegovo ponašanje. To je teškoća, ali i draž rada sa psom. Ovim tekstovima želimo da pomognemo vlasnicima da nauče da se sporazumevaju sa svojim psima bez brutalnih metoda.

Nećemo nabrajati rase pasa koje podležu radnom ispitu jer je to već u više navrata pisano, niti ćemo opisivati kakvi bi trebalo da su savesni odgajivači od kojih ćete kupiti štene, jer će o tome biti pisano u drugim rubrikama ove revije. Predpostavljamo, da većina naših čitalaca već ima psa kao kućnog ljubimca ili se bavi odgojem, te predznanja ove vrste već poseduje. Zato ćemo pokušati da objasnimo razvoj šteneta od najranijih dana života (od rođenja), njegovu sposobnost učenja u tom periodu i pripremu za kasniju obuku.

PRVA RAZVOJNA FAZA

Prva razvojna faza traje od prvog do dvadesetprvog dana života. Mozak šteneta upravlja najnužnijim funkcijama da bi štene moglo da preživi. U ovom periodu štene spava, sisa i izlučuje izmet. Ono koristi majčinu toplotu i nema drugih kontakata sa okolinom. Tokom prve tri nedelje štenetu su neophodni toplota, hrana, masaža (koju vrši kuja lizanjem) i san. Većinu vremena

ti informacije. Štene je spremno za početak učenja i svi se utisci duboko usaduju u mozak. Na sve što se u ovim nedeljama privikne biće mu blisko čitavog života.

Kada započne ova faza ne smemo dozvoliti da štene uči posmatrajući loše primere, već mu treba pokazati na pravilnim primerima, da bi naučilo određene stvari. U ovom periodu stečne nepoželjne navike često ispolje mnogo kasnije. Na primer, štenad u odgajivačnici koja su odgajana na zemljanoj ili travnatoj podlozi ranije će razviti nagon ka čistoći i bez većih teškoća naučice na održavanje higijene u kući ili stanu. Nasuprot tome, štenad odgajana na tvrdoj podlozi (beton, daske) nemaju kontakt sa zemljom i mirisima, te je kod njih proces navikavanja na život u kući teži.

U petoj nedelji treba početi socijalizaciju sa čovekom, i to sa što više različitih osoba. Postepeno treba vršiti i pojedinačnu socijalizaciju tako što ćete pojedinačno štenad odvoditi na mirno i nepoznato mesto gde mu ništa neće odvracati pažnju od vodiča i igrački (loptica, krpa, parče kože...). Trebalo bi koristiti više različitih igrački i kroz razne igre omogućiti štenetu da uvek nauči nešto novo. Ovo predstavlja osnovu kasnije saradnje sa vodičem i temelje dalje obuke. Kroz igru pas treba da oseti sigurnost i stekne poverenje u vodiča kao pripadnika druge vrste, što će tek u kasnijoj

KAKO SOCIJALIZOVATI ŠTENE

1. Pojedinačno štencima bi trebalo da se bave samo osobe koje su dobile uputstva od odgajivača ili pod njegovim nadzorom pogotovu ako su u pitanju deca.

2. Štene treba izvoditi na terene koji su daleko od kuje i ostatka legla, gde mu ništa neće odvracati pažnju od vodiča i predmeta za igru. Poželjno je često menjati mesta.

3. Ovakvu obuku ne treba raditi pre pete nedelje starosti.

4. Obuku ponavljati svakodnevno po više puta samo dok je štene skoncentrisano na igru (minimum dva puta dnevno).

5. Igra bi trebalo da traje 15 do 30 minuta, nakon čega štene treba vratiti u leglo. Ukoliko mu ne možemo probuditi pažnju igru treba prekinuti bez primene prisile.

6. Predmeti za igru ne smeju nikada naneti bol ili izazvati nelagodnost. Treba ih često menjati da bi osim vidnih i taktilnih nadražaja izazvali i slušne. Postupno treba navikavati štene na ogrlicu, povodnik i po potrebi korpu na njušci.

7. Obuka traje do predaje šteneta novom vlasniku.

kuja provodi sa mladima, a ključnu ulogu ima odgajivač koji mora maksimalnu pažnju posvetiti kuji preko koje snabdeva leglo neophodnim hranjivim sastojcima.

DRUGA RAZVOJNA FAZA

Druga razvojna faza traje od 22. do 48. dana života. Dvadesetprvog dana života dolazi do naglog razvoja moždanih funkcija, te otpočinje nova razvojna faza. Mozak je potpuno razvijen krajem sedme nedelje života (48. dan).

Čula počinju da funkcionišu, štene reaguje na sve zvuke, nagle pokrete i nove predmete u svom vidokrugu. Na nove nepznate predmet i pojave štene uglavnom reaguje dvojako: zainteresovano će da krene ka novm predmetu ili će se povući u ćošak ili kod majke.

Pokretljivost je u ovom periodu mnogo veća, štene manje spava i oglašava se cviljenjem, lavežom ili na neki drugi način. Pošto na njega sve pojave ostavljaju snažan utisak treba mu vremena da se na neke pojave navikne. Da bi se karakter pravilno formirao ne bi trebalo duže vreme odvajati ga od majke ili započinjati obuku. U slučaju da iz bilo kog razloga treba štene izdvojiti iz legla najbolje je to ne činiti pre četvrte nedelje ili tek u petoj.

TREĆA RAZVOJNA FAZA

Ova razvojna faza traje od pete do sedme nedelje života. Gotovo naglo, 48. dana otpočinje razdoblje buđenja i stalnog povećanja pozornosti prema svim pojavama u okolini. Mozak je već toliko razvijen da može da prima i pam-

obuci dati vidne rezultate ukoliko pas bude radio sa mnogo volje, radosti i poverenja u vodiča.

Volja i sposobnost učenja od sedme nedelje života naglo se povećavaju. Tada počinje proces socijalizacije legla, odnosno navikavanje na druge životinje.

(Nastaviće se)

Dragan Jovanović Jovamba
kinološki sudija za rad službenih pasa,
instruktor i marker

SV-BUNDESSIEGERZUCHTSCHAU 1999. U KARLSRUEU

TRIJUMF BAD-BOLLA

Savezna godišnja uzgojna smotra nemačkih ovčara (SV-Bundessiegerzuchtsschau) ove jubilarne godine, kada se slavi sto godina postojanja WUSV-a, SV-a i same rase, održana je od 21. do 23. avgusta, na Vildparkstadionu u Karlsruheu. Organizator je bila SV - Landesgruppe Baden na čelu sa predsednikom Vilijem Kohom. Generalni pokrovitelj je bio nemački kancelar Gerhard Šreder.

Na *siegeru* su sudili: GHKLR (radni mužjaci) **Peter Mesler**, GHKLR (radne ženke) **Helmut Bus**, JHKLR (18-24 mes. mužjaci) **Hainc Huin**, JHKLR (18-24 mes. ženke) **Volfgang Geršvic**, JKLR (12-18 mes. mužjaci) **Vilhelm Ojšer**, JKLR (12-18 mes. ženke) **Lotar Kvol**, HGH (sve razrede) **Rolf Fauzer**, odgajivačke grupe - **Ginter Kasper**, grupe potomaka - **Peter Mesler** i **Helmut Bus**, odbrana i napad: mužjaci - **Ginter Šveds**, ženke - **Ginter Miler**.

Za izložbu je bilo prijavljeno 2.185 pasa, iz 38 zemalja sa svih pet svetskih kontinenata. O apsolutnoj dominaciji Nemaca najbolje govori i podatak da je čak 1.647 pasa (75,4 %) bilo iz Nemačke, a samo 538 (24,6 %) iz ostalih 37 zemalja. Posle Nemaca najviše prijavljenih pasa su imali Holandani (122), Italijani (117), Danci (39), Francuzi (38), Austrijanci (32), Amerikanci i Mađari (26), Belgijanci (23), Španci (21), Šveđani (20) itd. Iz Jugoslavije su bila prijavljena četiri psa, Hrvatske 11, a Slovenije šest. U toku izložbe izvedeno je i ocenjeno 1.279 pasa, što je 58,5 posto od ukupnog broja prijavlje-

Rikkor i Saskia sa vlasnicima

Ovogodišnji jubilarni ziger održan je od 21. do 23. avgusta, a zahvaljujući našim saradnicima Tanji Popović, Nenadu Milojeviću, Uglješi Stančiću, Robertu Gvačiću i Iliji Spasenoviću imate ekskluzivnu priliku da uz foto izveštaj i kompletne plasmane osetite i deo atmosfere iz Karlsruhea

nih. Maksimalnu ocenu dobilo je 960 pasa, što je 75 posto, a nedovoljnu ocenu dobila su 54 psa, tj. 4,2 posto, dok su sa ocenjivanja povučena 134 psa, što je 10,5 odsto.

Proveru u odbrani i napadu, kod mužjaka, nije prošlo 50 pasa, što je 20,6 odsto, a kod ženki 25, što je 14,7 odsto. Takođe, bilo je prijavljeno 48 grupa potomaka i 49 odgajivačkih grupa. Najbrojnije i najkvalitetnije grupe potomaka izveli su **Rikkor Bad-Boll**, **Ursus Batu**, **Scott Deodatus**, **Natz Steiger-**

stovao je **Robert Gvačić** iz **Zemuna** sa psom sopstvenog uzgoja **Porsche vom Bombonini (Lord Georg Victor Turm - Paloma Badsee)** kat.br. 5178, dobivši ocenu vrlo dobar (SG), maksimalnu u svom razredu, i plasiravši se na 147. mesto u konkurenciji 210 pasa. U istom starosnom razredu izlagao je i **Laslo Drapoš** iz **Novog Bečeja** ženku, takođe sopstvenog uzgoja, **Višnja Drapošov (Zoltan Haus Geltinger - Nina Platinum)** kat.br. 6411, koja je dobila ocenu SG i plasirala se na 179.

hof, **Odin Hirschel**, **Enzo Buchhorn**, **Lasso Neuen Berg**, **Vando Moorbeck**, **Max Loggia dei Mercanti**, **Jango Fürstenbegr**, **Fello Farbenspiel**, **Eros Luisenstraße** itd. Što se tiče odgajivačkih grupa, od 48 prijavljenih tri su bile iz Italije, dve iz SAD-a, i po jedna iz Švedske, Holandije i Mađarske, dok su ostale bile iz matične zemlje. Najuspešnija je bila odgajivačka grupa „**VON BAD-BOLL**”. Možda iznenađenje, a možda i realnost su i plasmani odgajivačkih grupa, američke odgajivačnice „**WILHENDORF**” na šesto mesto, i švedske odgajivačnice „**MISCHLAND'S**” na osmo mesto. Grupa mađarske odgajivačnice „**VIERNHEIMI**” zauzela je 21. mesto od 30 izvedenih odgajivačkih grupa.

Ove godine i naši odgajivači su učestvovali na ovom prestižnom takmičenju. Naime, u razredu 12-18 meseci (JKL) uče-

mesto u konkurenciji 238 ženki. U istom razredu izlagana je i **Vendi vom Haus Mileševac** (Denis Wildsteiger Land - Fella Haus Mileševac) kat.br. 6040 vlasništvo **Mihalja Ferenc** iz Jaskišera (Mađarska) dobivši ocenu SG i plasiravši se na 188. mesto. U katalog su bili upisani i **Ulk od Tiganjice** kat. br. 1389 u razredu radnih i **Quella od Tiganjice** kat. br. 4327 u razredu 18-24 meseca, vlasništvo **Darka Ostojina** iz Zrenjanina, ali nisu izvedeni na ocenjivanje.

Ovogodišnji *sieger* pored proslave stogodišnjice rase obeležili su i pomalo iznenađujućim plasmani pojedinih pasa. Naime, u konkurenciji radnih mužjaka pobjedu je ponovo, kao i prošle godine odneo **Rikkor Bad-Boll**. Diskutabilna je bila i prošlogodišnja pobjeda, a za ovogodišnju nemamo komentar. U V-A grupi svoje mesto našlo je devet mužjaka. Neki psi su zaslužili te plasmane na osnovu anatomskih kvaliteta, neki na osnovu kvaliteta potomstva, a nekim psima zaista tu i nije mesto.

Za razliku od prethodnih nekoliko godina kada su u VA grupi dominirali psi **Canto Wienerau** linije, naročito preko Fedor-a Arminius-a, ove godine u većini su psi **Quanto Wienerau** linije. Naime, iz ove linije potiče čak pet pasa, i to iz dve grane ove linije. **Rikkor Bad-Boll** i **Vando Moorbeck** (sinovi Ulk-a Arlett-a) su potomci **Uran-a Wildsteiger Land-a**, a **Jango Fürstenberg** (Zamb Wienerau), **Ursus Batu** (Jeck Noricum) i **Timo Berrekasten** (Enco Burg Aliso) su potomci **Quando Arminius-a**. **Canto Wienerau** linija je zastupljena sa tri psa, i to dva preko grane **Fedor Arminius - Mark Haus Beck** (Jello Michelstädter Rathaus i Enzo Buchhorn) i jedan preko **Canto Arminius - Tell Grosen Sand - Frei Hirschel** grane (**Quartz Templari**). Predstavnik treće osnovne (a ne pomoćne kako pojedinci dezinformišu javnost) **Mutz Peltzierfarm** krvne linije je **Huppy Arlett**, potomak grane **Cello Römerau**. Grupu potomaka nije imao Huppy Arlett, što je i opravdano budući da pas ima tek tri godine i prvi put je izlagan u razredu radnih, kao i Timo Berrekasten, koji je i prošle godine bio u VA grupi, ali nije baš previše korišćen u priplodu.

Ovogodišnji V1 je kao i pre dve godine **Pitt Tronje**, koji i pored očiglednog forsiranja u priplodu nije dao adekvatne naslednike, te je V1 izgleda njegov maksimalni domet. V2 je **Mack Aducht**, prošlogodišnji pobednik u razredu mladih, sin aktuelnog šampiona Rikkora, a V3 pas švedskog uzgoja, prošlogodišnji V6, **Hagadahis Arex** odlične anatomije i priplodnih mogućnosti. **Zamp Schloß Runding** je sa V9 prošle godine, napredovao na V4, ali i dalje je bez grupe potomaka, a V5 je prošlogodišnji SG 16 iz razreda 18-24 meseca, **Layos Thermodos**, unuk Hanno Wienerau-a, koji će izgleda biti njegov nastavljivač obzirom da je otkriveno na DNA testu da, ranije predodređeni Leif Noriswand, nije Hannov sin. Među prvih deset V pasa, svoje mesto su našli i **Xandro Dänischen Hof** V6, prvi put izvedeni pas švedskog uzgoja V7 **Triumphs Gucci** i **Mischland's Simon**, pobednik u razredu mladih '97, na osmom me-

stu, takođe švedskog uzgoja.

Bilo je i nekih neočekivano loših plasmana, pa je tako pobednik u razredu mladih '96, **Zoltan Haus Geltinger**, posle tri godine korišćenja u priplodu izveden bez grupe potomaka i završio kao V 51, **Lars Wilhendorf** (prošlogodišnji V 13) završio je kao V 141, a **Athos Hambachtal** (JHKLR '97 - SG 9) završio je kao V 142, verovatno zbog grešaka u radu odbrane i napada. Od naših suseda u ovom razredu Mađari su izlagali nekoliko pasa, ali samo je pas **Viernheimi Eiko** (Viernheimi Delon - Viernheimi Ottis), vlasništvo Žolta Brema prošao proveru u odbrani i napadu i završio kao V 125, dok je pas slovenačkog odgoja **Ball** (Pego Pod Cenerski - Para od Emilije) vlasništvo Franca Kokasa završio kao V 84.

Kod radnih ženki pobjedu je odnela prošlogodišnja SG 4 iz razreda 18-24 meseca, ćerka Karly-a Arminius-a i unuka Jeck-a Noricum-a po majci, **Saskia Arminius**. U V-A grupi našlo se čak 19 ženki, od kojih je čak 17 novih, dok su samo dve i prošle godine bile u grupi odabranih. Tako veliki broj opravdan je izuzetno visokim kvalitetom izvedenih kuja, mada nije na odmet pomenuti činjenicu da je od prošlogodišnjih 12 VA ženki čak pet prodato u Japan, Tajland, Meksiko i SAD. Verovatno zarad unapređivanja rase u tim zemljama!

Inače, u grupi odabranih ženki se našlo čak šest potomaka **Jeck-a Noricum-a** (dve ćerke Lord-a Georg Victor Turm-a), četiri **Mark Haus Beck-a** (dve ćerke Natz-a Steigerhof-a), tri **Yago Wildsteiger Land-a**, dve **Zamba Wienerau-a** i po jedna **Cello Römerau-a**, **Fanto Hirschel-a** i **Frei Hirschel-a**. U VA grupi je bila i Irana Wildsteiger Land, ćerka Leif-a Noriswand-a, za kojeg još uvek ne znamo da li je potomak Fedor-a Arminius-a, Jeck-a Noricum-a ili nekog trećeg. Inače, četvrta ženka je holandskog, trinaesta danskog, dok su ostale ženke nemačkog uzgoja.

M Među prvih dvadeset V ženki šest je inostranog odgoja, dok je ostalih 14 nemačkog. Prva u V grupi je ženka danskog odgoja **Karat's Olly**, unuka Karly-a Arminius-a, druga je ženka američkog odgoja, **Hexe Steffen Haus**, ćerka Scott-a Deodatus-a, osma italijanskog odgoja **Salina di Fossombrone**, unuka Visum-a Arminius-a, deseta belgijskog uzgoja **Uli vom Santamar**, ćerka Jumbo Dolomiten-a, petnaesta **Viernheimi Vanda** mađarskog odgoja i devetnaesta italijanskog odgoja **Bessy di Casa Appula**, unuka Mark-a Haus Beck-a. Iznenađenje je plasman **Ultri Wienerau** na trinaesto mesto, posle V 2 '96.g. i odličnih rezultata u priplodu. Mađarska odgajivačnica „Viernheimi“ je pored V 15 imala još tri kuje u V grupi, i to na 109, 110. i 111. mestu našle su se **Viernheimi Nathali**, **Viernheimi Hetti** i **Viernheimi Ottis** vlasništvo Lasla Sigetija iz Peču-ja.

ŠAMPIONATI

Razred mužjaka od 18 - 24 meseca sudio je **Hainc Huin** vlasnik poznate odgajivačnice „*Fichtenspitze*“, koji je već nekoliko puta sudio na *siegeru* (poslednji put '95.g. razred u kojem je pobedio Lord Georg Victor Turm). Pobedio je **Yasko**

Porsche vom Bombonini

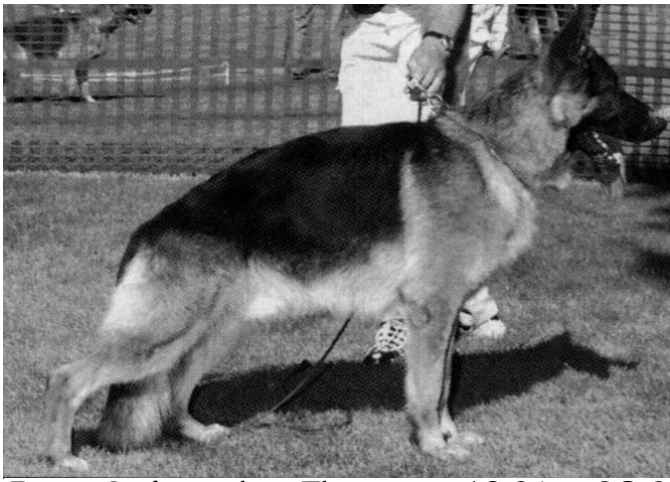

Višnja Drapošov

vom **Farbenspiel** sin ovogodišnjeg VA 3 Ursus-a Batu-a i svetske šampionke '97 Connie Farbenspiel (Eros Luisenstraße). Najviše potomaka među prvih dvadeset u ovom razredu imali su Rikkor Bad-Boll i Scott Deodatus sa po tri psa, a Ursus Batu i Shanto's Xano su imali po dva potomka. Ukupno gledano najviše potomaka, čak osam ima Jeck Noricum, slede Yago Wildsteiger Land sa šest (Ulk Arlett - 4, Flick Arlett - 2), Mark Haus Beck sa četiri i Zamb Wienerau sa jednim potomkom. I ove kao i prethodnih nekoliko godina u samom vrhu se našlo nekoliko pasa italijanskog odgoja i to iz sve boljih odgajivačnica „*della Valcuvia*“, „*d'Ulmental*“ i „*della Loggia dei Mercanti*“.

Isti starosni razred ženki sudio je **Volkfgang Geršvic**, široj javnosti poznatiji kao vlasnik odličnog priplodnjaka Hobby-a Gletscher-topf-a. Trijumfovala je **Enschl von der Piste Trophe** ćerka VA 5, Jello Michelstädter Rathaus-a i Prixi Wildsteiger Land. U ovom razredu po dva potomka među prvih dvadeset imali su Rikkor Bad-Boll, Xandor Tronje (Unko Haus Zygelmayer), Vando Moorbeck i Enzo Buchhorn. I kod ženki kao i kod mužjaka

nastavak na strani 28 ➔

Bär v. Ostfriesischen Thingstatte 18-24m. SG 2

Hagadahis Arex V 3

Rikkor v. Bad-Boll VA 1

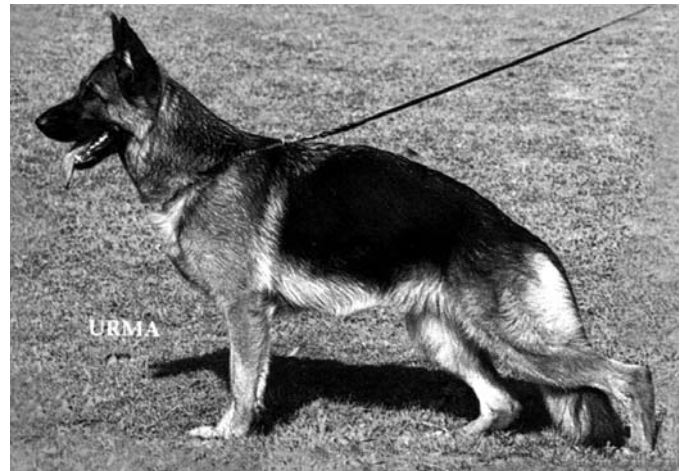
Huppy v. Arlett VA 8

Chipsy v.d. Herdersfarm VA 2

Enschi v.d. Piste Trophe 18-24m. SG 1

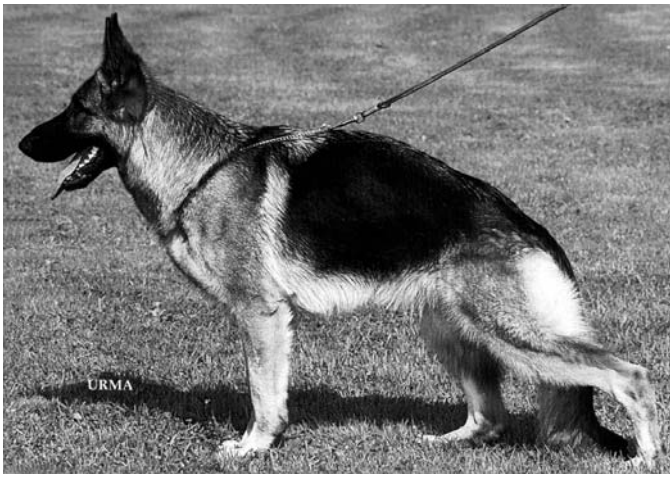

Hillery v. Lechtal VA 10

Kimbo v. Mönchberg V 12

Lea v. Holtkämper See VA 14

Karat's Olly V 1

Saskia v. Arminius VA 1

Vando v. Moorbeck VA 9

Jago v. Dänischen Hof 12-18 m. SG 1

Yasko v. Farbenspiel 18-24 m. SG 1

Zambia v. Arminius VA 8

Ursus v. Batu VA 3

najviše potomaka je imao Jeck Noricum, sedam, Mark Haus Beck je imao pet, a Ulk Arlett četiri.

Razred mužjaka 12-18 meseci sudio je našoj javnosti potpuno nepoznati **Vilhelm Ojšer**. Trijumfovao je **Jago vom Dänischen Hof**, sin ovogodišnjeg V 3 psa švedskog uzgoja Hagadahis Arex-a i odlične priplodne kuje Une Oxsalis (Karly Arminius - Nanda Römerau), majke prošlogodišnjeg pobjednika u razredu 18 -24 mes. i ovogodišnjeg V 14 Esco Dänischen Hof-a. U ovom razredu među prvih dvadeset najviše potomaka imali su

Ursus Batu - četiri, Hagadahis Arex - tri i Rikkor Bad-Boll, Kimbo Mönchberg i Scott Deodatus sa po dva potomka. Naravno i u ovom razredu najviše je bilo potomaka Jeck-a Noricum-a, čak deset, slede Zamb Wienerau sa šest i Eros Luisenstraße i Leif Noriswand sa po jednim potomkom.

Razred ženki 12-18 mes. sudio je **Lotar Kvol** vlasnik odgajivačnice „**Agilofinger**“. Pobjedila je ženka danskog odgoja **Heilei's Farina**, ćerka Sasko Noriswand-a i odlične priplodne kuje Heilei's Aline (majka ovogodišnje VA 13 Heilei's True-Love). I u ovom razredu su najviše potomaka imali Hagadahis Arex i Rikkor Bad-Boll sa po tri ženke. Generalno gledano, Zamb Wienerau (Wobo Lärchenhain - 4) i Jeck Noricum (Visum Arminius - 4) su imali po šest potomaka, Ulk Arlett - četiri, a Mark Haus Beck - dva.

Ovogodišnji *sieger* u organizacionom smislu, uzevši u obzir da je bio jubilar, nije u potpunosti zadovoljio. Kvalitet pasa je bio na visokom nivou, ostvaren je određeni napredak u pogledu kontrole uzgoja (obavezan DNA test), provere karaktera i hrabrosti pasa (TSB test), a počeo je i proces vraćanja nemačkog ovčara u standardom propisanu visinu, koja je godinama bila problem kojem namerno nije pridavan veći značaj. Sudeći kreatora uzgojne politike, dvojica Mesler - Bus još uvek ima određenih nedostataka, no i pored toga će verovatno biti upamćeni po „čistkama“ koje za sada vrlo uspešno sprovode.

Redakcija NO magazina
Foto: Nenad Milojević,
Robert Gvačić i foto URMA

PLASMANI PASA:

GHKLR (Radni mužjaci)

(Prijavljeni - 406, Izvedeno - 242, VA-9, V-144, SG-6, U-6, E.Z.-27, TSB- *T1-4, *T2-14, *T3-31, *T4-1)

Vorzüglich Auslese (VA):

VA 1- Rikkor von Bad-Boll

(Ulk Arlett - Hella Wutachtal)

VA 2- Jango vom Fürstenberg

(Wobo Lärchenhain - Uta Fürstenberg)

VA 3 - Ursus von Batu

(Hobby Gletschertopf - Verena Batu)

VA 4 - Timo vom Berrekasten

(Wanko Lippischen Norden - Leska Berrekasten)

VA 5 - Jello vom Michelstädter Rathaus

(Karly Arminius - Wilma Michelstädter Rathaus)

VA 6 - Enzo vom Buchhorn

(Lasso Neuen Berg - Tina Lechtal)

VA 7 - Quartz dei Templari

(Amigo Belgier - Freda Pellegrino)

VA 8 - Huppy von Arlett

(Eros Luisenstraße - Xtra Arlett)

VA 9 - Vando vom Moorbeck

(Ulk Arlett - Merri Hirschel)

Vorzüglich (V):

V 1- Pitt vom Tronje

(Amigo Belgier - Tini Schwabental)

V 2- Mack vom Aducht

(Rikkor Bad-Boll - Quale Watenscheid)

V 3- Hagadahis Arex

(Wobo Lärchenhain - Winecke's Vanta)

V 4- Zamp vom Schloß Runding

(Gildo Wildsteiger Land - Ronya Schloß Runding)

V 5- Layos vom Thermodos

(Mutz Heilbronner Schloß - Vesta Mönchberg)

V 6- Xandro vom Dänischen Hof

(Lord Georg Victor Turm - Minka Dänischen Hof)

V 7- Triumphs Gucci

(Quartz Templari - Triumphs Pilar)

V 8- Mischland's Simon

(Max Loggia dei Mercanti - Mischland's Vronie)

V 9- Rikkor von Arlett

(Ulk Arlett - Gugia Kahler Heide)

V 10- Yack von Waterloo

(Kartmosens Gambo - Quinta Fichtenspitze)

V 11- Neptun von Bad-Boll

(Yassko Roten Matter - Eibe Bad-Boll)

V 12- Kimbo vom Mönchberg

(Jaguar Mönchberg - Julchen Mönchberg)

V 13- Romero von der Noriswand

(Quartz Templari - Olivia Noriswand)

V 14- Esko vom Dänischen Hof

(Jango Fürstenberg - Una Oxsalis)

V 15- Uri v. Amulree

(Zello Steinhägerquelle - Amulree Yazz)

V 16- Pascha von der Jahnhöhe

(Idol Jahnhöhe - Ultri Wienerau)

V 17- Marco vom Fosseller

(Lasso Neuen Berg - Bessy Trossbachtal)

Entschuldigt zurückgezogen (E.Z.):

- **Jumbo von der Dolomiten** (GHKLR '97 - VA 6)

(Lasso Neuen Berg - Mady Dolomiten)

- **Boccacio von der Wienerau**

(Fanto Valcuvia - Chila Wienerau)

vl. Ognjen Kapidžić, Kralig (Nemačka)

- **Max von der Zentaiche** (JKLR '97 - SG 2)

(Nero Hirschel - Fanta Zentaiche)

- **Largo Breidenbacher Schloß** (GHKLR '96-V 13)

(Xanto Grauen - Desiree Breidenbacher Schloß)

- **Hill von der Noriswand** (JKLR '98 - SG 2)

(Leif Noriswand - Sela Noriswand)

- **Til vom Lechtal** (JHKLR '98 - SG 8)

(Yoker Lechtal - Jule Agrigento)

TSB (rad u odbrani i napadu):

***T1 (nije pustio rukav):**

- **Odin vom Hirschel** (GHKLR '98 - VA 4)

(Nero Hirschel - Candie Wienerau)

***T2 (nedovoljno hrabri):**

- **Grando dei Profeti** (JHKLR '98 - SG 13)

(Iwan Lechtal - Ulme Profeti)

- **Racker v.d. Königsgarde** (GHKLR '98-V12)

(Matty Wienerau - Grubchen Königsgarde)

- **Remus Gundo**

(Arnyvölgyi-Orseg Brass -

Arnyvölgyi-Orseg Astra)

vl. Antal Farkaš, Budimpešta (Madarska)

- **Math della Loggia dei Mercanti**

(JHKLR '98 - SG 9)

(Lasso Neuen Berg - Xiu Loggia dei Mercanti)

***T3 (nisu uhvatili rukav):**

- **Vax vom Loosbroekerhaus** (JHKLR '98 - SG 10)

(Eros Luisenstraße - Ischa Loosbroekerhaus)

- **Idol von der Jahnhöhe** (GHKLR '97 - V6)

(Ulk Arlett - Marit Wildsteiger Land)

- **Largo aus Watenscheid** (JHKLR '97 - SG 14)

(Gabin Beffroi Artesien - Quale Watenscheid)

- **Viernheimi Nick**

(Glosemosen's Hoss - Viernheimi Zizi)

vl. Laslo Zsigeti, Pečuj (Madarska)

- **Hinnerk Kiemoor** (JHKLR '98 - SG 7)

(Vando Moorbeck - Lissie Kiemoor)

- **Remus Gero**

(Arnyvölgyi-Orseg Brass -

Arnyvölgyi-Orseg Astra)

vl. Jozef Martin, Soldvakert (Madarska)

- **Garmond Guszt**

(Iran Fürstenberg - Garmond Fanta)

vl. Magiar Levente, Kečkemet

(Madarska)

Hemut Bus i Peter Mesler

V 18- Romeo von Pallas Athene

(Quartz Templari - Ginja Maibuchen)

V 19- Maik del Gobbo

(Jeck Noricum - Iella Gobbo)

V 20- Addi von der Gundorfer Höhe

(Kimon Eulerstraße - Hadja Dunischenke)

Ungenügend (U):

- **Italo vom Wildsteiger Land** (JKLR '98 - SG 6)

(Leif Noriswand - Nicki Wildsteiger Land)

Odgajivačka grupa von Bad-Boll

GHLKH (Radne ženke)

(Prijavljeno - 361, Izvedeno - 170, VA - 19, V - 121, U - 1, E.Z. - 4, TSB - *T2 - 6, *T3 - 19)

Vorzüglich Auslese (VA):

VA 1- Saskia von Arminius

(Karly Arminius - Leika Haus Bork)

VA 2- Chipsi van der Herdersfarm

(Natz Steigerhof - Xena Wildsteiger Land)

VA 3- Cindi vom Hirschel

(Lasso Neuen Berg - Iris Hirschel)

VA 4- Beaury von der Huis Kirura

(Eros Luisenstraße - Zafa Haus Hollman)

VA 5- Bibi aus dem Schloßstadt

(Orfeus Schloß Querenburg - Häsel B. Bismarck)

VA 6- Salome vom El Tous

(Odin Liebenauer Schloß - Ulme Bimsgrube)

VA 7- Elfe vom Bürgerwald

(Jango Fürstenberg - Tiffi Fridenspark)

VA 8- Zambia vom Arminius

(Ursus Batu - Nova Wienerau)

VA 9- Irana vom Wildsteiger Land

(Leif Noriswand - Nicki Wildsteiger Land)

VA 10- Hillary vom Lechtal

(Matty Wienerau - Randi Lechtal)

VA 11- Fly vom Christinen Brunnen

(Lord Georg Victor Turm - Osiris El Tous)

VA 12- Zyra von der Roten Matter

(Lord Georg Victor Turm - Foxi Roten Matter)

VA 13- Heilei's True - Love

(Natz Steigerhof - Heilei's Aline)

VA 14- Lea vom Holtkämper See

(Max Loggia dei Mercanti - Perle Salzgitter Milieu)

VA 15- Magit vom Hühnegrab

(Largo Breidenbacher Schloß - Alin Hühnegrab)

VA 16- Melinda vom Fiemereck

(Zello Steinhägerquelle - Appia Kalvariengrotte)

VA 17- Venja von der Jahnhöhe

(Idol Jahnhöhe - Lana Jahnhöhe)

VA 18- Amsel vom Tronje

(Pitt Tronje - Anchie Grenzland)

VA 19- Tina vom klainen Land

(Falk Isidora - Paola Bimsgrube)

Vorzüglich (V):

V 1- Karat's Olly

(Yoker Lechtal - Karat's Ronda)

V 2- Hexe vom Steffen Haus

(Scott Deodatus - Xtra Steffen Haus)

V 3- Katrin vom Winnloh

(Jeck Noricum - Fränzi Winnloh)

V 4- Nicki zum Gigelsfelsen

(Ingo Horand - Elfy Gigelsfelsen)

V 5- Zambanie vom Fiemereck

(Rikkor Bad-Boll - Jackie Fiemereck)

V 6- Noscha von der Wienerau

(Matty Wienerau - Babbsy Partnachquellen)

V 7- Xantia vom Dänischen Hof

(Lord Georg Victor Turm - Minka Dänischen Hof)

V 8- Salina di Fossombrone

(Xello Kalten Eck - Benita Casa Sgroi)

V 9- Inke vom Thüringer-Weg

(Max Loggia dei Mercanti - Xandrina Fichtenspitze)

V 10- Uli vom Santamar

(Jumbo Dolomiten - Reva Besoyenseland)

V 11- Gundi vom Spitalbeld

(Quartz Templari - Quecke Kirschtal)

V 12- Jasmin vom Haus Dixel

(Wanko Lippischen Norden - Xeyra Haus Dixel)

V 13- Ultri von der Wienerau

(Gorbi Wienerau - Warinka Wienerau)

V 14- Anabel vom Sofienwald

(Xorro Klostermoor - Anna Sofienwald)

V 15- Viernheimi Vanda

(Viernheimi Ilk - Viernheimi Ottis)

vl. Dora Seplaki, Pečuj (Madarska)

V 16- Fritzi von der Urbecke

(Lord Georg Victor Turm - Farina Urbecke)

V 17- Brenda von der Ehrenfeste

(Cash Wildsteiger Land - Daisy Ehrenfeste)

V 18- Espe vom Bürgerwald

(Jango Fürstenberg - Tiffi Fridenspark)

V 19- Bessy di Casa Appula

(Arek Isoloto - Rina Baranzate)

V 20- Ida vom Aspenhaus

(Natz Steigerhof - Ebba Wienerau)

Ungenügend (U):

- Kenti aus Agrigento (JKL '98 - SG 3)

(Scott Deodatus - Gusta Agrigento)

TSB (rad u odbrani i napadu):

*T2 (nedovoljno hrabara):

- Naica vom Rumbachtal (JHKLH '97 - SG 15)
(Max Loggia dei Mercanti - Maxi Nierhofter Land)

*T3 (nisu uhvatile rukav):

- Cina van der Herdersfarm (JKLH '97 - SG 3)
(Natz Steigerhof - Xena Wildsteiger Land)
- Lissi Wittelsbacher Schloß (GHLKH '98 - V 13)
(Karly Arminius - Vina Wittelsbacher Schloß)
- Venecia van Noort (JKLH '97 - SG 9)
(Tamito Noort - Mona Hirschel)
- Dixi von der Noriswand (JHKLH '98 - SG 2)
(Scott Deodatus - Marit Noriswand)
- Adria von der Ulphe (JHKLH '96 - SG 6)
(Kimon Dan Alhedy's Hoeve - Linda Neuen Berg)
- Dixi di Casa Jose (JKL '98 - SG 4)
(Shanto's Xano - Yxi Hawelkaweg)
- Viernheimi Zizi
(Karly Arminius - Viernheimi Ottis)
vl. Laslo Sigei, Pečuj (Madarska)
- Xipsi von der Liebeswarte (JHKLH '98 - SG 6)
(Idol Jahnhöhe - Xenii Liebeswarte)

ŠAMPIONATI

JHKLH (18-24 mes.- mužjaci)

(Prijavljeno - 279, Izvedeno - 175, SG - 125, G - 14, A - 1, U - 12, E.Z. - 23)

1. Yasko vom Farbenspiel
(Ursus Batu - Connie Farbenspiel)
2. Bär von der Ostfriesischen Thingstatte
(Jango Fürstenberg - Quena Haus Sommerlade)
3. Dux della Valcuvia
(Max Loggia dei Mercanti - Una Valcuvia)
4. Athos vom Hasenborn
(Ursus Batu - Unsa Hasenborn)
5. Illo vom Ortskern
(Jello Michelstädter Rathaus - Helia Ortskern)
6. Zandro vom Winnloh
(Natz Steigerhof - Rojna Winnloh)
7. Eddy vom Haus Geltinger
(Ivo Roten Matter - Olga Haus Geltinger)
8. Cay aus dem Haus Zigadto
(Leif Noriswand - Xanda Haus Zigadto)
9. Arro d'Ulmental
(Hettel Grande Valle - Diva d'Ulmental)
10. Laius vom Moorbeck
(Vando Moorbeck - Tina Moorbeck)
11. Jeff vom Susannenhain
(Lasso Neuen Berg - Chila Finkenschlag)
12. Nils vom Wildsteiger Land
(Rikkor Bad-Boll - Gracie Wildsteiger Land)
13. Zeppo vom Klebinger Schloß
(Scott Deodatus - Ungana Wienerau)
14. Urban aus Agrigento

(Scott Deodatus - Fanta Agrigento)

15. Robin von der Urbecke

(Scott Deodatus - Krafta Urbecke)

16. Jambo vom Restsrauch

(Rikkor Bad-Boll - Bola Restsrauch)

17. Mischland's Kaiser

(Rikkor Bad-Boll - Mischland's Vronie)

18. Yango v. Adelplatz

(Shanto's Xano - Iris Adelplatz)

19. Untox von Ducati

(Xandor Tronje - Joska Ducati)

20. Yupp v. Adelplatz

(Shanto's Xano - Iris Adelplatz)

JHKLH (18-24 mes.- ženke)

(Prijavljeno - 367, Izvedeno - 233, SG - 172, G - 4, U - 9, E.Z. - 38)

1. Enshi von der Piste Trophe
(Jello Michelstädter Rathaus -

Prixi Wildsteiger Land)

2. Ornella von Bad-Boll

(Rikkor Bad-Boll - Jade Blue Rose)

3. Oduscha von der Wienerau

(Qrick Wienerau - Sally Bergmannshof)

4. Mary von Tronje

(Xandor Tronje - Landa Night)

5. Hanka vom Hansland

(Grando Hansland - Vina Haus Hetok)

6. Nanni von der Blanke

(Lord Georg Victor Turm - Hadja Klostermoor)

7. Zala Blue-Iris

(Xandor Tronje - Korin Blue-Iris)

8. Milla vom Frutteto

(Shanto's Xano - Dolli Casa Piellier)

9. Juana vom Fiemereck

(Zello Steinhägerquelle - Sabrinana Fiemereck)

10. Paloma vom Lärchenhain

(Eros Luisenstraße - Isa Lärchenhain)

11. Nirvana de Parilly

(Maik Gobbo - Minni Parilly)

12. Tanzen von Ducati

(Ursus Batu - Gicy Taspelmatt)

- 13. Günnie vom Fischtenschlag**
(Scott Deodatus - Kessy Fischtenschlag)
14. Tea vom Baruther Land
(Vando Moorbeck - Eicha Kahler Heide)
15. Greta van Noort
(Enzo Buchhorn - Josella Noort)
16. Bonnie vom Wäschengraben
(Quiro neuen Haufstraße - Fera Schornfelsen)
17. Lee vom Moorbeck
(Vando Moorbeck - Tina Moorbeck)
18. Falla vom Bergmannshof
(Enzo Buchhorn - Jorina Noriswand)

*Za događanja u
Karlsruhe vladalo je
veliko medijsko
interesovanje.
Fotoreporter iz celog
sveta fotografišu
pobednike*

- 18. Smoky vom Mönchberg**
(Kimbo Mönchberg - Bo
Sithonia)
19. Natz vom Moorbeck
(Mischland's Simon - Vanta
Moorbeck)
20. Willy vom Aducht
(Ursus Batu - Amsel Tronje)

*Ocenjivanje
mladih pasa je
privuklo veliku
pažnju mnogob-
rojne publike*

- 19. Vanda della Loggia dei Mercanti**
(Rikkor Bad-Boll - Xiu Loggia dei Mercanti)
20. Aqua von Arminius
(Hobby Gletschertopf - Kelly Arminius)

JKLR (12-18. mes. - mužjaci)
(Prijavljeno - 345, Izvedeno - 210, SG - 176,
U - 10, E.Z. - 24)

- 1. Jago vom Dänischen Hof**
(Hagadahis Arex - Una Oxsalis)
2. Kevin vom Murttal
(Rikkor Bad-Boll - Aischa Holundergarten)
3. Wasko von Aducht
(Ursus Batu - Amsel Tronje)
4. Max vom Hambachtal
(Hagadahis Arex - Yola Tronje)
5. Quai vom Thermodos
(Kimbo Mönchberg - Jola Thermodos)
6. Wallace aus Agrigento
(Scott Deodatus - Gusta Agrigento)
7. Balu von der Kirchheck
(Leif Noriswand - Quicki Wienerau)
8. Alex vom Farbenspiel
(Scott Deodatus - Connie Farbenspiel)
9. Nando von der Noorderwolf
(Cary Fiemereck - Kessy Huize Azendra)
10. Zanto vom Klostermoor
(Lenon Val D'Anzin - Eika Klostermoor)
11. Max dell Alpe Adria
(Max Loggia dei Mercanti - Viky Alpe Adria)
12. Fimo von der Bildeich-Quelle
(Valk Hirschel - Xitta Weschnitzdamm)
13. Vantor von Batu
(Ursus Batu - Ziva Batu)
14. Jasko vom Dänischen Hof
(Hagadahis Arex - Una Oxsalis)
15. Salo vom Maifeld
(Jaguar Mönchberg - Ines Raentalshöhe)
16. Heros vom Holtkämper See
(Ursus Batu - Yari Holtkämper See)
17. Flick von der Piste Trophe
(Rikkor Bad-Boll - Fewa Piste Trophe)

**PLASMANI
ODGAJIVAČKIH GRUPA:**

(Prijavljeno - 49, Izvedeno - 30)

1. „von BAD-BOLL“
2. „von BATU“
3. „von der NORISWAND“
4. „von ARMINIUS“
5. „vom HOLTKÄMPER SEE“
6. „von WILHENDORF“
7. „vom FIEMERECK“
8. „MISCHLAND'S“
9. „von der KAHLER HEIDE“
10. „vom FARBENSPIEL“

JKLH (12-18. mes. - ženke)

(Prijavljeno - 414, Izvedeno - 238, SG - 194,
G - 7, A - 3, U - 16, E.Z. - 18)

- 1. Heilei's Farina**
(Sasko Noriswand - Heilei's Aline)
- 2. Tanni von Arkanum**
(Rikkor Bad-Boll - Adria Ulphe)
- 3. Kelly vom Murttal**
(Rikkor Bad-Boll - Aischa Holundergarten)
- 4. Uschka vom Lärchenhain**
(Hagadahis Arex - Isa Lärchenhain)
- 5. Jana vom Dänischen Hof**
(Hagadahis Arex - Una Oxsalis)
- 6. Xina vom Thaipan**
(Vax Brunnenstraße - Anshi Grawerts Mahre)
- 7. Tanni vom Wittelsbacher Schloß**
(Igel Wollenhaupt - Enschy Wittelsbacher Schloß)
- 8. Othalie du Domaine des Flandres**
(Eros Luisenstraße - Ilena Domaine des Flandres)
- 9. Sezana von der Kahler Heide**
(Idol Jahnhöhe - Xeca Kahler Heide)
- 10. Macy vom Hambachtal**
(Hagadahis Arex - Yola Tronje)
- 11. Lena vom Baaker-Tal**
(Dando Baaker-Tal - Otty Kreuzbaum)

- 12. Minka della Valcuvia**
(Lasso Neuen Berg - Ulme Valdovin)
13. Quella vom Fiemereck
(Jascho Fiemereck - Randa Fiemereck)
14. Ossie vom Gelper Hof
(Jango Fürstenberg - Tina klainen Land)
15. Nixe von der Arenzburg
(Zello Steinhägerquelle - Kelly Arenzburg)
16. Agie von der Jahnhöhe
(Rikkor Bad-Boll - Panta Wildsteiger Land)
17. Essen del Murnighelo
(Graham Murnighelo - Darla Murnighelo)
18. Panda von Sendling
(Boccacio Wienerau - Verena Wienerau)
19. Angie vom Silberhaus
(Odin Hirschel - Quinni Neueulanche)
20. Wanda vom Lärchenhain
(Warro Lärchenhain - Reva Besoyensland)

LEGENDA:

V-A (vorzüglich-auslese) = odličan-odabran
V (vorzüglich) = odličan
SG (sher gut) = vrlo dobar
G (gut) = dobar
U (ungenügend) = nedovoljan
E.Z. (entschuldigt zurückgezogen) =
povučen sa ocenjivanja
TSB test (stepen izdržljivosti pritiska, ste-
pen izraženosti hrabrosti, želja za radom)
*T1 (TSB ausgeprägt, läßt nicht ab) -
TSB izražen, rukav ne pušta
*T2 (TSB vorhanden) - TSB zadovoljava
(rad zadovoljava, nedovoljna hrabrost)
*T3 (TSB nich genügend) - ne zadovoljava
(ne hvata rukav)
*T4 (abgebrochen wegen mangelnder
fähigkeit) - diskvalifikovan zbog nepravil-
nog vođenja

Fly v. Christinen Brunnen VA 11

Athos v. Hasenborn 18-24m. SG 3

Enzo v. Buchhorn VA 6

Hexe v. Steffen Haus V 2

Inke v. Tüninger-Weg V 9

Jasmin v. Haus Dexel V 12

Jello v. Michelstädter Rathaus VA 5

Laius v. Moorbeck 18-24m. SG 10

Layos v. Thermodos V 5

Heilei's True-Love VA 13

Magit v. Hühnegrab VA 15

Quartz dei Templari VA 7

Mischland's Simon V 8

Timo v. Berrekasten VA 4

Jango v. Fürstenberg VA 2

U cilju što bolje informisanosti i podizanja nivoa kinološke pismenosti, odlučili smo da u nekoliko nastavaka objavimo prevode i komentare pravilnika WUSV-a i SV-a za dobijanje uzgojne dozvole, polaganje sudijskog ispita, prijave legla, tetoviranje štenadi i izradu rodovnika, DNA testa...

Uzgojni pregled - körung

KO, GDE, KAD, KAKO, ZAŠTO?

PRIJAVA ZA UZGOJNI PREGLED

Izlazak na uzgojni pregled se prijavljuje najkasnije sedam dana pre zakazanog termina pregleda. Na uzgojni pregled treba poneti:

- Original rodovnika
- Radnu knjižicu i karton za ocenjivanje
- Kod ponovljenog uzgojnog pregleda treba poneti Uzgojni list (Körscheine) o prethodno položenim pregledima
- Potvrdu o položenom najmanje jednom radnom ispitu
- Potvrdu o položenoj probi izdržljivosti (trčanje 20 km)
- „a” pečat u rodovniku (dokaz o zdravlju kukova)

Bolesni psi se ne mogu izvoditi na uzgojni pregled, a kuje u teranju se moraju prijaviti sudiji. Identifikacija pasa se vrši na osnovu tetovir broja. Najveći mogući broj izvedenih pasa je 50, a ako ih je više određuje se drugi dan za obavljanje uzgojnog pregleda. Da bi bio izveden na uzgojni pregled, pas mora da je star najmanje dve godine.

UZGOJNI PREGLED

1. Proba naravi

Ispitivanje i posmatranje naravi vrši se u toku celog uzgojnog pregleda, što znači da pas sve vreme treba da se ponaša odgovarajuće standardu, tj. samopouzdan, nervno stabilno i dobronamerno.

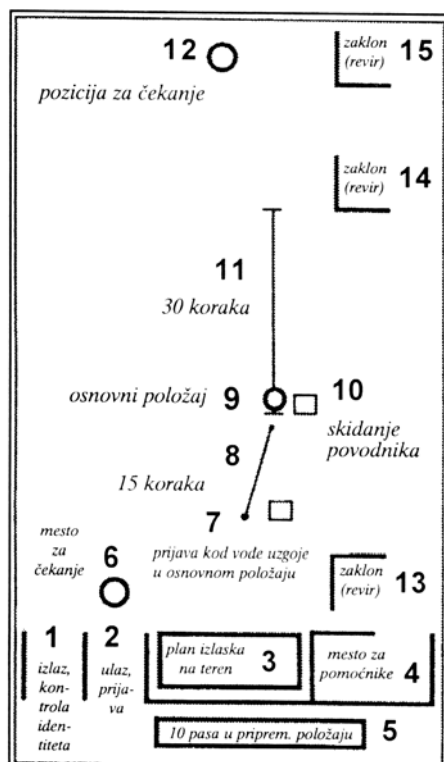
2. Proba na pucanj

Puca se sa rastojanja od najmanje 15 koraka iz plašljivca (6 mm) najmanje dva puta, pri čemu pas treba da se ponaša normalno kao i pre pucanja.

3. Proba odbrane i napada

Izvodi se na sledeći način:

Vodič na ulazu, najpre, prijavljuje psa vodi uzgoja, a zatim ga vodi 15 koraka na povodniku. Zaustavlja se, otkači psa sa povodnika i vodi ga slobodno uz nogu još 30 koraka ka zaklonu (reviru). Marker (pomoćnik) izlazi i napada psa kada je on na udaljenosti oko pet koraka od zaklona. Pas mora sigurno i energično sa čvrstim i potpunim zagrizom da odbije napad (uhvati rukav). Ako je pas uhvatio rukav dobija od markera dva udaraca mekim savitljivim štapom po butinama, sa strane ili u predelu grebena. Bodrenje psa od strane vodiča je dozvoljeno. Na znak vode smotre marker obustavlja borbu. Pas mora sam ili na komandu vodiča „pusti”, da pusti rukav i markera drži na oku. Potom, na znak vode smotre vodič

SKICA BR. 1:

1-izlaz, kontrola identiteta; 2-ulaz, prijava; 3-plan izlaska na teren; 4-mesto za pomoćnike; 5-deset pasa u pripremnom položaju; 6-mesto za čekanje; 7-prijava kod vode uzgoja u osnovnom položaju; 8-petnaest koraka; 9-osnovni položaj; 10-skidanje povodnika; 11-30 koraka; 12-pozicija za čekanje; 13,14,15-zakloni (reviri)

prilazi psu, vezuje ga i odvodi u treći zaklon (revir).

Prvi marker odlazi u šator za markere, a drugi ulazi u prvi revir (skica br.3 - donji desni ugao). Na znak sudije, vodič sa psom izlazi iz trećeg revira i staje na označeno mesto na sredini terena, skida povodnik sa psa i drži ga samo za okovratnik. Marker izlazi iz prvog revira i kreće se normalnim korakom ka sredini terena. Na sredini terena se

okreće ka vodiču i psu i kreće ka njima, napadajući ih. Vodič pušta psa ka markeru izdajući mu komandu „napred”, pri tom ostajući na svom mestu. Pas mora sigurno i energično da uhvati rukav i odbije napad. Ako pas uhvati rukav marker simulira borbu ne udarajući ga, a prekida je na znak vode smotre. Pas treba sam ili na komandu vodiča „pusti”, da pusti rukav i markera drži na oku. Na znak vode smotre vodič prilazi psu, vezuje ga i izvodi sa terena. Pri izlasku vrši se kontrola identiteta psa (tetovir broja).

Ocenjivanje rada:

1. Puštanje:

- 1.1. Po prestanku borbe markera, pas treba sam da pusti rukav.
- 1.2. Na znak vode smotre, vodič može izdati psu komandu „pusti”.
- 1.3. Ako pas ne pusti posle prve komande, voda smotre daje vodiču znak da ponovi komandu.
- 1.4. Prilikom komandovanja vodič mora mirno da stoji u mestu, bez uticaja na psa pokretima.
- 1.5. Vodič može da upotrebi i ime psa kao komandu za puštanje.
- 1.6. Ako pas prilikom vraćanja od strane vodiča pusti rukav, može dobiti ocenu „pušta”, ako je vodič udaljen najmanje pet koraka.

1.7. Ako pas prilikom odbrane i napada sa zasedom (dugi napad), sam ili na komandu pusti rukav, dobija ocenu „pušta” (läßt ab).

1.8. Ako pas ne pusti ni u jednoj proveru (kratki i dugi napad) dobija ocenu „ne pušta” (läßt nich ab).

1.9. Vođa smotre tokom celokupne provere nalazi se pored vodiča i posmatra njegovo ponašanje i ponašanje psa.

2. Ocena stepena izdržljivosti pritiska, stepena izraženosti hrabrosti i želje za radom:

2.1. Celokupan rad se može oceniti kao „izražen” (ausgeprägt), „dovoljan” (vorhanden) ili „nedovoljan” (nich genügend).

2.2. Izražen:

Siguran, čvrst zagriz i držanje, bez negativnih reakcija na udarce markera, sa izraženom voljom za rad i dobrim praćenjem i čuvanjem markera po prestanku borbe.

2.3. Dovoljan:

Nedostaci u pogledu sigurnosti, volje za radom, držanju prilikom udaraca štapom i pri čuvanju.

2.4. Nedovoljan:

Nedostatak sigurnosti, manjkavosti pri izdržavanju

pritisaka (udarca štapom) i nezainteresovanost za markera.

4. Merenje psa

Težinu psa, dubinu i obim grudnog koša može da izmeri pomoćnik, a visinu grebena obavezno treba da izmeri sudija.

5. Postavljanje psa i ocenjivanje hoda

Vodič uvodi psa i postavlja ga u izložbeni stav. Za to vreme sudija treba da ga opiše. Potom se pas uvodi u ring i vodi jedan krug u kasu da bi sudija ocenio kretanje.

6. Opis psa i potvrda o uzgojnoj smotri

Na kraju ocenjivanja sudija preko razglasa čita opis psa. Vlasnik dobija potpisanu potvrdu koja sadrži rezultat smotre i potvrdu da je ostavio rodovnik radi upisivanja dobijene uzgojne dozvole.

7. Rezultati uzgojnog pregleda

I) Prva uzgojna klasa (Körklase 1)

To je najbolja kvalifikacija, a u ovu grupu spadaju psi koji se preporučuju za priplod.

To su psi:

1. Koji u svim merama i anatomskoj građi odgovaraju standardu.
2. Samopouzdati su, dobronamerni i izraženo borbeni u napadu i odbrani.
3. Imaju kompletne čeljusti i pravilan zagriz (dupli P1 su dozvoljeni).

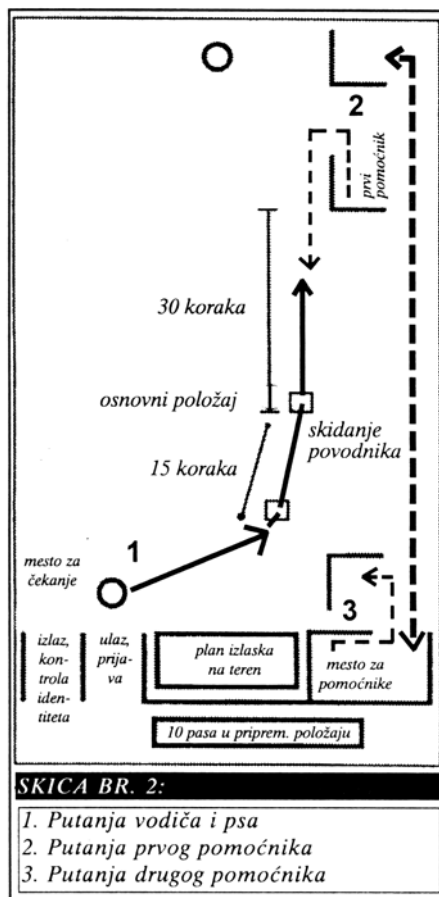
II) Druga uzgojna klasa (Körklase 2)

U ovu grupu spadaju psi koji:

1. Imaju manje anatomske greške.
2. Ako visina grebena prelazi gornju ili je ispod donje granice za 1cm.
3. Ako na probi napada i odbrane dobije ocenu „dovoljan“.
4. Ako nedostaje:
 - jedan premolar ili jedan sekutić,
 - dva P1
 - jedan P1 i jedan sekutić
 - jedan P2
 - blago kleštast zagriz srednjih sekutića.

III) Poboljšanje iz klase 2 u klasu 1.

Ako je pas dobio dozvolu za uzgoj u klasi 2, vlasnik može da izvede psa ponovo, najranije

sledeće godine, kod istog sudije. Samo uz saglasnost sudije može da se traži proba poboljšanja uzgojne vrednosti, ako on smatra da se pas poboljšao od poslednje smotre. Za poboljšanje iz klase 2 u klasu 1 izdaje se dozvola samo jednom.

IV) Odlaganje uzgojnog pregleda na godinu dana

1. Ako pas još nije dovoljno razvijen za uzgoj i ako se razvoj još očekuje.
2. Ako ponašanje pokazuje nedovoljnu fizičku zrelost psa ili pri probi napada i odbrane još nije postigao željeni nivo rada.

Odlaganje na godinu dana zbog istog razloga je moguće samo jedanput. Ako pas i sledeći put pada iz istog razloga onda nije pogodan za uzgoj.

V) Ne daje se dozvola za uzgoj

1. Ako su izražene greške u anatomskoj građi.
2. Ako visina prelazi ili je manja od standardom propisane za 1cm.
3. Nedostatak ili nepravilna razvijenost testisa.
4. Falične čeljusti i zagriz.

UZGOJNA VREDNOST I PRAVILA UZGOJA

1.1 Dozvola za uzgoj

Uzgoj je dozvoljen psima koji su uvedeni u Uzgojnu knjigu SV-as i koji na dan parenja imaju potvrdu o položenom radnom ispitu (SchH 1-3, IP 1-3, HGH ili neki drugi ispit u radu priznat od strane FCI-a), ocenu eksterijera najmanje DOBAR (G - gut) i ako su prošli uzgojni pregled i dobili najmanje drugu uzgojnu vrednost (Körklase 2).

1.2 Psi koji odgovaraju za uzgoj

To su psi koji na uzgojnom pregledu dobijaju drugu uzgojnu vrednost (Körklase 2).

1.3 Psi koji se preporučuju za uzgoj

To su psi koji su na uzgojnom pregledu dobili prvu uzgojnu klasu (Körklase 1).

1.4 Psi kojima je uzgoj zabranjen

- a) psi koji ne odgovaraju navedenim uslovima pod tačkama 1.1, 1.2 i 1.3.
- b) psi koji nisu registrovani u registru službenih pasa SV-a

PRAVILNICI

c) psi sa sledećim manama:

- slaba narav, nervno nestabilni i ujedljivi psi;
- psi sa dokazanom (snimljenom) teškom displazijom kukova;
- mono ili kriptohridi (nedostatak jednog ili oba testisa);
- psi sa nepravilno usadenim i nošenim ušima i repom;
- psi sa deformitetima razvoja;
- psi sa sledećim nedostacima zuba:
 - +nedostatak jednog premolar 3 (P3) i još jednog zuba

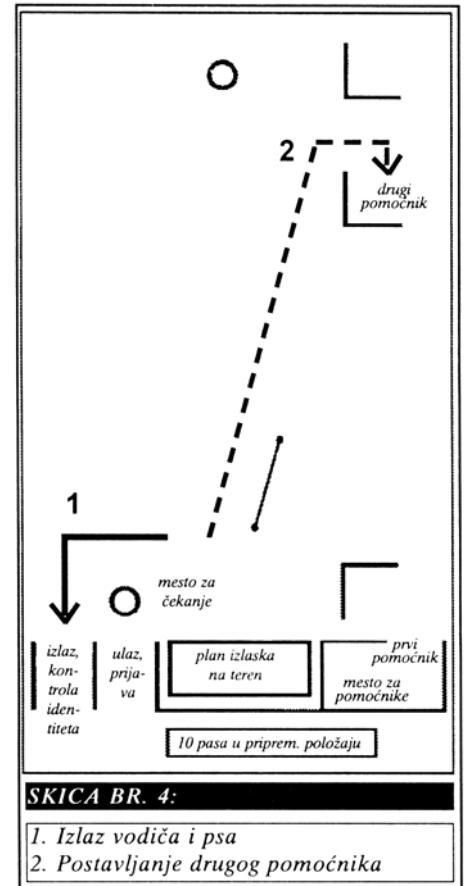
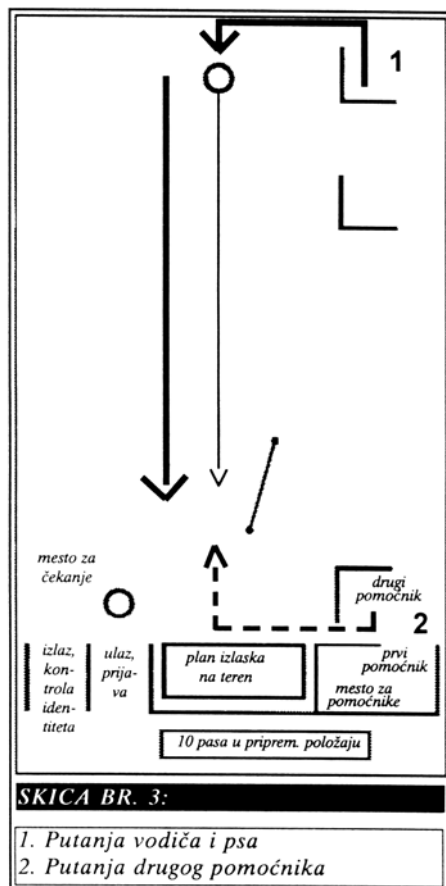
- +jedan očnjak (C)
- +jedan premolar 4 (P4)
- +jedan molar 1 (M1)
- +jedan molar 2 (M2)
- +ukupno 3 ili više zuba

Ne uzima se u obzir ako nedostaje jedan molar 3 (M3). Izuzetak je pas koji ima potvrdu veterinara da je imao zub koji mu nedostaje;

- psi sa izuzetno slabom pigmentacijom (takode i sa plavičastom bojom dlake)
- dugodlaki psi
- psi sa greškama zagriža:
 - + više od 2 mm podgriza
 - + više od 2 mm predgriza;
- ženke koje su se više od tri puta štenile carskim rezom;
- psi kod kojih je *musculus pectineus* odvojen.

Psi sa greškama navedenim u tački 1.4 ne mogu se upisati u Uzgojnu knjigu SV-a (dobiti uzgojnu dozvolu). Ova odluka se dostavlja pismeno vlasniku psa. Protiv ove odluke rok žalbe je 14 dana. Na žalbu odgovara vođa uzgoja, a na ponovljenu žalbu odgovara predsednik SV-a.

Preveo i pripremio:
kinološki sudija
Zoltan Vatai
Skice: Milan Medić

Počeci organizovane obuke pasa

SPORTSKA OBUKA

Schutzhund (šutčund) je počeo da se razvija početkom ovog veka. Njegovi začeci su usko vezani za dva velika imena nemačke kinologije. Prvi je bio Maks fon Stefanic (Max von Stephanitz), pruski konjički oficir aristokratskog porekla koji je 1899. g. osnovao matični klub za nemačke ovčare (Verein für Deutsche Schäferhunde, skraćeno SV). Kao utemeljivač rase koja je stvorena za rad, fon Stefanic je bio zainteresovan za očuvanje i razvoj njenih radnih sposobnosti kao i za upotrebu pasa u nemačkoj vojsci i policiji. U tom kontekstu razvio je i sistem selekcije pasa na osnovu njihovih radnih i psiholoških karakteristika. Fon Stefanic je takođe razvio i takmičenja nemačkih ovčara u radu, mada su se i pre njegovog vremena održavala razna takmičenja obučanih pasa lokalnog karaktera po srednjoj i zapadnoj Evropi. Ali zasluga pruskog konjičkog oficira je u tome što je takmičenja u radu sistematizovao, formalizovao i struktuisao tako da su ona uključila u sebe i testove sposobnosti na tragu, poslušnosti i odbrani.

Druga ličnost, za koju se kod nas daleko manje zna, bio je Franc Laufer (Franz Laufer), policijski inspektor. On se bavio problematikom upotrebe pasa u policiji od 1897, da bi već 1901. godine izveo prvog nemačkog policijskog psa na ulicu. Ali, i vlasti i jav-

Schutzhund je nemačka složenica koja se na srpski jezik ne može prevesti samo jednom rečju. Izvorno značenje te složenice je „zaštitni pas”. U prenesenom značenju, koristi se kao naziv za „sportsku obuku službenih pasa”. Pod tim značenjem je već toliko poznata širom sveta, da se više i ne prevodi. To je i razumljivo, jer se schutzhundom, kao sportom, danas bavi mnogo ljudi, a desetine hiljada pasa, na svim kontinentima, svake godine učestvuju u njemu.

nost bili su dosta rezervisani prema Lauferovom programu. Zato je on osnovao organizaciju čiji je zadatak bio da promoviše ideje o policijskim psima, a u cilju pridobijanja podrške javnosti. Organizacija se zvala Udruženje za policijske pse (skraćeno PHV) i osnovana je 1902. godine. Među osnivačima Udruženja bio je i kapetan fon Stefanic.

Prve ispite radnih sposobnosti nemačkih ovčara SV je održao 1903. godine. Iste godine PHV je organizovalo prve ispite policijskih pasa. Međutim, od početka su ideje fon Stefanica i Laufera bile drugačije: dok je prvi bio zainteresovan za ispite u radu, pre svega u smislu provere uzgojnih vrednosti nemačkih ovčara, Lauferova interesovanja bila su ograničena i usmerena na praktične probleme policijskog rada i treninga i nisu bila vezana ni za jednu rasu

pasa. To se, naravno, odrazilo i na razlike u aktivnostima SV i PHV.

PHV je osnovan pre svega da bi odgovorio zahtevima policijskog rada. Međutim, tokom vremena udruženju se pridruživalo sve više građana koji su želeli da obuče svoje pse za ličnu zaštitu. Tako je 1912. g. PHV narastao do šest i više hiljada članova, organizovanih u 64 lokalna kluba. To je bio jedan od osnovnih razloga što je iste godine formirana posebna organizacija: Nacionalni policijski i Schutzhund klub Nemačke (RVPH),

okrenut više radu sa civilima i kinološkim klubovima.

Prvu svetski rat se drastično odrazio na organizovanu obuku pasa u poraženoj Nemačkoj. Veliki broj pasa je stradao u vohoru rata. Na frontu su ginuli psi koji su mobilisani za ratne potrebe, dok su u pozadini stradali od gladi i izgladnelih ljudi. Izginuo je i veliki broj vodiča, pa se članstvo, u većini organizacija smanjilo i za ispod 50 odsto. Međutim, rat je takođe potvrdio ispravnost fon Stefanicovih shvatanja o upotrebnosti vrednosti obučanih pasa i njihovom značaju u ratu. Takođe, prve posleratne godine u Vajmarskoj republici bile su i vreme lične i imovinske nesigurnosti. Pod uticajem ideja iz boljševičke Rusije, tih godina po unutrašnjosti Nemačke krstarile su komunističke i anarhističke bande i pojedinci. Sve to je uticalo na porast popularnosti radnih pasa.

Za razvoj schutzhunda vrlo je značajna 1925. godina. Tada su se klubovi i organizacije iz južne Nemačke složili da standardizuju pravila ispitivanja i registre obučanih pasa, kao i da međusobno priznaju sudije za rad. Među ovim organizacijama su bile i SV, PHV i RVPH.

Tada standardizovana pravila osnova su i modernih schutzhund pravilnika. Mada su se procedure u izvođenju pojedinih vežbi razlikovale, mnogo vežbi je sačuvano do danas. Takođe je značajno da su kroz schutzhund sačuvani i elementi vežbi koje su bile sastavni deo raznih ispita i takmičenja održavanih u Francuskoj, Belgiji i Holandiji tokom prošlog veka. Pravila predviđaju tri različita nivoa ispita, slično današnjim SchH 1, 2 i 3.

Prvi ispit je nazivan „uzgojni ispit“. Rad na tragu je bio vrlo sličan današnjem iz SchH 1. U vežbama poslušnosti od psa se tražilo da ide pored noge sa i bez povodnika, da sedne, legne i da apertira sa preprekom i bez nje. Takođe je ispitivan rad prilikom pucanja i odloživost. Pod uticajem iskustava iz rata, zahtevan je i kurirski rad i aportiranje iz duboke vode. U vežbama odbrane pas je trebalo da odbrani vodiča od napada (današnji „kratki napad“), zaustavi begunca (današnji „dugi napad“) i zaustavi napad na komandu vodiča. Policijski uticaj se ogleda u vežbi napada sa zaštitnom korpom.

Drugii ispit je nosio naziv „schutzhund ispit“ (Schutzhundprüfung). Ranije je reč schutzhund korišćena u RVPH u značenju „ličnog zaštitnog psa“ i ovo je prva upotreba te reči u današnjem značenju.

Treći ispit je nazivan „ispitom za policijske pse“ i slično današnjem SchH 3, predstavlja proširenu verziju prethodnih ispita. Ipak, između ovih ispita ima razlika. Od psa je tada zahtevano da donese aport težak oko 4,5 kilograma. Takođe, od psa se tražilo i da odbije hranu ponudenu od nepoznate osobe. Ali, u vežbama odbrane mogu se primetiti velike sličnosti sa današnjim schutzhundom: pas je trebalo da pretraži revire u potrazi za markirantom i da ga oblajava kada ga nađe sve dok vodič ne pristigne. Međutim, primetne su i neke razlike. Tada je pas morao da čuva i vodičev predmet; napad na rukav više je bio zamišljen kao odbrana od vatrenog oružja jer je markirant u rukavu imao pištolj iz koga je pucao za vreme izvođenja vežbe.

Takođe je postojao i „ispit za pse tragače“ (Fahrtenhundprüfung, skraćeno FH), slično današnjem FH ispitu, samo daleko teži; trag je bio dug oko 3,5 kilometra i star sedam sati!

Godine 1933. nacističke vlasti su prisilno objedinile sve pomenute organizacije koje su se bavile obukom pasa. Namera je bila vrlo jasna: brisanjem identiteta organizacija trebalo je sprečiti ostvarivanje njihovih ranijih ciljeva, a zatim ih sve zajedno okrenuti ostvarivanju jedinstvenog zadatka, u službi fašističke propagandne i ratne mašinerije. Išlo se tako daleko da su kreirana posebna ispitna pravila za trening pasa koja su upotrebljena pri demonstraciji nemačkog treninga radnih pasa za vreme Olimpijade u Berlinu 1936.

godine. Rad sa psima je tada, drugim rečima, još više bio okrenut praktičnoj obuci za potrebe nacističke vojske i policije.

Kraj Drugog svetskog rata zatekao je organizovanu obuku pasa u haosu. Ipak, rad kinoloških organizacija, koje su delovale pre 1933. g, polako je obnavljan, prvo na lokalnom nivou. Međutim, sa obnovom rada organizacije na nacionalnom nivou, u podeljenoj Nemačkoj, već je išlo teže posebno kada se radilo o organizacijama koje nisu vezane za uzgoj, kao što su to bile PHV i RVPH.

Ipak, bivši članovi ovih organizacija su se 1947. g. sastali i formirali novu organizaciju na nacionalnom nivou: Deutscher Verband der Gebrauchshundsportvereine (skraćeno DVG), koja će kasnije, sa još nekoliko sličnih organizacija, formirati udruženje DHV (Deutscher Hundesport Verein) koje danas objedinjuje rad sa sportskim psima u Nemačkoj.

Kao što su početkom veka ideje SV i PHV bile različite, tako se i danas pristup DVG razlikuje od onog SV-u i nekih drugih pasminskih organizacija. SV je uzgojni klub koji promovise rasu nemački ovčar i brine o očuvanju i unapređenju njene upotrebne vrednosti. Schutzhund je i danas praktično obavezan preduslov za upotrebu nemačkog ovčara u uzgoju. Slično je i sa drugim pasminskim klubovima za službene pse. Ali, DVG više voli sportski i takmičarski aspekt schutzhunda, kvalitet treninga i vodičevu prezentaciju prilikom ispita.

Schutzhund je tipično nemački ispit, pa odgovarajuće pravilnike propisuje Nemački kinološki savez (skraćeno VDH), odnosno odgovarajuća tela i organizacije unutar njega.

Schutzhund je, međutim, poslužio kao osnova za razne i slične nacionalne pravilnike u raznim zemljama - članicama F.C.I. Među njima je i jugoslovenski Ispit za službene pse (ISP), čiji je prvi pravilnik donet 1976. godine. Takođe, postoji i ispit po međunarodnom pravilniku (IPO) koji propisuje F.C.I., a koji se nešto razlikuje od SchH pravilnika.

(Izvor: „Doberman magazin“, autor teksta: Zoran V. Nikolić)

Predstavljamo legende:
BOND VON APALUSSO

MORAO JE DA BUDE SPAŠEN

 Vladan Drobnjak

Godina je 1999. Na pragu smo novog veka. Sta li nas čeka ove godine, kako stvari stoje - da li ćemo uopšte ući u sledeći milenijum?! Budućnost je neizvesna, a prošlost sigurna. Sigurna, i nažalost, u nekim stvarima surovo gorka. Gorka, zbog toga što Boce od 10.10.1997. godine više nema među živima.

Sećam se...

CACIB Beograd 1986. još se održavao na „Olimpu“ na Zvezdari. Tek sam počinjao da se bavim nemačkim ovčarima, i blenuo sam k'o tele u šarena vrata u prikazane pse, kao i u način ocenjivanja sudija.

Već pred kraj izložbe sestra mi reče: „E, ovo je za mene najlepší pas ovde“, i pokaza psa koji se takmičio u razredu radnih. Pas je bio velik, crn sa žutim nogama, ogromne glave i nekako namrgodenog pogleda. Pošto je i ona u to vreme počela da se interesuje za ovčare, rešim da saznam koji je to pas i da joj nabavim njegovo štene. Saznao sam da je to Alf v.d. Klosterweide, Voje Petrova iz Novog Sada. Posle izložbe, takođe saznam da Voja ima leglo od Alfa i Frede von Apalusso, ćerke Vella von Angera. U leglu je bilo 11 štenaca.

Krišom od sestre odem u Novi Sad kod Voje, pogledam još jednom Alfa da bih uzeo štene koje najviše liči na njega, a onda se zaputim na salaš kod Vojinog prijatelja da biram štene.

PRIJATELJSKA PORUKA

Ovom prilikom bih poručio Voji, jer to nikad ranije nisam stigao da mu kažem: „Vojo, taj ‚prijatelj‘ ti nije ni P od prijatelja. Pa zar se onako drže štenci šampionskog porekla?!“. Poštovani čitaoci, zamislite jednu lepu kuju, mladog pobednika PSINA, vezanu lancem u šupici. Od štenaca ni traga ni glasa. „Sa' će oni“, kaže Voja i počne da ih doziva, a 11 štenaca starih nepuna dva meseca pohrlilo je iz šume. U šumi je svako sebi iskopalo jazbinu u kojoj je boravilo. Istovremeno, mama Freda je pred ovom najezdom pobegla na gomilu nacepanih drva i počela da reži na sopstvenu „decu“. Shvatio sam i zašto; vime joj je bilo u živim ranama. „Prihranjuješ li ti ovo Vojo?“, pitam ga. „Prihranjuje ih moj prijatelj“, dobijem odgovor. Prihranjuje ih, ali kad bi se gađali tramvajima, mislim se ja, i razmišljam da li da ista uzmem od ove sitneži. Oni su sa pedesat dana starosti bili u proseku tri puta manji od štenadi njihovog doba odgajanih kod savesnih odgajivača. Srce mi nije dalo da se vratim kući, a da ne SPASEM bar jedno. Da, ali koje? Pogled mi pade na jednog čupavka čiji je oblik glave i kvalitet dlake najviše podsećao na Alfa, ono što je privuklo moju sestru. Zgrabih ga, platih i odnesoh kući.

ŠTENE KOJE JE USISAVALO HRANU

U životu nisam video da štene, a video sam mnogo štenadi, tako halapljivo jede, bolje rečeno usisava hranu. To mu je ostala karakterna crta do kraja života. Iako kod nas nikada nije gladovao, on se izgleda vodio onim psećim što

je sigurno - sigurno je, ko zna kad će sledeći put jesti. Halapljivo bi usisavao sve što bi se stavilo pred njega, ostavljajući činiju toliko čistom da smo na kraju prestali da je peremo. Ako je pas čovekov najbolji prijatelj, onda je šporet sigurno bio Bondov. Spavao je pored njega i prvo bi njega „pozdravljao“ po ulasku u kuću.

Sa pet meseci „zakačio“ je demodikozu, što je unelo žalost i jad u našu kuću jer je veterinar rekao da nema leka i da će uginuti. Lek smo ipak pronašli u Švajcarskoj i izlečili demodikozu bez daljih posledica po Bonda i njegovo potomstvo.

Bond je inače, još od prvog dana života u našoj kući, pokazivao sklonost ka radu. U toku šetnje skupljao bi grančice ili štapiće od sladoleda i nije ih ispuštao iz usta. Naša kuja, koju smo prvu nabavili, bila je prošla kurs dresure u „Milicionaru“, ali je muku mučila sa hvatanjem rukava. Pošto smo i sestra i ja bili dobri sa Obradom Dokićem, Stanimirom Stanulovićem i Zorranom Miloševićem koji su tada vodili kurseve, dolazili smo pre početka kursa i pokušavali da joj „uradimo“ rukav. Jednom smo na trening povelili Bonda. Imao je oko četiri meseca. Dok se jadni Zoki trudio da zainteresuje Agni koja je bila potpuno flegmatična i belo ga gledala u stilu „koji ti je bre, šta se dereš na mene“, Bond je poskakivao, skićao, cičao i urlao, sve kao da je hteo da kaže „alo, dečko, okreni se ovamo, evo ja ću ako ona neće“. Bond ni tada, kao štene, a ni kasnije kao odrastao pas, nije čestito zalajao, već se od njega moglo čuti samo mmlanje. Na kraju se Zoki, koji je inače imao živce „kao konopce“ ipak okrenuo ka Bondu, ko-

me su oči svetlele kao da hoće da kaže „molim te, daj mi daj mi daj mi daj midajmidajmi, jao-ooj RUKAAAV”, a ogrlica koja je bila nešto jača od niza spajalica (ipak, on je još uvek bio štene) puče, i Bond se po prvi put našao sa ustima punim takmičarskog rukava. Taj izraz sreće na licu Boca je zadržao do kraja života kad god bi napad i odbrana došli na red bilo u mom dvorištu, kod Joce Zakonovića ili na takmičenjima.

BIO JE ALF U MINIJATURI

Negde u proleće '87. izveli smo Bonda na prvu izložbu u eksterijeru u Bački Petrovac. Dobio je odličnu ocenu, a mi smo bili presrećni jer i pored sve nege od Bonda nismo uspeli da napravimo Alfa. Ostao je samo srednje velik, sa tanjim kosturom i sitnijom glavom. Bio je to u stvari Alf u minijaturi.

Ljudska sujeta je čudo, pa tako i moja. Svi vole da pobeđuju na izložbama, pa tako i ja. Međutim, nikad se ne bih, a i nisam, služio prevarama, a sitna lukavstva - e to je već druga stvar. Osmislio sam da Bond položi ispit 1 kako bi mogao da se takmiči u razredu radnih i tako uzme koji CAC, tek da me želja mine. Pošto je Bond još od malih nogu pokazivao sklonost ka radu (sa mesec dana je kopao jazbinu, da bi preživeo), a ja sam već imao neka iskustva u dresuri, obučio sam ga za poslušnost. Nisam znao da ga obučim aporitu i radu na tragu, te sam zamolio Jovicu Zakonoviću da mu uradi Ispit 1. Sećam se, g. Zakonović je jedva pristao. Na prvom polaganju, sudio je g. Obrad Đokić, i Bond je pao, jednostavno nije mu bio dan. Pošto sam jedva uspeo da odagnam misli o samoubistvu, a bogami i o ubistvu izvesnog crnog psa sa žutim nogama koji se odazivao na ime Bond, ponovo sam prijavio polaganje ispita kod istog sudije sa istim vodičem - g. Zakonovićem. 20.06.'88 godine Bond je položio Ispit 1, sa ocenom vrlo dobar. Posle toga je položio ISP 2 i ISP 3, a usledila su i takmičenja.

TAKMIČARSKA KARIJERA

Na prvom takmičenju, ne držite me za reč, mislim da je bilo u Kikindi, Bond je u ukupnom plasmanu bio osmi, ali je na rukavu bio prvi, i eto prvog pehara. Inače, dogovor sa g. Zakonovićem je bio da ga on vodi na takmičenja, i da sve što Bond osvoji ostaje kod njega. Redala su se takmičenja i Bondovi plasmani su se popravljali, da bi jedno vreme apsolutno dominirao našom (srpskom) radnom kinologijom. Mislim da je puno vodiča odahnulo kada je Bond penzionisan, jer su konačno i oni dobili šansu da pobeđu.

Najbolja Bondova odlika je bila neverovatna sposobnost pamćenja. Nikada nije bila potrebna prisila, jer kada bi jednom ukapirao vežbu nikada je više nije zaboravljao. U prilog tome ide i činjenica da nikada nije bio spreman za

takmičenja, već bi ga g. Zakonović u petak uzimao i već u subotu izlazio na takmičenje. Zvuči kao bajka, ali nije, istina je.

Tekle su godine, i kao i svakome, tako je i Boci došlo vreme za zasluženu penziju. Nastavio je da živi onako kako je i živeo, tiho i nenametljivo, samo bez takmičenja. Napokon je imao vremena na pretek da uživa u dvema stvarima koje je najviše voleo, hrani i rukavu, kojeg je povremeno dobijao.

A onda je došla duboka starost, koja je za Bonda nastupila prerano. Jadnik je odjednom i ogluveo i oslepeo. Kažu ljudi da je tada najhumanije uspavati psa. Da, ali obično se tada ra-

Jelena Zakonović i Bond

Bond von Apalusso JR/Sp.71897No Tet br. 2025
Oštenjen: 23.05.1986.g.

Odgajivač: Vojislav Petrov, Novi Sad

Vlasnik: Vesna Drobnyak, Novi Beograd

Alf von der Klosterweide — Irk von Arminius

Wenja vom Gigantenhaus

Vello vom Anger

Freda von Apalusso — Laika vom Rossleinsberg

di o tuđem psu. Kako uspavati člana porodice? Svi mi odrasli ljudi smo svesni prolaznosti, svesni života i smrti, pa se opet onako klinački nadamo da se to neće desiti nama ili nekome nama bliskom. Nadao sam se da će Bond već sledećeg dana pogledati i čuti moj glas, ali...

A onda je došao i taj dan. Bond više nije mogao ni da ustane. Disanje skoro da nije ni postojalo. Povratio je po sebi i sećam se da me je jedino po mirisu poznao i pokušao da ustane de me pozdravi po poslednji put. Ali nije mogao. Spakovao sam ga u kola i poveo na injekciju. Umro je tiho.

Znam da sam mu tim postupkom oduzeo možda dva, tri ili više sati života koje bi verovatno proveo u mukama, znam da sam mu tim postupkom pomogao, ali i dalje osećam krivicu, kao da sam ga ja ubio. Neću se tog osećaja osloboditi do kraja života. Sahranio sam ga u najmirnijem delu dvorišta. O plaču, svom i ukučana ovom prilikom ne želim da pišem.

Boco, i ovim putem molim te da mi oprostiš sve greške i grehove prema tebi. Nadam se da ćeš me kada za to dođe vreme, sačekati mahanjem repa, umiljavanjem i guranjem glave u krilo. A tada, tada ćemo imati celu večnost pred sobom da presaberem svoje ponašanje prema tebi, i da se ponovo igramo, šetamo i ponovo radujemo i tugujemo, ali i izležavamo. Sačekaj me, dolazim polako, ali sigurno.

Posvećeno Bondu

(23.05.1986 - 10.10.1997.god)

JESTE LI
ZNALI

ODAKLE POTIČE PAS?

Pas pripada porodici životinja sličnih psu zvanim *Canidae*, koje love u čoporu. Domaći pas poznat je pod nazivom *Canis familiaris*. Ostali članovi ove porodice su vukovi, kojoti, šakali i divlji lovački psi. Neki od njih izgledom liče na psa, a drugi se bitno razlikuju. Svi oni imaju neka zajednička svojstva, i to duge uzane glave sa dugim čeljustima i velikim brojem zuba. Bočni zubi su delimično prilagođeni za sečenje, a delimično za mlevenje, pa mogu delotvorno da obrade i mesoždersku i vegetarijansku hranu.

Struktura zuba kod porodice *Canidae* jedno je od najdragocenijih njihovih svojstava, koje im je omogućilo da se toliko rašire po svetu i prežive u tako različitim staništima, od bespodnih pustinja do ledenog Arktika, od tundre do džungle, i planinskih šuma na Severu.

O evoluciji psa stvoreno je i ispitano mnogo različitih teorija. Vuk, lisica i šakal spominjani su kao neposredni preci psa. U XIX veku, velika raznovrsnost psećih rasa dovela je do verovanja koje je pored ostalih, zastupao i Darwin da je bilo više divljih predaka. Pretpostavljalo se da su šakal i vuk, a možda čak i kojot i hijena, nezavisno pripitomljeni, a njihovi potomci kasnije ukršteni, pa su se tako pomešale genetske osobine nekoliko različitih vrsta. Danas znamo da to nije tačno i da je neverovatna raznovrsnost današnjih rasa pasa rezultat čovekovog intenzivnog odgajanja raznih vrsta pasa, udružen sa posledicama genetskih mutacija.

Pre šezdeset miliona godina, mala životinja slična lasici, dugog, gipkog tela, dugog repa i kratkih nogu, živela je u šumama. Bio je to *Miacis*, najraniji predak na samo porodice canida, već i drugih porodica rakuna, medveda, lasica, cibeta, hijena i mačaka. Ta životinja je hodala kao današnji medved, na tabanima (ne kao današnji psi koji hodaju na prstima). Njegove noge imale su po pet potpuno odvojenih prstiju. *Miacis* je imao prave mesožderske zube. Njegov mozak je bio mali, no ipak znatno veći od mozga drugih primitivnih mesoždera koji su živeli u to vreme, kreodonta. Iako su bili daleko mnogobrojniji od *Miacisa*, kreodonti nisu imali nikakvu ulogu u evoluciji psa i definitivno su izumrli pre oko 20 miliona godina, mada je većina tih vrsta nastala znatno ranije.

Do ranog oligocena, pre oko 35 miliona godina, za *Miacisom* je usledio niz ranih predstavnika porodice *Canida*. Nauci je poznato preko 40 vrsta primitivnih vrsta *Canida*; neke od njih slične su medvedu, neke hijeni, a najčudniji od svih su psi koji liče na mačke. Bilo je i pasa koji su ličili na današnjeg psa i jedino je njima bilo suđeno da opstanu.

Do rane epohe miocena, pre 20 miliona godina, postojao je rudimentaran oblik psa sličnog današnjem. Nazvan *Mesocyon*, imao je čeljust kraću od čeljusti današnjeg psa, dugačko telao i kratke noge. Zadnje stopalo je još uvek bilo rašireno i imalo pet prstiju, za razliku od malog stopala sa četiri prsta kod današnjeg kanida. Do kasnog miocena, pre 10 - 15 miliona godina, sreću se fosili *Tomarctusa*, kanida s dugim čeljustima i većim mozgom. Iako po inteligenciji nije bio ravan današnjem psu, imao je sve njegove društvene instinkte.

(Nastaviće se)

V I I VAŠ PAS

Prvi Memorijal braće Martin

MEMORIJAL U ČAST VELIKANA

Prva ovogodišnja specijalizovana izložba nemačkih ovčara održana je prvog vikenda (02.10.) oktobra, na poznatom hipodromu Zobnatica kod Bačke Topole. Organizator, KD „Bačka Topola” je u znak sećanja na čuvene odgajivače, braću Hermana i Valtera Martina, svoju izložbu nazvala Memorijal braće Martin.

Eksterijer pasa sudili su g. **Rado Pliberšek** iz Slovenije (mužjaci) vlasnik odgajivačnice „Cicerova” i g. **Imre Santo** iz Mađarske (ženke) vlasnik odgajivačnice „Nürnbergi”. Rad u odbrani i napadu sudio je g. **Slobodan Radosavljević** iz Beograda, a markeri su bili gospoda **Nebojša Gašić** i **Dragan Jovanović** iz Pančeva. Delegat JKS-a bio je g. **Stipan Bošnjak** iz Sombora. Organizacioni odbor sačinjavali su g. **Ištvan Mezei** (predsednik izložbe), g. **Peter Firic** i g. **Josip Fontanji** (vođe izložbe) i članovi predsedništva KD „Bačka Topola”.

U katalog su bila upisana 102 psa (izvedeno i ocenjeno 80) iz Jugoslavije, Republike Srpske i Mađarske, četiri odgajivačke grupe (izvedene dve) i dve grupe potomaka (obe izvedene). Tri prvoplasirana psa u svim razredima dobili su pehare, a svi ostali ocenjeni psi dobili su medalje.

Vreme je bilo sunčano i toplo a ringovi i prostor za rad odbrane i napada dobro pripremljeni. Najpre su ocenjeni svi psi u „štandu”, napravljena je pauza za ručak, pa je nastavljeno takmičenje rangiranjem pasa. Sudeње gospode Pliberške i Santoa je bilo korektno, ujednačenog kriterijuma. Za svaku pohvalu su vrlo koncizne ocenske liste g. **Pliberške**, koji je svakog psa detaljno opisivao, a za **NO magazin** je rekao: „Organizacija izložbe je bila vrlo dobra, ponašanje izlagača fer i sportsko, a ambijent vrlo prijatan. Izvedeni psi su dobrog kvaliteta, ali treba obratiti pažnju na korektnost stavova i hodova, kao i na problem visine, ali i čvrstine i usadenosti ušiju. Kao vrlo pozitivnu odliku izdvojio bih tip pasa. Za poslednje dve godine u Jugoslaviji sam sudio tri puta i mogu da kažem da su danas prikazani psi najkvalitetniji. Nijedan razred ni pse ne bih posebno izdvajao jer i pored dobrih osobina, vaši psi poseduju i neke nedostatke koji su u savremenom odgoju nemačkih ovčara odavno prevaziđeni.”

O organizaciji izložbe i kvalitetu pasa za

Prva ovogodišnja specijalka održana je tek u jesen, početkom oktobra, a zbog poznate situacije i agresije NATO-a na našu zemlju. Zbog tih okolnosti na izložbi su i sudile sudije iz Slovenije i Mađarske. Organizacija je bila solidna, suđenje korektno, kvalitet pasa dobar, a rad na odbrani i napadu katastrofalan.

NO magazin g. **Santo** kaže: „Vrlo sam poštovan što sam dobio poziv i priliku da sudim na izložbi posvećenoj dvojici verovatno najvećih odgajivača nemačkih ovčara današnjice, tvoraca savremenog tipa nemačkog ovčara. Organizacija izložbe i broj pasa su bili na nivou izložbi u Mađarskoj i Nemačkoj. Kvalitet pasa je vrlo zadovoljavajući, a izdvojio bih kao vrlo kvalitetne razrede 12-18 i 18 -24 meseca. Neke naročite nedostatke pasa ne bih naglašavao, jer nepostoje psi bez mana, čak ni oni vrhunski u Nemačkoj. Najvažnije je da što pre počnete da radite snimanje kukova, radne ispite i uzgojne smotre, pa će onda i kvalitet isplivati na površinu.”

Sudeње provere rada u odbrani i napadu kao i markiranje je bilo dobro. Zamerke upućene markerima od strane nezadovoljnih pojedinaca na račun njihove grubosti, po našem mišljenju su neosnovane. Jer komentari tipa „Zašto ga tako jako udara”, kasnije postanu „Zašto ga uopšte udara”, pa „Zašto uopšte mora da hvata rukav” itd. Nije bio problem u radu markera već u nedovoljno ili potpuno nespremnim psima. No, evo šta je rekao sudija g. **Radosavljević**: „U katalog je bilo upisano 26 pasa, 17 mužjaka i devet ženki. Na proveru su izvedena 22 psa (15 m. i 7 ž.), od kojih 11 pasa (6 m. i 5 ž.) nije prošlo ovu proveru. S obzirom na to da je nemački ovčar radni pas, rad pasa je bio vrlo loš. Karakterom pasa nisam zadovoljan, ali su vidne greške i u načinu odgoja i samog rada sa psima. Mislim da bi trebalo mnogo ozbiljnije prići odgoju nemačkih ovčara, ali samo od odgajivača zavisi kada će početi da rade

prave uzgojne smotre, jer samo tako mogu doći do pravog kvaliteta i po pitanju eksterijera i po pitanju karaktera. Ako se ovako nastavi vlasnici pasa mogu slobodno da donesu fotografiju svog ljubimca da ga sudija oceni, jer nemački ovčar bez stabilnog karaktera je neupotrebljiv.”

Prvi Memorijal braće Martin je uz manje propuste u organizaciji, protekao u fer i sportskoj atmosferi, a trud organizatora svakako treba pohvaliti. S obzirom da je ovo bila premijera, a uvek je najteže početi, nadamo se da će organizatori istrajati u svojoj nameri, a Memorijal braće Martin prerasti u veliko i tradicionalno takmičenje.

Ivan Lukić

Prvoplasirane ženke iz razreda 18 - 24 meseca

Prvoplasirani mužjaci iz razreda 18 - 24 meseci

Takmičenje mužjaka preko 24 meseca

PLASMANI PASA:

Razred 6-9 mes. - mužjaci

(Prijavljeno - 11, Izvedeno - 8, VP -7, P - 1)

Vrlo perspektivan:

1. Max vom Luxol

(Titanic Mark - Tosca Luxol)

odg. Đorđe Skakić, Bečež

vl. S. i B. Bjelić, Bečež

2. Cliff von der Karolinen Ruhe

(Jack Waterloo - Dolly Yugobox)

odg. Franc Sojbert - Nemačka

vl. Sanda i Robert Gvačić, Zemun

3. Jango od Radovana Plavšića

(Visum Nassauer Berg - Palma Haus Mileševac)

odg. i vl. Radovan Plavšić, Ruma

4. Nero vom Haus Mileševac

(Neptun Bad-Boll - Goldy Haus Mileševac)

odg. Peter Firic, Mileševo

vl. Dragan Malogajski, Banja Luka

5. Lord od Zolike

(Fedor Esperanto - Mina od R. Plavšića)

odg. i vl. Zoltan Uri, Temerin

6. Leif Topolovnički

(Leif Noriswand - Ronda Haus Mileševac)

odg. i vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik

7. Laso Topolovnički

(Leif Noriswand - Ronda Haus Mileševac)

odg. i vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik

Perspektivan:

1. Astor vom Kertall

(Gambo Aureus Mons - Chiva Vovš Bačka Muppet)

odg. Dimitrije Popović, Vrbas

vl. Ana i Saša Vignjević, Vrbas

Argus v.d. Sequoia Gigantea

Brando

Razred 6-9 mes. - ženke

(Prijavljeno - 7, Izvedeno - 5, VP -5)

Vrlo perspektivan:

1. Linda od Zolike

(Fedor Esperanto - Mina od R. Plavšića)

odg. i vl. Zoltan Uri, Temerin

2. Anchy vom Bekin

(Vlik Heilbronner Schloss - Sambi Heilbronner Schloss)

odg. i vl. Ilija Spasenović, Beograd

3. Yola vom Irf Dan Sirijus

(Ulk od Tiganjice - Zola Irf Dan Sirijus)

odg. Ivan Rockov, Zrenjanin

vl. Boris Jovanović, Sabac

4. Anke od Beronje

(Quando od Beronje - Oda od Beronje)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

5. Azra vom Kertall

(Gambo Aureus Mons - Chiva Vovš Bačka Muppet)

odg. Dimitrije Popović, Vrbas

vl. Ana i Saša Vignjević, Vrbas

Razred 9 - 12 mes. - mužjaci

(Prijav. - 7, Izved. -5, VP -3, P-2)

Vrlo perspektivan:

1. Dunga vom Rednex

(Rikkor Bad-Boll - Bebi Rednex)

odg. Mačaš Mesaroš, Mađarska

vl. Laslo Torok, Biske (Mađarska)

2. Argus von der Sequoia Gigantea

(Aladin Ulphe - Dia Sequoia Gigantea)

odg. Zoltan Vatai, Senta

vl. Tibor Gebleš, Senta

3. Brando

(Brando Assaracus - Nora)

odg. i vl. Josip Fačol, Crvenka

Perspektivan:

1. Nik od Beronje

(Hondo Heilbronner Schloss - Pina od Beronje)

odg. Radomir Beronja, Ruma

vl. Tatjana Knežević, Vojka

2. Enzo vom Haus Mileševac

(Brando Assaracus - Unka Haus Mileševac)

odg. Peter Firic, Mileševo

vl. Stipan Kovačić, Subotica

Orson v.d. Wienerau

Tessi v. Luxol

Razred 9-12 mes. - ženke

(Prijavljeno - 7, Izvedeno - 5, VP -5)

Vrlo perspektivan:

1. Žad v.d. Vlasisavljević

(Gazdagpataki Azurro - Dženi Mirkov Uzgoj)

odg. i vl. Đorđe Vlasisavljević, Šid

2. Nataly Magna Callius

(Gazdagpataki Azurro - Dea Magna Callius)

odg. i vl. Predrag Birčaković, Beograd

3. Ettien vom Bombonini

(Audi Spielbach - Karlita Murrenhütte)

odg. i vl. Sanda i Robert Gvačić, Zemun

4. Moni vom Haus Mileševac

(Gundo Haus Mileševac - Maza Haus Mileševac)

odg. Peter Firic, Mileševo

vl. Željko Budimir, Plandište

5. Nuši od Beronje

(Hondo Heilbronner Schloss - Pina od Beronje)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

Razred 12-18 mes. - mužjaci

(Prijavljeno - 7, Izvedeno - 6, VD - 6)

Vrlo dobar:

1. Porsche vom Bombonini

(Lord Georg Victor Turm - Paloma Badsee)

odg. i vl. Sanda i Robert Gvačić, Zemun

2. Agaton Drapošov

(Ulk od Tiganjice - Targa Drapošov)

odg. Laslo Drapošov, Novi Bečež

vl. Zoran Maksimović, Novi Bečež

3. Jumbo Augustfarm

(Brando Assaracus - Enka Augustfarm)

odg. Goran Sinobađ, Čantavir

vl. Stipan Rogić, Subotica

4. Armando Bačkomonoštorski

(Quaro Wienerau - Atrin Bačkomonoštorska)

odg. i vl. Marko Ivić, Bački Monoštor

5. Mark od Tiganjice

(Ulk od Tiganjice - Bony od Banje Rusande)

odg. Darko Ostojin, Zrenjanin

vl. Dejan Petković, Ečka

6. Boss vom Haus Mileševac

(Brando Assaracus - Eli Haus Mileševac)

odg. Peter Firic, Mileševo

vl. Karolj Mađar, Bečež

Razred 12 - 18 mes. - ženke

(Prijavljeno - 16, Izvedeno - 11, VD - 9, D - 2)

Vrlo dobar:

1. Gala vom Haus Mileševac

(Gundo Haus Mileševac - Ina Haus Mileševac)

odg. Peter Firic, Mileševo

vl. Dragan Savić, Subotica

2. Vendi vom Haus Mileševac

(Dennis Wildsteiger Land - Fella Haus Mileševac)

odg. Peter Firic, Mileševo

vl. Ferenc Mihalj, Jaskišer (Mađarska)

3. Marit od Beronje

(Leif Noriswand - Oda od Beronje)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

4. Vanta od Radovana Plavšića

(Visum Nassauer Berg - Honda od R. Plavšića)

odg. i vl. Radovan Plavšić, Ruma

5. Brita von Luxol

(Brando Assaracus - Dona Luxol)

odg. i vl. Đorđe Skakić, Bečež

6. Ketii od Radovana Plavšića

(Rambo od R. Plavšića - Romy od R. Plavšića)

odg. i vl. Radovan Plavšić, Ruma

7. Rulet od Beronje

(Jeck od Beronje - Tali od Beronje)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

8. Anet od Dalibora

(Axel Starodurđevački - Aisha Haus Schwertzel)

odg. i vl. Dalibor Grujić, Zrenjanin

9. Viktorija od Radovana Plavšića

(Visum Nassauer Berg - Honda od R. Plavšića)

odg. i vl. Radovan Plavšić, Ruma

Dobar:

1. Emma Haus von Selena Čelik-M

(Quanto Haus Mileševac - Jeni Somborske Ruže)

odg. i vl. Selena Čelik, Bačka Palanka

2. Yudi od Tiganjice

(Ulk od Tiganjice - Lona Wildsteiger Land)

odg. Darko Ostojin, Zrenjanin

vl. Marijo Lončarski, Zrenjanin

Razred 18-24 mes. - mužjaci

(Prijavljeno - 8, Izvedeno - 7, VD - 7)

Vrlo dobar:

1. Titanik Mark

(Lasso Neuen Berg - Arnyvölgyi Örseg Astra)

odg. Jozef Martin - Mađarska

vl. Keri Erne, Kumane

2. Mark Topolovnički

(Rambo Topolovnički - Lea od R. Plavšića)

odg. i vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik

3. Zeus vom Irf Dan Sirius

(Shanto's Xano - Goldy Haus Mileševac)

odg. i vl. Ivan Rockov, Zrenjanin

4. Moris Starodurdevački

(Glökner Haus Mutz - Dina od Beronje)

odg. Zlatko Buvač, Temerin

vl. Dragan Uzelac, Novi Sad

5. Zix IV

(Aranyvölgyi Örseg Hoss - Enga Aureus Mons)

odg. Josip Fontanji, Bačka Topola

vl. Mirko Šarčević, Subotica

6. Jago Fixfrutta

(Gazdagpataki Azurro - Amsel Fixfrutta)

odg. Miloš Đukanović, Kožuar - Ub

vl. Aleksandar Jovanović, Veliki Mokri Lug

7. Miš Starodurdevački

(Glökner Haus Mutz - Dina od Beronje)

odg. Zlatko Buvač, Temerin

vl. Dragan Tešić, Kula

Razred 18 - 24 mes. - ženke

(Prijavljeno - 13, Izvedeno - 11, VD- 11)

Vrlo dobar:

1. Sina vom Georg Victor Turm

(Ulk Arlett - Luna Georg Victor Turm)

odg. Helmut Valand - Nemačka

vl. Ilija Spasenović, Beograd

2. Jafa Fixfrutta

(Gazdagpataki Azurro - Amsel Fixfrutta)

odg. Miloš Đukanović, Kožuar - Ub

vl. Vladimir Petković, Veliki Mokri Lug

3. Tisa Cicerova

(Enzo Buchhorn - Panda Cicerova)

odg. Rado Pliberšek, Maribor - Slovenija

vl. Dragan Malogajski, Banja Luka

4. Utwa Magna Callius

(Ulk od Tiganjice - Korina)

odg. i vl. Predrag Birčaković, Beograd

5. Deni v.d. Vlaisavljević

(Harko Aureus Mons - Dženi Mirkov Uzgoj)

odg. i vl. Đorđe Vlaisavljević, Šid

Dunga v. Rednex

Eska v. Bestorix

Gala v. Haus Mileševac

Sina v. Georg Victor Turm

6. Kali od Beronje

(Gazdagpataki Azurro - Ika od Beronje)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

7. Karla od Beronje

(Gazdagpataki Azurro - Ika od Beronje)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

8. Zaza vom Irf Dan Sirijus

(Shanto's Xano - Goldy Haus Mileševac)

odg. Ivan Rockov, Zrenjanin

vl. Milan Glumac, Stepanovićevo

9. Anči Starodurdevačka

(Gazdagpataki Azurro - Enza Starodurdevačka)

odg. Zlatko Buvač, Temerin

vl. Dragan Ovuko, Bački Jarak

10. Dora X Haus von Selena Čelik - M

(Quanto Haus Mileševac - Orijana od R. Plavšića)

odg. i vl. Selena Čelik, Bačka Palanka

11. Žana od Beronje

(Ulk od Tiganjice - Tajga od Beronje)

odg. Radomir Beronja, Ruma

vl. Vjekoslav Žagar, Ruma

Preko 24 mes. - mužjaci

(Prijavljeno - 17, Izvedeno - 15, O - 8,

OiN - nedov. - 6, Diskval. - 1)

Odličan:

1. Orson von der Wienerau

(Qrick Wienerau - Sally Bergmannshof)

odg. Walter Martin - Nemačka

vl. Dora Seplaki, Pečuj - Mađarska

2. Orny zom Gigelstelsen

(Lesko Arminius - Xena Agrigento)

odg. Konrad Sigmund - Nemačka

vl. Sanda i Robert Gvačić, Zemun

3. Vlik vom Heilbronner Schloss

(Flick Arlett - Elli Luisenstraße)

odg. Srđan Šoljaga - Nemačka

vl. Ilija Spasenović, Beograd

4. Jeck od Beronje

(Jeck Noricum - Tina)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

5. Lari od Radovana Plavšića

(Lasso Neuen Berg - Adina od R. Plavšića)

odg. Radovan Plavšić, Ruma

vl. Janoš Laslo, Srbobran

6. Axel Starodurdevački

(Axel Klainen Birke - Zana Starodurdevačka)

Rado Pliberšek

Slobodan Radosavljević

Imre Santo

odg. Zlatko Buvač, Temerin
vl. Zoltan Uri, Temerin

7. Valdo

(*Jeck od Beronje - Dženi Mirkov Uzgoj*)

odg. Đorđe Vlasisavljević, Šid
vl. Dušan i Borivoje Janjić, Šid

8. Lang od Beronje

(*Jack od Beronje - Visi od Beronje*)

odg. Radomir Beronja, Ruma
vl. Nedo Škrbić, Crvenka

Diskvalifikovan (zbog plašljivosti na pucanj):

- **Esko vom Bestorix**

(*Brando Assaracus - Beti*)

odg. i vl. Miroslav Plavšić, Sivac

GRUPE POTOMAKA:

1. Brando of Assaracus

(*Ulk Arlett - Jorga Assaracus*)

vl. Ferenc Mihali, Jaskišer - Mađarska

2. Jeck od Beronje

(*Jeck Noricum - Tina*)

vl. Radomir Beronja, Ruma

ODGAJIVAČKE GRUPE:

1. „od BERONJE”

vl. Radomir Beronja, Ruma

(2m+4ž) 6 legala, 6 očeva + 6 majki

Nuši 9 - 12 m. VP 5

Marit 12 - 18 m. VD 3

Rulet 12 - 18 m. VD 7

Kali 18 - 24 m. VD 6

Jeck preko 24 m. O 4

Lang preko 24 m. O 8

2. „od RADOVANA PLAVŠIĆA”

vl. Radovan Plavšić, Ruma

(2m+3ž) 4 legla, 3 oca + 4 majke

Jango 6 - 9 m. VP 3

Keti 12 - 18 m. VD 6

Wanta 12 - 18 m. VD 4

Wiktorija 12 - 18 m. VD 9

Lari preko 24 m. O 5

Proveru rada u odbrani i napadu nisu prošli:

- **Idol vom Haus Mlleševac**

(*Brando Assaracus - Fella Haus Mlleševac*)

odg. Peter Firic, Mileševo

vl. Mirko Laslo, Subotica

- **Harko Aureus Mons**

(*Hanno Wienerau - Udine Aureus Mons*)

odg. Gordana Đorđević, Smederevo

vl. Nebojša Vučanović, Sremska Mitrovica

- **Mutz vom Wiesenborn**

(*Max Loggia dei Mercanti - Ulme Wiesenborn*)

odg. Heinz Henrici - Nemačka

vl. Zoltan Vatai, Senta

- **Rambo Topolovnički**

(*Matz Georg Viktor Turm - Cimba Topolovnička*)

odg. i vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik

- **Erik Aureus Mons**

(*Ero Batu - Udine Aureus Mons*)

odg. Gordana Đorđević, Smederevo

vl. Jovica i Suzana Matković, Beograd

- **Arachis Cruise**

(*Jeck Noricum - Arachis Domina*)

odg. Zoltan Bartolak - Mađarska

vl. Boško Ilić, Zemun

LEGENDA:

O - odličan

VD - vrlo dobar

D - dobar

Dov. - dovoljan

N - nedovoljan

Diskval. - diskvalifikovan

OiN-nedov. - nije prošao proveru u odbrani i napadu

za razrede 6-9 i 9-12 mes:

VP - vrlo perspektivan

P - perspektivan

Zeus
v. **Dan Irf Sirijus**

Pobednice u
razredu 9 -12 meseci

Titanik Mark

Proveru rada u odbrani i napadu nisu prošli:

- **Beta**

(*Brando Assaracus - Dženi Mirkov Uzgoj*)

odg. i vl. Đorđe Vlasisavljević, Šid

- **Ulma Starođurđevačka**

(*Jack od Beronje - Dina od Beronje*)

odg. Zlatko Buvač, Temerin

vl. Duško Jerković, Temerin

- **Kvina vom Bestorix**

(*Jack od Beronje - Amsel Bestorix*)

odg. Miroslav Plavšić, Sivac

vl. Miloš Budisavljević, Sivac

- **Tali od Beronje**

(*Quando od Beronje - Bimba od Beronje*)

odg. i vl. Radomir Beronja, Ruma

- **Pina od Beronje**

(*Jeck od Beronje - Stela od Beronje*)

odg. Radomir Beronja, Ruma

vl. Hasan Sakić, Šabac

Preko 24 mes. - mužjaci

(*Prijav. - 9, Izvedeno - 7, O- 2, OiN-nedov. - 5*)

Odličan:

1. Tessi vom Luxol

(*Natz Steigethof - Bimba Luxol*)

odg. Đorđe Skakić, Bečej

vl. Ivan Rockov, Zrenjanin

2. Eska vom Bestorix

(*Brando Assaracus - Beti*)

odg. i vl. Miroslav Plavšić, Sivac

Vlik v.
Heilbronner
Schloss

TREĆI KAPOŠ KUP

NAŠI PROBILI LED

Početak jula ove godine u mađarskom gradu Kapošvaru održan je treći **Kapoš kup**, u organizaciji **HNJK** (Hunnia Nemet Juhaszkutya Klub), koji je član **MEOE** kluba odgajivača nemačkih ovčara. Odlukom rukovodstva WUSV-a, do ujedinjenja svih mađarskih klubova (trenutno ima tri) u jedan centralni klub, SV sudije iz Nemačke mogu da sude samo na izložbama u organizaciji MNJK-a, dok im je suđenje na MEOE izložbama, čiji je HNJK član, do daljnjeg zabranjeno.

U skladu sa tom odlukom na ovoj izložbi sudio je SV sudija iz Slovenije g. **Silvo Potočnik**, jugoslovenskim poklonicima nemačkog ovčara poznat sa CAC izložbe u Čačku 1997. godine. Psi su izlagani u sledećim razredima 6-9, 9-12, 12-18, 18-24, preko 24 meseca i razredu radnih. U katalog je bilo upisano 75 pasa iz Mađarske, Slovenije, Nemačke i dva psa iz Jugoslavije. Teren i ring su bili dobro pripremljeni, a suđenje korektno.

Tekst i snimci:
Keri Erne i Laslo Drapoš

PLASMANI PASA:

6-9 meseci - mužjaci

1. **Ujpesti-Farkas Philip**
(Remus Gero - Remus Detty)

6-9 meseci - ženke

1. **Gazdagpataki Kira**
(Gazdagpataki Cello - Gazdagpataki Debby)

9-12 meseci - mužjaci

1. **Legend van Contra**
(Harto v. Sendling - Remy v. Contra)
2. **Valickakerti Oman**
(Isidor v. Wildsteiger Land - Gazdagpataki Natalie)
3. **Kuckoszeli Cello**
(Batu v. Rednex - Aldoboi Yanka)

9-12 meseci - ženke

1. **Leah van Contra**
(Harto v. Sendling - Remy v. Contra)
2. **Grosental Sheron**
(Eros v.d. Luisenstraße - Gazdagpataki Odine)
3. **Pam vom Geflügelhof Witz**
(Nico v. Rumbachtal - Ute v. Heilbronner Schloss)

Treći Kapoš kup bila je prva izložba u inostranstvu na koju su naši izlagači, neposredno po prestanku NATO agresije na Jugoslaviju, uspeali da odu i sa velikim uspehom reprezentuju našu zemlju.

Jammi v.d. Wienerau

Legend v. Contra

12-18 meseci - mužjaci

1. **Leskor vom Fiemereck**
(Fello v. Farbenspiel - Yvonne v. Fiemereck)
2. **Eros von Ziccer**
(Arnyvölgyi Orseg Jimi - Erzsebetdombi Orseg Ani)
3. **Gazdagpataki Igel**
(Sämmo v. Fiemereck - Gazdagpataki Amanda)

12-18 meseci - ženke

1. **Višnja Drapošov**
(Zoltan v. Haus Geltinger - Nina v.d. Platinium)
vl. Laslo Drapoš, Novi Bečej
2. **Alag-Volgyi Fruzi**
(Filou v.d. Krauterwiese - Cornavin Ivett)

3. **Gloriet van Contra**
(Eddy v. Contra - Ratta v.d. Wienerau)
18-24 meseca - mužjaci

1. **Amoros Neptun**
(Arnyvölgyi Orseg Jimi - Amoros Dama)

2. **Orson von der Wienerau**
(Qrick v.d. Wienerau - Sally v. Bergmannschof)

3. **Titanic Mark**
(Lasso v. Neuen Berg - Arnyvölgyi Orseg Astra)

vl. Keri Erne, Kumane

18-24 meseca - ženke

1. **Kiserdo-Menti Frida**
(Winnner v. Finkenschlag - Rex Canum Della)

2. **Kuckoszeli Yola**
(Kuckoszeli Nico - Schäferhunde Baby)

3. **Evelyn van Contra**
(Dusty v.d. Wienerau - Candy v.h. Tjeuke Meer)

Preko 24 meseca - mužjaci

1. **Remus Gero**
(Arnyvölgyi Orseg Brass - Arnyvölgyi Orseg Astra)

2. **Mark vom Haus Mileševac**
(Zito v.d. Noriswand - Ina v. Haus Mileševac)

3. **Rias vom Zampano**
(Clif v. Zampano - Milva v. Zampano)

Preko 24 meseca - ženke

1. **Valickakerti Karin**
(Ilko v.d. Kahler Heide - Steinamangeri Herta)

2. **Kuckoszeli Tina**
(Gazdagpataki Sepp - Amoros Dama)

3. **Daindolkerti Vera**
(Barkor v. Kirschtal - Eike v. Heßisch Lichtenau)

Razred radnih - mužjaci

1. **Jammy von der Wienerau**
(Hanno v.d. Eulerstraße - Vanta v.d. Wienerau)

2. **Khan von der Roten Matter**
(Yassko v.d. Roten Matter - Roxi v.d. Roten Matter)

3. **Isidor vom Wildsteiger Land**
(Unko v. Haus Zigelmaier - Rita di Casa Mary)

Razred radnih - ženke

1. **Gazdagpataki Atrice**
(Natz v. Steigerhof - Gazdagpataki Odine)

PSEĆI OBRAZOVNI SISTEM

Evelyn v. Contra

Kiserdo-Menti Frida

Gazdagpataki Igel

Leskor v. Fiemereck

Višnja Drapošov

Teško je sa sigurnošću reći od kad datira druženje čoveka i psa, ali je prema nekim pisanim analizama veoma moguće da traje već hiljadama godina.

Vremenom se između ova dva bića stvorio poseban odnos, biću slobodan reći, uzajamne zavisnosti i respekta.

Čovek je uvideo da je pas veoma inteligentno biće, predodređeno za visok napredak na evolutivnoj lestvici i počeo njegove sposobnosti usmeravati i izgrađivati prema ličnim potrebama.

Kroz vekove ovaj pristup je evoluirao do vrhunskog školovanja psa na naučnim osnovama koje isključuju bilo kakve metode drastične prinude, već se edukacijski sistem zasniva na temeljitoj spoznaji psiho - fizičkih komponenti svake jedinke.

Obrazovanje počinje već u ranoj mladosti i kroz razvojne faze, principom postupnosti, rezultira vrhunski obučeni psom.

Danas postoji veoma široka lepeza svisishodnih ispita prilagođenih upotrebnoj nameni i rasnim odlikama psa.

Pomenuću one koji su našli svoje mesto u zvaničnoj nomenklaturi FCI-a. Pa, krenimo redom:

IP - INTERNATIONALPRÜFUNG 1, 2, 3 STEPENA - Ovo je međunarodni ispit za takozvanu službenu grupu pasa koji je gradiran u tri stepena po težini zadataka koji se postavljaju pred psa. Svaki od ovih stepena je podeljen u tri faze:

- „A” - rad na tragu
- „B” - vežbe poslušnosti
- „C” - odbrana i napad

Analogni ovom ispitu su **SchH** - nemačko, austrijsko, švajcarsko, italijansko, **ISP** - jugoslovensko, **VH** - holandsko, **VK** - mađarsko, **ZVV** - češko, slovačko područje itd.

FH - FAHRTENHUND - Ovo je tragački ispit sportskog psa koji je mnogo teži od „A” faze u IP-u, kod nas **ISP-TR**. U Austriji ovaj ispit je gradiran u tri težinska stepena: **FH 1, 2, 3**.

HGH - HERDENGEBRAUSCHSHUND - Ispit za pse koji aktivno rade oko stada i od neprocenjivog su značaja čuvarima.

AD - AUSDAUERPRÜFUNG - Ispitni program koji ima zadatak testiranja izdržljivosti psa sa izvođenjem elementarnih vežbi poslušnosti.

Ovo su osnovni ispiti i ulaze u obavezni ispitni program sportskih pasa službene grupe, a za ostale rase pasa ovi programi su fakultativni.

Specijalizovani ispiti za ciljane namene su:
BpDH - BAHNPOLIZEIDIENSTHUND 1, 2 STEPENA - Pas za specijalne namene

saobraćajne policije.

DPH - DIENSTPOLIZEIHUND - Ispitni program prilagođen specijalnim policijskim potrebama.

LwH - LAWIENEHUND - Pas obučen za pronalaženje nestalih osoba u lavinama i trunim snežnim područjima.

BH - BLINDENHUND - Pas obučen za vođenje slepih osoba.

PFP - POLIZEIFAHRTENHUNDPRÜFUNG 1, 2 STEPENA - Pas obučen za praćenje traga prilagođenog policijskim potrebama.

ZH - ZOLLHUND 1, 2 STEPENA; ZFH - ZOLLFAHRTENHUND - Psi obučeni za potrebe carinske službe.

BhP - BEGLEITHUNDEPRÜFUNG - Ispit za psa pratioca, ima zadatak da psa obuči do stepena vrhunske vodljivosti i pripremi ga za manipulaciju u urbanoj sredini. Ovaj ispit podrazumeva isključivo praćenje vlasnika bez negativnih reakcija na iznenadne pojave.

BsH - BREITENSPORTHUND - Ovo je takozvani sportsko-rekreativni metod obuke psa bez obzira na rasu i aplikuje se kao turnirski sport kroz četiri discipline:

- osnovne vežbe poslušnosti
- slalom
- prepone
- parkur.

AGILITY - (edžiliti, od engleske reči spretnost, okretnost). Sportsko-rekreativna disciplina novijeg datuma koja je veoma brzo postala popularna među ljubiteljima pasa i danas postoji mnoštvo agility klubova koji okupljaju pristalice ovog turnirskog sporta, koji se odvija u tri kategorije: mini, srednji i maks agility, primereno rasi psa odnosno njegovoj veličini, kroz 12 parkurski raspoređenih sprava.

MOBILITY - sportsko-rekreativna disciplina slična agility-u, veoma pogodna za mlade pse.

FLYBALL - vrlo interesantna disciplina turnirskog tipa, prvi put prezentovana na Craft's-u 1989. godine u Londonu. Pored opšte izražene vodljivosti i poslušnosti, ova disciplina iziskuje visok intelektualni nivo psa. Nakon savladavanja prepreke, pas dolazi do jedne specijalne sprave, čiju papučicu mora aktivirati šapom, čime se oslobađa poluga koja izbacuje lopticu u vazduh prema psu, koji je mora uhvatiti i istim putem odneti nazad vlasniku.

Pomenuti ispiti su nabrojani uz koncizne opaske, koje imaju zadatak da ih približi prosečnom čitaocu, bez upuštanja u detaljnije razmatranje.

Naravno, ovo su samo primeri najmasovnije upotrebe psa, čime ni izbliza nisu iscrpljene sve oblasti upotrebe naših četvoronožnih prijatelja.

Milan Medić

MUTZ von der PELZTIERFARM

UZGOJNA OCENA:

„Mužjak srednje veličine, izražajan. Ima jak i čvrst kostur, dobro je uglovan. Ipak, u celini, trebalo bi još malo da se konsoliduje. Dobro formiran donji deo grudnog koša. Predgrudi bi trebalo da budu bolje formirane. Sapi su blago kraće. Stavovi prednjih nogu su pravilni. Snažno i čvrsto došaplje. Zahvaljujući dobrim leđima, hod je izdašan. Pas je predstavljen u odličnoj fizičkoj kondiciji. Sigurnog karaktera, bezbrižan, izražena želja za radom”.

Visina grebena 63,5 cm ; dubina grudnog koša 29 cm; obim grudnog koša 77 cm i težina 36 kilograma.

KRVNO SRODSTVO

Regina Colonia Agrippina (3-3) ; Rolf Osanbrücker Land (4,4-4); Werra Sieben Faulen (4-5); R. Wurf Osnabrücker Land Rolf - Rosel (4-4); B. Wurf Oberviehland Blanka - Billo (5-4).

KONSTITUCIONALNI TIP

Mezomorfan.

OCENA DOBIJENA NA ŠAMPIONATU

„Ovaj mužjak je bio najmlađi od Auslese pasa. Perfektna srednja veličina, snaga i harmonična struktura i bogatstvo supstance, ujedinjaju se u njegovoj suvoći, u simetriji, proporciji i konstitucionalnoj zatvorenosti. Pas ujedinjuje lep muževan utisak gledano s preda. To je kompaktn primerak kako gledano spređa tako i od pozadi. Veoma dobar greben, zadnji deo dobro uglovan. Sapi su odlično prilagođene čvrstim leđima, butine razvijene i dobro mišićave. Upečatljive pojave, izuzetnog temperameta, a pri širokom i nezamarajućem pokretu ostavlja izuzetan utisak na posmatrača. Ovaj mužjak je sebi napravio dobro ime zbog odličnog potomstva, a kao što smo mogli da vidimo u odgajivačkoj grupi.

Veni, vidi, vici. Ova čuvena sentencija može se potpuno primeniti i na karijeru ovog velikog psa. Mutz je učestvujući na Šampionatu, svojim dinamičnim hodom zadovoljio Rummel-ove ambicije, a istovremeno i nagradio novog vlasnika Danzia Gobbi-a. No, ovaj pas više nikada nije bio predstavljen ni na jednom nemačkom šampionatu.

Mutz, potpuni mezomorfn primerak, zadovoljava pre svega zbog svoje izražene čvrstine koju je nasledio, preko svog sivo-mrkog oca Axel-a Palztierfarm-a, od svog dalekog pretka Alf-a Nordfelsen-a. Mutz, međutim, ne zadovoljava u potpunosti one pristalice naglašeno obojene gornje linije i preuglovanosti zadnjih nogu.

**Mutz v.d. Pelztierfarm
SZ 1122617**

Oštenjen: 11. 10. 1966. g.

Otac: Axel v.d. Pelztierfarm SchH III

Majka: Heidi v. Haus Bickert SchH II

**Odgajivač: Walter Jedamzik - St. Leon/Baden
Ispit: SchH III**

**Displazija kukova: HD 0, Uzgojna klasa: Prva
Uzgojni sudija: Weber**

Ovaj pas ima dobre karakterne crte, ali i neke malo svetlije pigmentisane delove tela. Ostalo je zapamćeno, takođe, da je Mutz tek u sedmom mesecu starosti podigao svoje inače velike uši koje su imale mekane hrskavice. Ti problemi sa svetlijim delovima tela i ušima, primećeni su i kod njegovih direktnih potomaka. Od njegovih najznačajnijih neposrednih potomaka beležimo imena: Jonny Rheinhalde, Greif Bieelpopf, Igor Hylligen Born, Gauner Grün-del”.

KARAKTERNE CRTE

Mutz je prenosio dobre karakterne osobine, a posebno je naglašavao i intenzivirao čvrstoću, žilavost i borbenost.

GLAVNE PREDNOSTI

(morfološke, karakterne, fiziološke i nasledne)
Čvrstina i proporcije.

GLAVNI NEDOSTACI

(morfološke, karakterne, fiziološke i nasledne)
Beline na telu i slabija uglovanost zadnjeg dela.

KRVNA LINIJA

Mutz potiče od Axel-a Pelztierfarm-a, sina Held-a Haus Elkemann-a koji je sin Alf-a Nordfelsen-a. Majka, Heidi Haus Bickert, bila je ćerka Gero-a Haus Elkemann-a, psa dobre anatomije sa belinama na telu koji je često davao plašljive pse.

KRITIČKA ANALIZA GRUPE POTOMAKA

(morfološko, karakterno i genetsko vrednovanje)

Beli delovi tela, meke uši, slabija uglovanost zadnjeg dela, potomci ponekad lakše konstitucije.

- 1970 - ocena sudije Schneeloch-a grupe potomaka Mutz-a Pelztierfarm-a (četvrta grupa):

„Psi dobre proporcije, puni snage, čvrstina veoma dobra, dobra dužina sapi, dobar front, dobar pigment, hod izdašan i prostran”.

- 1971 - ocena sudije dr Rummel-a grupe potomaka Mutz-a Pelztierfarm-a (prva grupa):

„Ujednačena grupa koju karakteriše muževnost, hod veoma dobar, dobre sapi i dobar pigment”.

- 1972 - ocena sudije Schneeloch-a grupe potomaka Mutz-a Pelztierfarm-a (prva grupa):

„Grupu predstavljaju dobro pripremljeni psi, puni snage, sa izraženom voljom za kretanjem, dobrim ušima i dobrim nošenjem repa, dobro pigmentisani”.

- 1973 - ocena sudije dr Beck-a grupe potomaka Mutz-a Pelztierfarm-a (prva grupa):

„Grupu predstavlja 15 pasa dobre ujednačenosti i tipa, koji se odlikuju čvrstinom i zatvorenosti konstitucije, jakim kosturom i dobrim odnosom visine i dužine. Grupa ostavlja utisak muževnosti i odlikuje se robusnošću pasa koje ujedinjuje živahnost”.

- 1974 - ocena sudija dr Rummel-a i Schneeloch-a grupe potomaka Mutz-a Pelztierfarm-a (druga grupa):

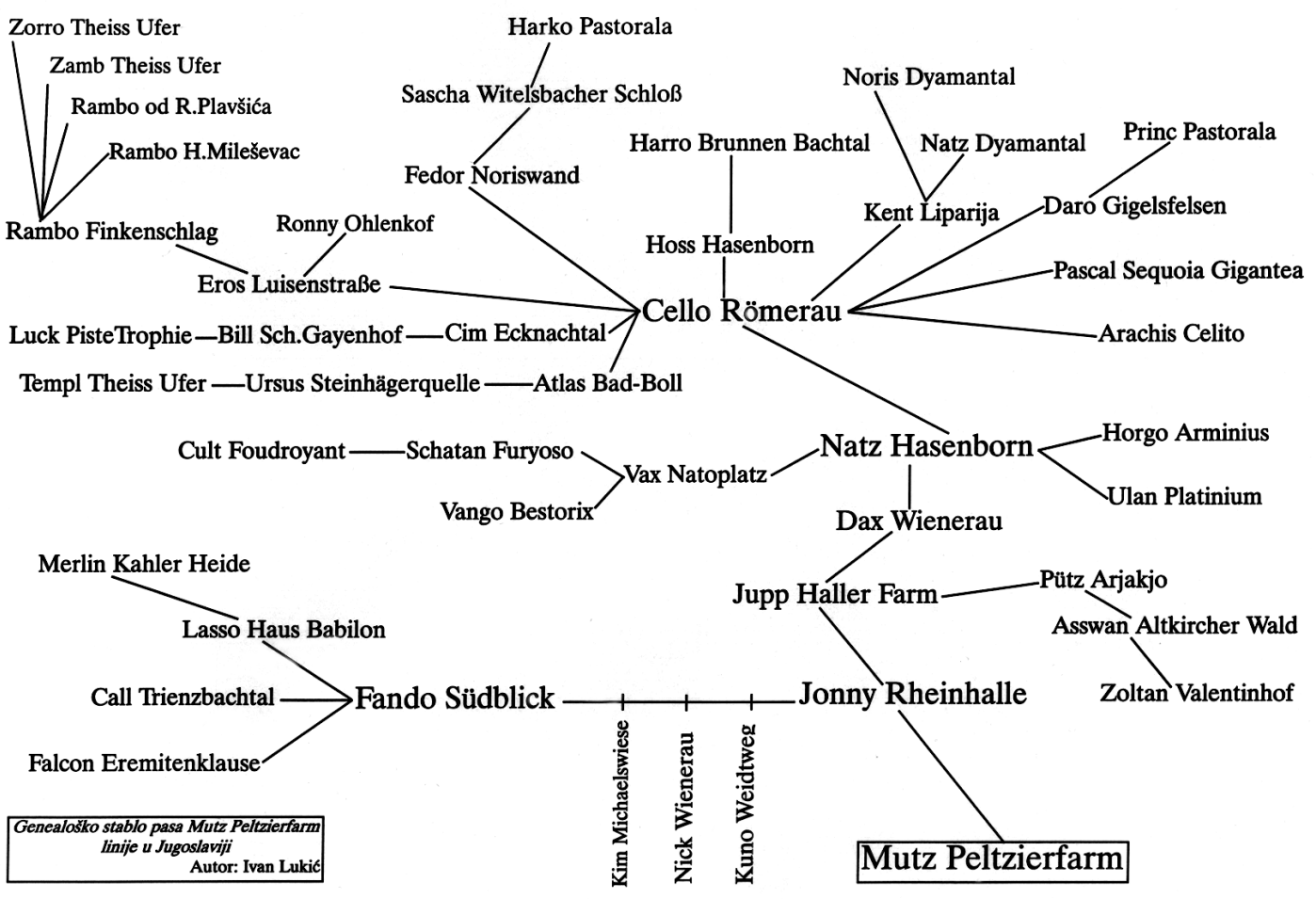
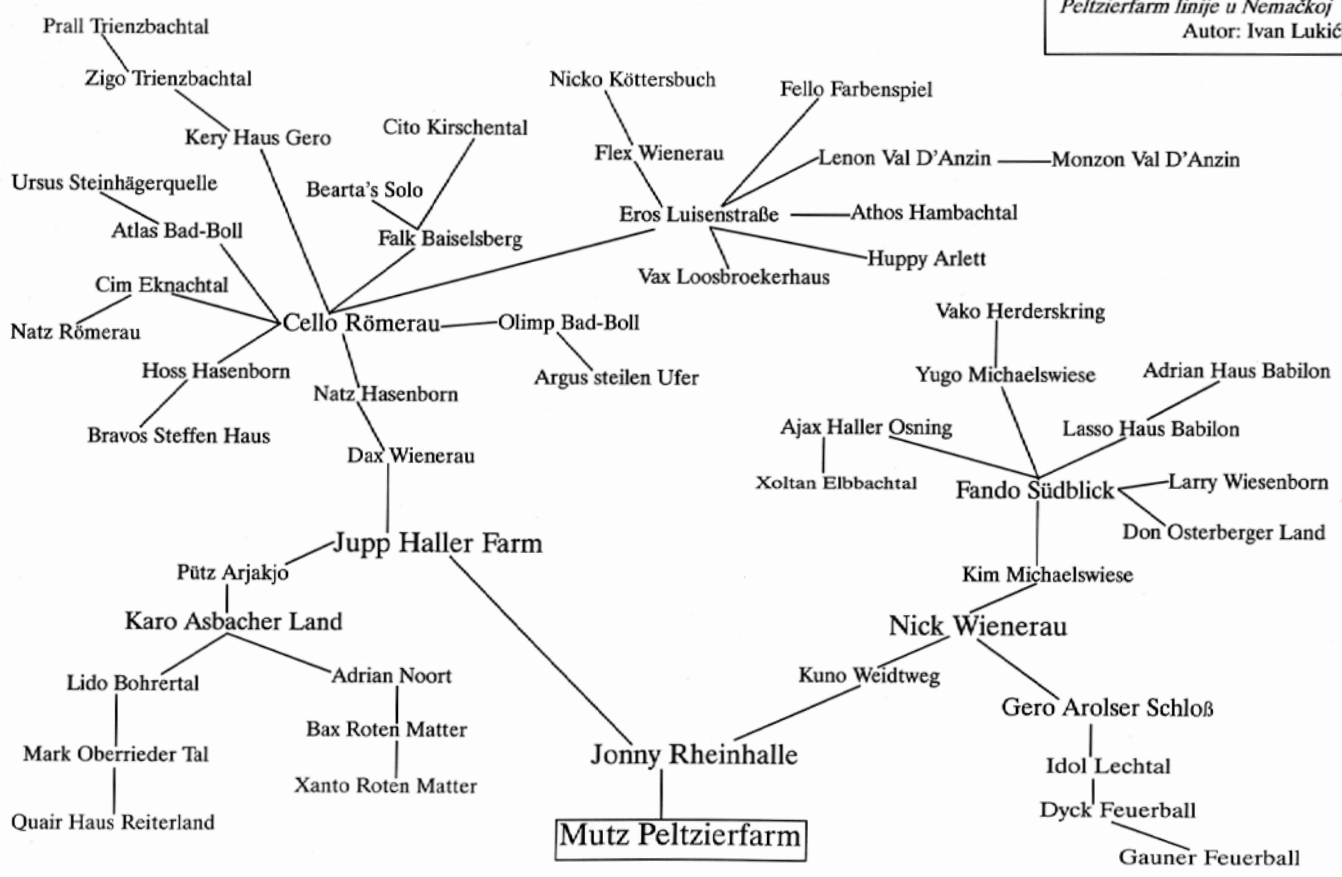
„Grupu predstavljaju 24 psa dobre ujednačenosti i tipa, čvrstine i zatvorenosti. Psi odlične konstitucije imaju snažne glave, izraženu polnu diferenciranost i uglovanost prednjeg dela. Zadnji deo je kod mnogih pasa blago preuglovan. Hod je prostran i izdašan zahvaljujući dobrom prenosu pokreta preko leđa”.

- 1975 - ocena sudija dr Rummel-a i H. Martin-a grupe potomaka Mutz-a Pelztierfarm-a (druga grupa):

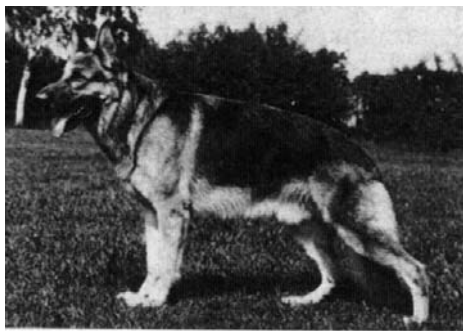
„Grupa ima 17 izvedenih pasa. Potomci su dobre konstitucije, dobre celokupne čvrstine i dobre uglovanosti. Nedostaci pojedinih pasa su u pogledu pigmenta. Treba reći, međutim, da Mutz već duže vreme nije u Nemačkoj i da ne može da predstavi svoje potomke u razredima 12 do 18 i 18 do 24 meseca, već da je predstavio samo potomke izlagane prošle godine. Zaslužuje pažnju i to da su njegovi sinovi predstavljeni i ovoga puta u lepom svetlu”.

**Pastore Tedesco, Parte terza
Speciale Works Dogs
Preveo: D. Marinović**

Genealoško stablo pasa Mutz Peltzierfarm linije u Nemačkoj
Autor: Ivan Lukić

Genealoško stablo pasa Mutz Peltzierfarm linije u Jugoslaviji
Autor: Ivan Lukić

Jonny v.d. Rheinhalle

Jupp v.d. Haller Farm

Cello v.d. Romerau

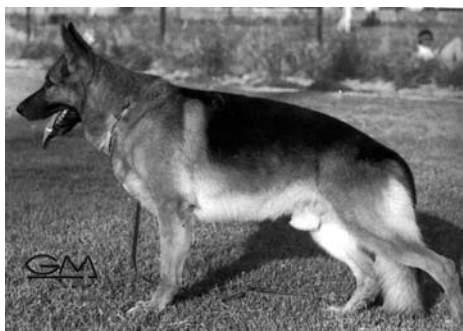
Nick v.d. Wienerau

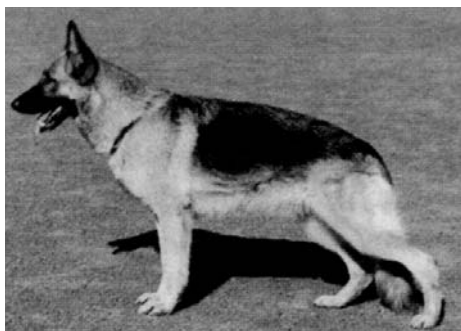
Gauner v. Gründel

Palme v. Wildsteiger Land

Watz v. Kopenkamp

Wacker v.d. Eiringsburg

Cito v. Kirschentel

Ajax v. Haller Osning

Eros v.d. Luisenstrasse

Zimba v. Hirschel

Mark v. Oberrieder Tal

Fello v. Farbenspiel

Sasha Witelsbacher Schloss

LEGLA U JUGOSLAVIJI

Ovom rubrikom našeg lista predstavimo svim zainteresovanim odgajivačima i ljubiteljima ove rase uvid u aktuelno stanje odgoja nemačkih ovčara u Jugoslaviji. Svi zainteresovani vlasnici priplodnjaka i uparenih ženki mogu da pošalju kopije potvrde o parenju, sa podacima o ocu i majci mužjaka i ženke, na adresu redakcije NO magazin, Sušačka 3a, 11010 Beograd. Objavljivanje podataka je besplatno. Podaci o parenjima u Nemačkoj preuzeti su iz Nachrichten des SV-zuchtbuchamtes, zvanične liste parenja SV-a. Podatke o parenjima u Jugoslaviji, zbog svima dobro poznate aktuelne situacije (anarhije) jugoslovenskog odgoja nemačkih ovčara, redakcija nije u stanju da proveri (jer se savezu parenja prijavljuju tek prilikom izrade rodovnika za štenad) te ćemo ih objavljivati onako kako ih dobijemo od vlasnika. Podaci objavljeni u ovom broju dobijeni su od vlasnika mužjaka, te za njihovu eventualnu netačnost i nekompletnost redakcija ne snosi odgovornost.

Aladin von der Ulphe SZ 1936591
(Kimon Dan Alhedy's Hoeve - Linda Neuen Berg)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 16.- 18.02.1999.g. **Fanta von der Sequoia Gigantea**
(Pando Arminius - Luni Valentinhof)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 22.- 25. 04.1999.g. **Monika Pastoralia**
(Harro Brunnen Bachtal - Deby Wild Rosengarten)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 04.06.1999.g. **Roulette von der Sequoia Gigantea**
(Mutz Wiesenborn - Nana Sequoia Gigantea)
vl. David Vatai, Senta
+ 19.06.1999.g. **Arachis Carla**
(Cello Römerau - Haide Trienzbachtal)
vl. Atila Gajda, Senta

Arachis Dock JR 704129
(Ulk Arlett - Zorning Hilla)
vl. Denis Novak, Beograd
+16.09.1999.g. **Utwa Magna Callius** JR 710180
(Ulk od Tiganjice - Korina)
vl. Predrag Birčaković, Beograd

Don-Huč JR 78213
(Don Korleone - Njuca Solaris)
vl. Miodrag Kostić, Kruševac
+21.-23.08.1999.g. **Helge od Lipovog Lada** JR 76971
(Zevs od Lipovog Lada - Rina od Lipovog Lada)
vl. Nenad Mihailović, Kruševac

Eros von der Luisenstraße SZ 1823810
(Cello Römerau - Anka Bertenau)
vl. Diter Hofman, Mannheim - Nemačka
+ 13.02.1999.g. **Tali od Beronje** JR 707818
(Quando od Beronje - Bimba od Beronje)
vl. Radomir Beronja, Ruma

Flick von Arlett SZ 1813272
(Yago Wildsteiger Land - Ursa Arlett)
vl. Margit van Dorsen, Keln - Nemačka
+ 15.03.1999.g. **Karla Starodurdevačka** JR 81731
(Kimon Dan Alhedy's Hoeve - Zana Starodurdevačka)
vl. Zoltan Uri, Temerin

Lang vom Trienzbachtal SZ 1849945
(Bond Trienzbachtal - Vraka Trienzbachtal)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 04.02.1999.g. **Astra**
(Lacko Trienzbachtal - Taiga Sequoia Gigantea)
vl. Šandor Mikuš, Senta
+ 06.02.1999.g. **Lecky vom Trienzbachtal**
(Mando Trienzbachtal - Purga Trienzbachtal)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 12.02.1999.g. **Dia von der Sequoia Gigantea**
(Nucko Trienzbachtal - Fanta Sequoia Gigantea)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 27.02.1999.g. **Nana von der Sequoia Gigantea**
(Yago Wildsteiger Land - Rada Adeloga)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 28.04.1999.g. **Pia von der Sequoia Gigantea**
(Cello Römerau - Rada Adeloga)
vl. Zoltan Vatai, Senta

Leif von der Noriswand SZ 192691
(Hanno Wienerau - Marit Noriswand)
vl. Konrad Schwab, Metten - Nemačka
+ 13.01.1999.g. **Ronda v. Haus Mileševac** JR 707298
(Rocko Schloß Runding - Joly Haus Mileševac)
vl. Momčilo Mihailović, Topolovnik

Lenon du Val D'Anzin SZ 2003450
(Eros Luisenstraße - Gelinote Val D'Anzin)
vl. G. Demagistri, St. Julian - Nemačka
+ 19.03.1999.g. **Ussi od Tiganjice** JR 704678
(Anyvölgyi Orseg Brass - Quinda od Beronje)
vl. Darko Ostojin, Zrenjanin

Merlin von der Kahler Heide SZ 1923897
(Lasso Haus Babilon - Gugia Kahler Heide)
vl. Petar Prelić, Stari Slankamen
+ 12.08.1999.g. **Jeta od Slankamena** JR 706580
(Muffel Kahler Heide - Ime)
vl. Petar Prelić, Stari Slankamen
+ 29.08.1999.g. **Azra od Slankamena** JR 78176
(Whisky - Dolly od Slankamena)
vl. Petar Prelić, Stari Slankamen
+ 25.09.1999.g. **Idda od Slankamena** JR 709723
(Harro Brunnen Bachtal - Anči od Slankamena)
vl. Petar Prelić, Stari Slankamen
+ 30.09.1999.g. **Laura od Slankamena** JR 711168
(Harro Brunnen Bachtal - Azra od Slankamena)
vl. Petar Prelić, Stari Slankamen

Mutz vom Wiesenborn SZ 1944859
(Max Loggia dei Mercanti - Ulme Wiesenborn)
vl. Zoltan Vatai, Senta
+ 04.01.1999.g. **Jecky vom Wiesengrund**
(Jack od Beronje - Vaneska Sequoia Gigantea)
vl. Zoltan Takač, Senta

LISTA PARENJA

+ 07.01.1999.g. **Mandy von der Sequoia Gigantea**
(Pando Arminius - Vaneska Sequoia Gigantea)
vl. Žaro Živkov, Senta
+ 23.- 24.01.1999.g. **Falla vom Trienzbachtal**
(Paris Trienzbachtal - Vraka Trienzbachtal)
vl. Zoltan Vatai, Senta

Natz vom Steigerhof SZ 1841632
(Nutz Mönchberg - Paola Murrenhütte)
vl. Hans Diederichs, Juchen - Nemačka
+ 23.02.1999.g. **Hilka Aureus Mons** JR 701693
(Hanno Wienerau - Udine Aureus Mons)
vl. Gordan Đorđević, Smederevo
+ 12.03.1999.g. **Kosima Aureus Mons** JR 75212
(Jello Wienerau - Udine Aureus Mons)
vl. Gordan Đorđević, Smederevo

Odin vom Hirschel SZ 1925447
(Nero Hirschel - Candie Wienerau)
vl. Thomas Ditscher, Bann - Nemačka
+ 10.09.1999.g. **Karlita v.d. Murrenhutte** SZ 1911172
(Quart Murrenhütte - Lieschen Murrenhütte)
vl. Sanda i Robert Gvačić, Zemun

Pascal von der Sequoia Gigantea MET 6624/94
(Cello Römerau - Rada Adeloga)
vl. Todor Živku, Vladimirovac
+ 14.07.1999.g. **Scheila** JR 711510
(Harro Brunnen Bachtal - Sindy od Slankamena)
vl. Slobodan Pribić, Vladimirovac
+ 15.08.1999.g. **Zina Gold Alma** JR 705945
(Zaks Kalavestra - Alma)
vl. Momčilo Mratić, Kostolac
+ 02.09.1999.g. **Hanno's Honnda** JR 705951
(Hogarr od Begluka - Zina Gold Alma)
vl. Tiberin Živku, Vladimirovac

Pitt von Tronje SZ 1882021
(Amigo Belgier - Tini Schwabentall)
vl. Bernhard Mayr, Seligenstadt - Nemačka
+ 26.09.1999.g. **India vom Bombonini** JR 707356
(Ilko Murrenhütte - Karlita Murrenhütte)
vl. Sanda i Robert Gvačić, Zemun

Rio von der Sequoia Gigantea JR 86032
(Lang Trienzbachtal - Fanta Sequoia Gigantea)
vl. Zoltan Vatai, Senta
03.06.1999.g. **Beti Bup Furyoso**
vl. Atila Gerčáš, Senta

Titanik Mark MET 46/98
(Lasso Neuen Berg - Aranyvölgyi Orseg Astra)
vl. Keri Erne, Kumane
+ 24.01.1999.g. **Tosca vom Luxol** JR 81092
(Natz Steigerhof - Binba Luxol)
vl. Đorđe Skakić, Bečej

+ 16.02.1999.g. **Dea Magna Callius** JR 708584
(Arachis Dock - Korina)
vl. Predrag Birčaković, Beograd
+ 11.03.1999.g. **Ula Magna Callius** JR 710179
(Ulk od Tiganjice - Korina)
vl. Predrag Birčaković, Beograd
+ 22.03.1999.g. **Megi v. Nivalda** HR 18126
(Echo Murttal - Winny Zindorfer Gaunner)
vl. Goran Pešić, Beograd & Jovan Golinger, Obrenovac
+ 29.03.1999.g. **Ledi Drapošov** JR 80538
(Aranyvölgyi Orseg Brass - Nina Platinum)
vl. Tibor Černai, Novi Bečej
+ 27.05.1999.g. **Laska vom Luxol** JR 86628
(Wilko Kirschental - Binba Luxol)
vl. Đorđe Skakić, Bečej
+ 13.06.1999.g. **Tonca vom Luxol** JR 81094
(Natz Steigerhof - Binba Luxol)
vl. Đorđe Skakić, Bečej
15.06.1999.g. **Xeni vom Hutberg** SZ 1957078
(Lasso Neuen Berg - Gora Neudenauer Holtzsteige)
vl. Goran Pešić, Beograd & Jovan Golinger, Obrenovac
+ 20.08.1999.g. **Ledi Drapošov** JR 80538
(Aranyvölgyi Orseg Brass - Nina Platinum)
vl. Tibor Černai, Novi Bečej
+ 05.-07.09.1999.g. **Ara** JR 80925
(Dirk Bestorix - Cila)
vl. Joca Stojkov, Melenci
+ 20.-22.09.1999.g. **Orna von der Platinum** JR 85973
(Cim Ecknachtal - Dasty Platinum)
vl. Stipan Bošnjak, Sombor
+ 27.-29.09.1999.g. **Venta von Eroval** JR 701520
(Visum Nassauer Berg - Ussi od Tiganjice)
vl. Keri Erne, Kumane

Valium von Arminius SZ 1983105
(Rikkor Bad-Boll - Kely Arminius)
vl. Hans - Peter Reiker, Aichelberg - Nemačka
+ 13.09.1999.g. **Ina vom Goritzenquelle** SZ
(Cash Wildsteiger Land - Brina Baumgrenze)
vl. Sanda i Robert Gvačić, Zemun

Vlik vom Heilbronner Schloss SZ 1983506
(Flick Arlett - Elli Luisenstraße)
vl. Srđan Šoljaga, Heilbron & Ilija Spasenović, Beograd
+ 18.11.1998.g. **Sambi Heilbronner Schloss** SZ1972549
(Rambaz Hohen Erle - Dixi Schloß Rosenfels)
vl. Ilija Spasenović, Beograd
+ 08.07.1999.g. **Laura Drei Birkenzwingwer** SZ1993568
(Fello Farbenspiel - Ajsha Drei Birkenzwingwer)
vl. Ilija Spasenović, Beograd
+ 25.-27.08.1999.g. **Anja von der Dedal** JR 706952
(Goliath Tourmente Folle - Helge od Lipovog Lada)
vl. Nenad Mihailović, Kruševac

Zorro vom Theiss Ufer MET 7076/97
(Rambo Finkenschlag - Ondra Theiss Ufer)
vl. Nenad Stanković, Valjevo & Ivan Lukić, Beograd
+ 16.04.1999.g. **Ite vom Katana** JR 711221
(Templ Theiss Ufer - Ira Katana)
vl. Goran Ranković, Valjevo
+ 14.09.1999.g. **Honnda von Yugerschof** JR 709971
(Pascal Sequoia Gigantea - Olja Katana)
vl. Goran Đorđević, Beograd

Odgajivačnica „von EROVAL” predstavlja za parenje:

TITANIK MARK

2xPRM, 2xCAC, 1xR.CACIB, 1xBOB, 1xBOG
Hungary sieger '98 - SG 2 (P.Mesler), Kapoš kup '99 - SG 3,
Memorijal Braće Martin '99 - SG 1, SPANO '99 - SG 1

O: Lasso v. Neuen Berg VA 1

(Folemarkens Jasso - Enzo Burg Aliso)

M: Aranivölgyi Orseg Astra

(Kimon Dan Alhedy's Hoeve - Jeck Noricum)

Incest: Mark Haus Beck (3-3)

Q - leglo, Arminius, Quina, Quando - Quina (5,5-5)

Tel: 023/786-490 Keri Erne, Kumane

OGLASI

Cene oglasnog prostora u NO magazinu:

1/1 kolor - 250 bodova
1/2 kolor - 150 bodova
1/4 kolor - 80 bodova
tri objavljivanja 20% popusta
kolor vizit karta (5x9cm) - 30 bodova, tri
objavljivanja 80 bodova
1/1 crno-bela - 150 bodova
1/2 crno-bela - 80 bodova
1/4 crno-bela - 50 bodova
tri objavljivanja 20% popusta
crno-bela vizit karta (5x9cm) - 20 bodova,
tri objavljivanja 50 bodova
mali oglas sa fotografijom - 15 bodova,
tri objavljivanja - 30 bodova
mali oglas do 30 reči - 5 bodova,
svaka naredna reč - 0,5 boda
Naslovna, poslednja strana i kolor poster
po dogovoru.
(Vrednost jednog boda je 1 DM)
(Redakcija prima donacije
dobrotvora i sponzora!)

**Ekskluzivni distributeri NO magazina za
Republiku Makedoniju su Šaban Tefik i
Mustafa i Robert Samir. Za sve infor-
macije obratiti se na telefone :
091/614-900 i 091/620-887**

VIDEO-KASETA
SVETSKO PRVENSTVO NEMAČKIH
OVČARA U RADU - BUDIMPEŠTA
CENA 15 DM/DIN (+ PTT)
Tel: 011/39-70-742
Mob: 063/254-738

Dea Magna Callius

Odgajivačnica „MAGNA CALLIUS” prodaje:

1. Ženku staru 12 meseci više puta ocenjivanu na specijalkama (SG 2, SG 4)

O: **Gazdagpatak Azurro** (Natz Steigerhof) M: **Dea Magna Callius** (Arachis Dock)
2. Štenad

O: **Arachis Dock** (Ulk Arlett) ZB: V, ISP 1, HD- normal, Körkl 1

M: **Utwa Magna Callius** (Ulk od Tiganjice) 1xCAC, M. braće Martin '99 SG 4
Incest: Ulk Arlett (2-4); Odin Tannenmeise (5-5)

F- leglo, Arminius Fedor, Fante - Fedor (4,4-5)

Tel. 011/33-17-944 Mob: 063/352-628

NARUDŽBENICA ZA PRETPLATU na reviju NO magazin

Ime i prezime: _____

Zanimanje: _____

Adresa: _____

Poštanski broj i mesto: _____

Telefon: _____

Potpis pretplatnika: _____

ČETIRI BROJA.20 DM/dinarska protivvrednost

ČETIRI BROJA (inostranstvo).....40 DM/dinarska protivvrednost

Obavezno naznačiti od kog broja je pretplata: OD BROJA.....

Uplatu za pretplatu ili za plaćene oglase izvršiti na:

NATURA PRESS, SUŠAČKA 3a, 11010 BEOGRAD

ili na naš žiro-račun: 40811-620-0-196-5023-0112551

kod Privredne banke Beograd a. d. Beograd

sa naznakom za NO magazin

Primalac uplate:

NATURA PRESS, SUŠAČKA 3a, 11010 BEOGRAD.

VAŽNO: Uz čitko popunjenu narudžbenicu obavezno poslati drugi primerak uplatnice na našu adresu.

OGLASI

Odgajivačnica

„vom HAUS SANESTA“

prodaje ženku staru 14 meseci

O: **Visum v. Nassauer Berg** (Nero Hirschel VA)

ZB: V, SchH 2, Körkl 1

M: **Ondra v. Theiss Ufer** (Odin Tannenmeise VA)

ZB: V, SchH 1, Körkl 1

Odgajivačnice

„vom Heilbronner Schloß“

&

„vom Bekin“

predstavljaju za parenje:

Vlik vom Heilbronner Schloß

ZB: V, IP1, „a“ zuerkannt, CACIB, 5xCAC

O: **Flick v. Arlett** (Yago Wildsteiger Land)

M: **Elli v.d. Luisenstaße** (Cello Römerau)

Mob: 063/224-561, Ilija

Odgajivačnice

„vom Heilbronner Schloß“

&

„vom Bekin“

predstavljaju leglo:

O: **Vlik vom Heilbronner Schloß**

(Flick Arlett - Elli Luisenstaße)

M: **Laura von der Drei Birkenzwinger**

(Fello Farbenspiel - Aisha Drei Birkenzwinger)

ZB: V, IP1, „a“ zuerkannt, Mladi CH-YU,

CACIB, R.CACIB,

SV-sieger '98 - JKLH SG 57

Mob: 063/224-561, Ilija

Slobodan za parenje i na
prodaju vrhunski
priplodnjak:

PASCAL von der SEQUOIA GIGANTEA

4xR.CAC, CAC, BOB, BOG, BIS

O: **Cello v.d. Römerau V3** (Natz Hasenborn VA)

M: **Rada v. Adelogva V, IP1, HD normal, Körkl 1**

(Odin Tannenmeise VA - Uran Wildsteiger Land VA)

Godišnjim pretplatnicima na reviju **NO magazin**
25% popust za parenje.

STANDARDI SVIH RASA,

sa najnovijom klasifikacijom,
izmenama i dopunama F.C.I-a.

Specijalni dodatak:

- ILUSTROVANI

STANDARDI RASA

i specifični uzgojni pravilnici u
matičnim zemljama.

Tel: 011/39-70-742

Mob: 063/254-738

1.400 ADRESA VLASNIKA I
ODGAJIVAČA NEMAČKIH
OVČARA U JUGOSLAVIJI,
REPUBLICI SRPSKOJ, MAKE-
DONIJI, BiH FEDERACIJI,
HRVATSKOJ I SLOVENIJI!!!

Tel: 011/ 39-70-742

Mob: 063/254-738

Odgajivačnica

"von YUGERSCHOF"

predstavlja za parenje :

ZORRO vom THEISS UFER

MET 7076/97, ošt: 23.02.1997.g.

O: **Rambo v. Finkenschlag**

ZB: V, SchH 2, Lebenszeit 1, **Stieger '95 JHKL - SG 9**

o: **Eros v.d. Luisenstaße** (Cello v.d. Römerau), m: **Gitte v. Laacher-Haus** (Gundo v. Trienzbachtal)

M: **Ondra v. Theiss Ufer**

ZB: V, SchH 1, Körkl 1, CH-YU, CH-H

o: **Odin v.d. Tannenmeise** (Quando v. Arminius), m: **Hanna v. Theiss Ufer** (Rondo v.d. Platinum)

Incest:

Palme Wildsteiger Land (5-4), Dax Wienerau (5-4)

Q - leglo, Arminius Quana - Quando, Quando (4-3,5)

Tel. 011/80-40-584

Odgajivačnica

„od SLANKAMENA“

preporučuje za parenje vrhunskog mužjaka:

MERLIN von der KAHLER HEIDE SZ 1923897

ZB: V, SchH 2, Kkl 1a, DNA

O: **Lasso v. Haus Babilon V 16** (Fando Südblick VA)

M: **Gugia v.d. Kahler Heide V** (Nufo Wienerau V)

Merlin je bio pobjednik više izložbi (*sondera*) u Nemačkoj.

Njegova majka je do sada dala 2 VA psa i više „špic“ V pasa:

- **Merlinda v.d. Kahler Heide** JHKL '96 - SG 3 (Merlinova sestra)

- **Adelin v.d. Haus Babilon** JHKL '97 - SG 10

- **Woldarona v.d. Kahler Heide** '98 - VA 7

- **Wendrina v.d. Kahler Heide** '98 - VA 11

- **Duro v. Arlett** JKL '98 - SG 10

- **Rickor v. Arlett** '99 - V 9

Merlinova ćerka **Gina von Gros Marl** na *siegeru* 1998. g. izlagana je u razredu 12-18 meseci (JKL) i bila SG 64. Merlin je do sada u Nemačkoj imao preko 30 parenja.

Tel. 022/591-739 Pera Prelić, Stari Slankamen

VIDEO-KASETA PYNO '97

(miksovana i zaštićena)

CENA: 15 DM/din

(plus PTT troškovi)

pyno '97

Tel: 011/ 39-70-742

Mob: 063/254-738

Odgajivačnica

nemačkih ovčara

„od Zaslona“

Saša Vuković

Tel: 022/ 361-610

Odgajivačnica

nemačkih občara

Vom Sieger Land

Vladan Drobnjak

Tel: 011/138-378

KOMPJUTERSKA PRIPREMA ZA

ШТАМПУ

&

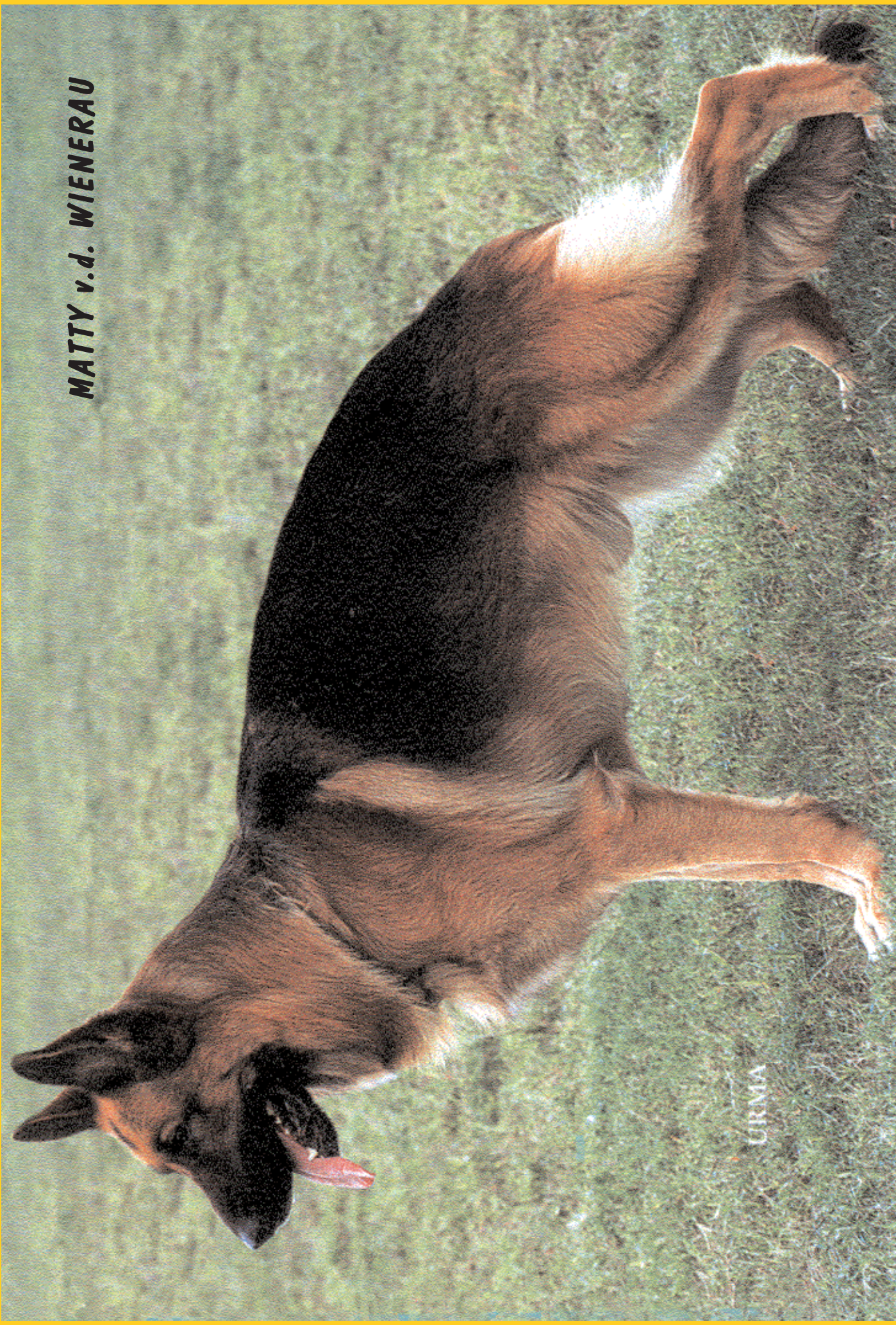
profesionalni
prelom Vaweg teksta

NATURA PRESS, SUŠAČKA 3a

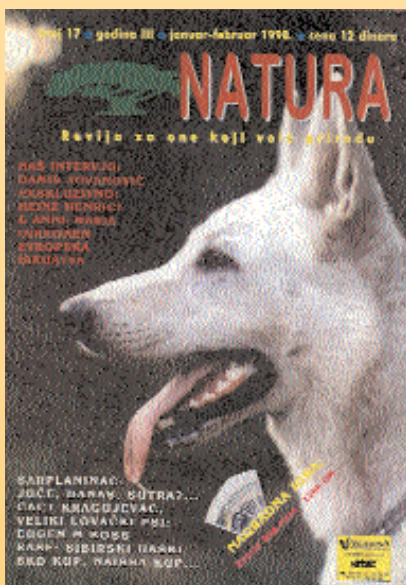
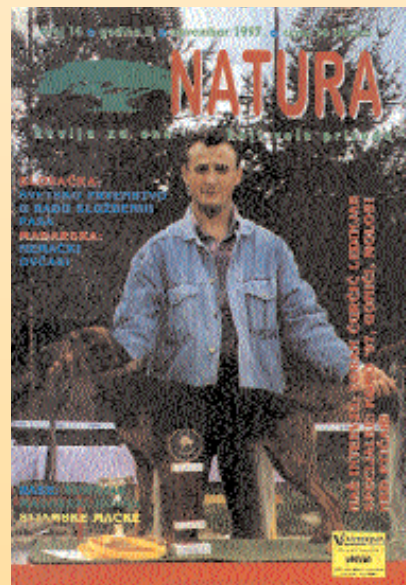
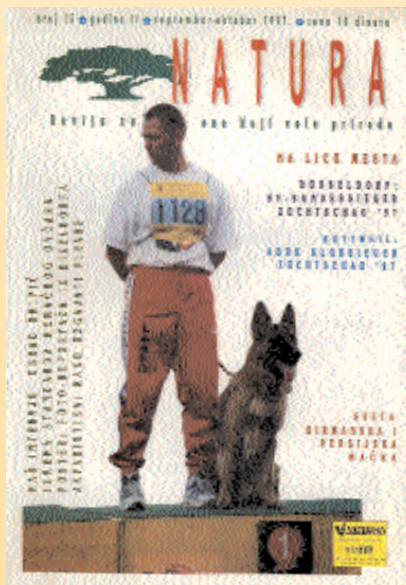
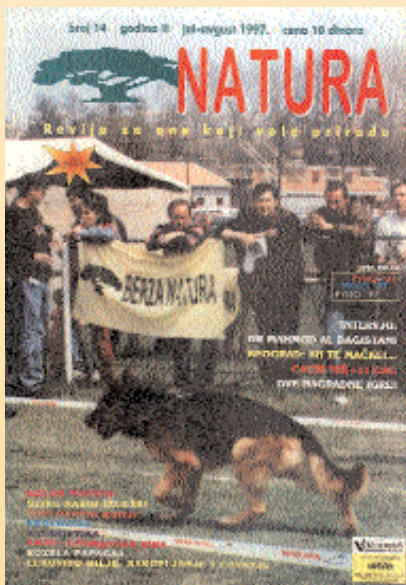
Tel/fax: 011/39-70-742 i 063/254-738

MATTY v.d. WIENERAU

UKRINA

NATU-

U pretplati 25 % jeftinije!

Pretplatnicima 20% popusta za oglašavanje!

Revija za one koji vole radnu i eksterijernu kinologiju

NATURA PRESS
 Sušačka 3a, 11010 BEOGRAD
 Tel/Fax:011/39-70-742; 80-40-584 & Mob:063/254-738

